

Европейски омбудсман
El Defensor del Pueblo Europeo
Evropský veřejný ochránce práv
Den Europæiske Ombudsmand
Der Europäische Bürgerbeauftragte
Euroopa Ombudsman
Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής
The European Ombudsman
Le Médiateur européen
An tOmbudsman Eorpach
Il Mediatore europeo

iv Eiropas ombuds

Europos ombudsmenas
Az Európai Ombudsman
L-Ombudsman Ewropew
De Europese Ombudsman
Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich
O Provedor de Justiça Europeu
Ombudsmanul European
Európsky ombudsman
Evropski varuh človekovih pravic
Euroopan oikeusasiamies
Europeiska ombudsmannen

■ Gada ziņojums **Eiropas ombuds**

2009

■ Gada ziņojums

Eiropas ombuds

© Eiropas Savienība, 2010. gads

Teksta pārpublicēšana ir pieļaujama izglītojošos un nekomerciālos nolūkos, norādot tā izdevēju.

ISBN 978-92-9212-208-9

ISSN 1725-9754

DOI 10.2869/1895

Šis ziņojums ir publicēts internetā: <http://www.ombudsman.europa.eu>

Teksts salikts Cambria, Calibri un Etelka fontā — Pierre Roesch typographie, Strasbourg.

Visu fotogrāfiju autortiesības, ja vien nav noteikts citādi, pieder Eiropas Savienībai.

Printed in Luxembourg

Iespiests uz CyclusPrint iespaiduma papīra, kas izgatavots tikai no otrreizējā pārstrādē iegūtām šķiedrām.

<http://www.ombudsman.europa.eu>

EIROPAS OMBUDS

P. NIKIFOROS DIAMANDOUROS

Jerzy Buzek
Eiropas Parlamenta
priekšsēdētājam
Rue Wiertz
1047 Brussels
BEĻĢIJA

Strasbūra, 2010. gada 19. aprīlis

Priekšsēdētāja kungs!

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 228. panta 1. punktu un Eiropas Parlamenta Lēmuma par noteikumiem un vispārējiem nosacījumiem, kas reglamentē ombuda pienākumu izpildi, 3. panta 8. punktu es iesniedzu 2009. gada ziņojumu.

Ar cieņu,

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Eiropas ombuds

1, avenue du Président Robert Schuman – CS 30403 – F-67001 STRASBOURG Cedex

☎ : +33 (0)3.88.17.23.13 – Fax : +33 (0)3.88.17.90.62

<http://www.ombudsman.europa.eu> – eo@ombudsman.europa.eu

Saturs

Ievads 7

1. Kopsavilkums 11

2. Ombuda pilnvaras un procedūras 21

2.1. Tiesības iesniegt sūdzību Eiropas ombudam 23

2.2. Ombuda darbības juridiskais pamats 23

2.3. Ombuda pilnvaras 25

2.4. Pieņemamība un izmeklēšanas pamatojums 28

2.5. Ombuda procedūras 29

3. Sūdzības un izmeklēšanas 33

3.1. Pārskats par izskatītajām sūdzībām 35

3.2. Uzsākto izmeklēšanu analīze 40

3.3. Ombuda veiktajās izmeklēšanās gūtie konstatējumi 42

3.4. "Parauglietas", kas uzskatāmas par labas prakses piemēriem 48

3.5. Slēgto izmeklēšanu tematiskā analīze 49

3.6. Sūdzību pārsūtīšana un ieteikumi 67

4. Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un ieinteresētajām pusēm 71

4.1. Attiecības ar ES iestādēm 73

4.2. Attiecības ar citiem ombudiem un līdzīgām iestādēm 77

4.3. Attiecības ar citām ieinteresētajām pusēm 80

5. Resursi 87

5.1. Personāls 89

5.2. Budžets 94

Kā sazināties ar Eiropas ombudu 97

levads

MAN ir prieks iepazīstināt Jūs ar *2009. gada ziņojumu*, kurā ir pārskatīts ombuda darbs pilsoņu, uzņēmumu un organizāciju labā pagājušajā gadā. Ceru, ka tas Jums sniegs labu pārskatu par mūsu panākumiem, veicinot augstākos pārvaldes standartus ES iestādēs. Kā vienmēr, mēs ceram saņemt Jūsu atsauksmes.

Ombudiem nozīmīgs gads

2009. gads bija ombuda institūcijas 200. jubilejas gads, un jūnijā kolēģi no visas pasaules svinēja šo notikumu Stokholmā. Raugoties no Eiropas ombuda perspektīvas, tas bija mūsu darbības piecpadsmitais gads. Tāpat tas iezīmēja mana pirmā pilnvaru laika beigas ombuda amatā. Eiropas Parlamenta šā gada 20. janvāra lēmums pārvēlēt mani uz otro pilno pilnvaru laiku, manuprāt, liecina par atbalstu darbam, kuru veic šis birojs, un mudina mūs turpināt tiekties uz atvērtāku, atbildīgāku, kā arī uz pakalpojumiem un uz pilsoņu interesēm vērstu Eiropas Savienības pārvaldību.

Laiks, kurā vadu šo iestādi, ir ļoti aizraujošs. Nākamajos piecos gados viena no galvenajām ombuda prioritātēm būs nodrošināt, lai Eiropas Savienība pilsoņiem sniegtu tos ieguvumus, kas tiem ir solīti Lisabonas līgumā. Jo īpaši svarīga ir ES pamattiesību harta, kas tagad ir juridiski saistoša. Tādēļ es jo īpaši veicināšu pamattiesības uz labu pārvaldi, kā ir noteikts hartas 41. pantā. Jau 2009. gada decembrī, sniedzot savu devumu publiskām konsultācijām par ES Finanšu regulas reformu, ombuds uzsvēra, ka saistītajos noteikumos ir jāņem vērā 41. pants, sniedzot amatpersonām norādījumus, kā tiem nodrošināt saprātīgu finanšu vadību un labu pārvaldi. Piemēram, Finanšu regulā, izņēmuma gadījumos, vajadzētu paredzēt *ex gratia* maksājumus, lai atlīdzinātu ievērojamas neērtības vai ciešanas,

Nākamajos piecos gados viena no galvenajām ombuda prioritātēm būs nodrošināt, lai Eiropas Savienība pilsoņiem sniegtu tos ieguvumus, kas tiem ir solīti Lisabonas līgumā.

kas radušās tādēļ, ka ir notikusi kļūda pārvaldē. Finanšu regulas reforma sniedz lielisku iespēju praksē īstenot pamattiesības uz labu pārvaldi.

Ņemot vērā lielo skaitu izmeklēšanu, kuras ombuds veic saistībā ar pārredzamības trūkumu (2009. gadā 36 % izmeklēšanu), es turpināšu neatlaidīgi aizstāvēt pamattiesības uz piekļuvi dokumentiem, kā ir noteikts hartas 42. pantā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 15. pantā. Turklāt es nodrošināšu to, lai tiesības vērsties pie ombuda un iesniegt lūgumrakstu (attiecīgi hartas 43. un 44. pants) Parlamentam būtu labi zināmas un pareizi izmantotas un lai pilsoņiem būtu labākā iespēja meklēt taisnību.

Lisabonas līgums Eiropas Savienības demokrātiskajā dzīvē ievieš arī jaunu sabiedriskās līdzdalības veidu: “pilsoņu iniciatīvu”. Tam vajadzētu ievērojami nostiprināt Eiropas pilsoņu tiesības. 2010. gada sākumā es atbildēju uz publiskām konsultācijām par to, kā pilsoņu iniciatīvai būtu jādabojas praksē. Ir svarīgi mēģināt paredzēt jautājumus, kas varētu rasties tās darbības laikā, jo īpaši tos, kuru dēļ varētu rasties sūdzības ombudam. Iepriekš nosakot šādus jautājumus un ierosinot uz tiem lietderīgas atbildes, ombuds tiecas veicināt labu Eiropas Komisijas pārvaldi un tādā veidā sekmēt šā jaunā vērtīgā pilsoņu instrumenta panākumus. Tāpat es centīšos nodrošināt, lai pilsoņi,

pārstāvju savienības un pilsoniskā sabiedrība gūtu labumu no Līguma jaunajiem noteikumiem par konsultācijām, dialogu un iespēju darīt zināmus savus uzskatus un veikt publisku apmaiņu ar tiem.

Labu rezultātu gads

Ombuda otrā prioritāte būs pakalpojumu kultūras stiprināšana Eiropas Savienības pārvaldē. Eiropas Savienības iestāžu un struktūru reakcija uz ombuda veiktajām izmeklēšanām liecina, ka tās jau tagad stingri ievēro augstus pārvaldes prakses standartus. Vairāk nekā pusē slēgto lietu 2009. gadā (56 %) attiecīgā iestāde pieņēma mierizlīgumu vai atrisināja attiecīgo jautājumu. To var salīdzināt ar 36 % 2008. gadā. Deviņas parauglietas, kas izklāstītas šajā ziņojumā, ir izmantojamas kā labas prakses piemēri, reaģējot uz sūdzībām.

Tika uzsāktas četras pēc paša iniciatīvas sāktas izmeklēšanas par Eiropas Komisijas sistēmiskiem jautājumiem, piemēram, veikto maksājumu savlaicīgumu un piekļuvi dokumentiem pārkāpumu gadījumos. Tāpat ombuds izskatīja arī vairākas lietas par būtiskiem principiem, piemēram, nepieciešamību pienācīgi dokumentēt svarīgas tikšanās un pārbaudes. Arī šīs lietas ir apkopotas šajā ziņojumā.

Lai gan aizrādījumi iestādēm ombudam bija jāizsaka tikai 35 lietās, salīdzinot ar 44 aizrādījumiem 2008. gadā un 55 aizrādījumiem 2007. gadā, joprojām ir iespēja veikt turpmākus uzlabojumus. Tādēļ es turpināšu sekot iestāžu atbildēm uz aizrādījumiem un turpmākām piezīmēm, publicējot ikgadēju pētījumu ombuda tīmekļa vietnē. 2009. gada pētījums atklāja, ka, pieņemot aizrādījumus un turpmākas piezīmes, apmierinošus papildu pasākumus īstenoja 79 %. Papildu pasākumi turpmākām piezīmēm bija apmierinoši visos gadījumos, savukārt apmierinošu papildu pasākumu rādītājs aizrādījumu gadījumā bija ievērojami mazāks – 62 %. Tas liecina, ka gan ombudam, gan pašām iestādēm joprojām ir jāveic būtisks darbs, lai pārliecinātu amatpersonas, ka aizsardzības pozīcija pret ombudu ir zaudēta iespēja viņu iestādei un risks bojāt Eiropas Savienības tēlu.

Ombuda darbību galvenais kritērijs ir pārvaldes kvalitātes uzlabošana pilsoņu labā. Runājot par ombuda biroja darbību, ar prieku informēju, ka laiks, kas veltīts izmeklēšanu veikšanai, ir samazi-

Ombuda darbību galvenais kritērijs ir pārvaldes kvalitātes uzlabošana pilsoņu labā.

nājies no vidēji 13 mēnešiem 2008. gadā līdz deviņiem mēnešiem 2009. gadā. Mūsu mērķis ir vēl vairāk samazināt laiku, kas nepieciešams rezultātu izmeklēšanu veikšanai.

Noslogots saziņas gads

2009. gads sākās ar ombuda jaunās tīmekļa vietnes atklāšanu: tajā ir pieejams interaktīvs ceļvedis, kas palīdz atrast vispiemērotāko struktūru, kurā vērsties ar sūdzību. Ceļvedim ir bijuši lieli panākumi, jo tas gada laikā ir sniedzis padomu vairāk nekā 26 000 cilvēku. Sūdzību skaits mūsu birojā ir samazinājies no 3 406 sūdzībām 2008. gadā līdz 3 098 sūdzībām 2009. gadā, jo cilvēki aizvien biežāk jau ar pirmo reizi atrod pareizo adresātu. Tas sniedz patiesi lielu gandarījumu. Lai to nodrošinātu arī turpmāk, pagājušā gada laikā pastiprinājām sadarbību ar citiem informatīviem un problēmu risināšanas tīkliem, piemēram, *Europe Direct* un SOLVIT.

Mēs centāmies intensīvi sazināties ar potenciālajiem sūdzību iesniedzējiem, organizējot dažādus pasākumus kopā ar NVO, interešu grupām, uzņēmumiem un ideju laboratorijām. Šie sadarbības pasākumi kopā ar iespaidīgajiem sūdzību iesniedzēju labā gūtajiem rezultātiem par 85 % palielināja ombuda darbam pievērsto plašsaziņas līdzekļu uzmanību. Šī palielinātā uzmanība ir svarīga, lai vairotu cilvēkos apziņu par tiesībām sūdzēties un par ombuda lomu ES pārvaldes kvalitātes

saglabāšanā. Arī uzsāktu izmeklēšanu skaita palielināšanās no 293 uz 335, pamatojoties uz sūdzībām, kas saņemtas 2009. gadā, daļēji ir saistīta ar šīm aktivitātēm.

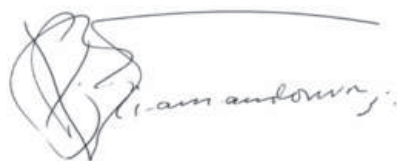
Gandrīz 80 % reģistrēto lietu gadījumā sūdzības iesniedzējam varēja palīdzēt, uzsākot izmeklēšanu, pārsūtot lietu kompetentajai struktūrai vai dodot padomu, kur vērsties. Vairāk nekā 55 % lietu bija Eiropas ombudu tīkla biedru kompetencē, kas apstiprināja nepieciešamību turpināt stiprināt sadarbību starp tīkla Eiropas, valstu un reģionālajiem ombudiem un lūgumrakstu komitejām. ES dalībvalstu un kandidātvalstu valstu ombudu septītais seminārs, kas notika aprīlī Kiprā, sniedza labu iespēju to panākt.

Vēl viens būtisks attīstības solis 2009. gadā bija iestādes pamatuzdevuma pieņemšana. Tas ir šāds: *Eiropas ombuds cenšas panākt taisnīgu iznākumu sūdzībām par Eiropas Savienības iestādēm, veicina pārredzamību un sekmē pārvaldības pakalpojumu kultūru. Tā mērķis ir radīt uzticību, izmantojot dialogu starp pilsoņiem un Eiropas Savienību, un izkopt augstākos uzvedības standartus Eiropas Savienības iestādēs.*

Jau 2010. gada sākuma es grasos izstrādāt stratēģiju, pamatojoties uz šo uzdevumu, aptverot visu ombuda piecu gadu pilnvaru posmu.

Pamatojoties uz to, turpmākajos gados ceru strādāt pilsoņu labā.

Strasbūrā, 2010. gada 16. februārī

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

Kopsavilkums

EIROPAS ombuda piecpadsmitajā gada ziņojumā Eiropas Parlamentam ir sniegts pārskats par ombuda darbību 2009. gadā. Šis ir septītais gada ziņojums, ko sniedz P. Nikiforos DIAMANDOUROS, kurš stājās Eiropas ombuda amatā 2003. gada 1. aprīlī.

■ Ziņojuma struktūra

Ziņojumā ir piecas nodaļas. Tas sākas ar ombuda personisku ievadu, pēc kura ir sniegts šā ziņojuma kopsavilkums, kas ir tā 1. nodaļa.

Ziņojuma 2. nodaļā ir izskaidrotas ombuda pilnvaras un izklāstītas ombuda procedūras sūdzību izskatīšanai un izmeklēšanu veikšanai. Tajā ir sniegts pārskats par būtiskākajiem sasniegumiem iepriekšējā gadā.

Ziņojuma 3. nodaļā ir sniegts pārskats par 2009. gadā izskatītajām sūdzībām, kā arī veikto izmeklēšanu padziļināta izpēte. Atsevišķa sadaļa ir veltīta “parauglietām”, kuras noteicis ombuds, kā arī tematiskai analīzei, kas aptver būtiskākos konstatējumus par tiesību aktiem un faktiem, kuri ietverti ombuda 2009. gadā pieņemtajos lēmumos. Nodaļas beigās ir aplūkotas lietas, kuras ombuds nodeva citām struktūrām, kas izskata sūdzības.

Ziņojuma 4. nodaļa attiecas uz ombuda sadarbības pasākumiem, kas ietver attiecības ar citām Eiropas Savienības iestādēm un struktūrām, attiecības ar valsti, reģionu un vietējo ombudu kopieni Eiropā, un tajā ir sniegts pārskats par ombuda veiktajiem pasākumiem sabiedrisko attiecību jomā.

Ziņojuma 5. nodaļā ir sniegta informācija par ombuda personālu un budžetu.

■ Eiropas ombuda misija

Eiropas ombuda birojs tika izveidots ar Māstrihtas līgumu kā daļa no Eiropas Savienības pilsoniskuma. Ombuds izmeklē sūdzības par kļūdām pārvaldē, ko pieļāvušas Savienības iestādes un

Ombuds izmeklē sūdzības par kļūdām pārvaldē, ko pieļāvušas Savienības iestādes un struktūras to darbībā, izņemot Eiropas Savienības Tiesu, kad tā pilda savus tiesu iestādes pienākumus.

struktūras to darbībā¹, izņemot Eiropas Savienības Tiesu,² kad tā pilda savus tiesu iestādes pienākumus. Ar Eiropas Parlamenta piekrišanu ombuds ir definējis terminu “kļūda pārvaldē”, tajā nosakot tiesiskuma, labas pārvaldes principu un pamattiesību ievērošanu.

Papildus atbilžu sniegšanai uz privātpersonu, uzņēmumu un apvienību sūdzībām ombuds proaktīvi strādā, uzsākot izmeklēšanas pēc savas iniciatīvas, tiekoties ar ES iestāžu locekļiem un amatpersonām, kā arī uzrunājot pilsoņus, lai informētu tos par viņu tiesībām un šo tiesību īstenošanu.

1. Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 228. pants (iepriekš Eiropas Kopienību dibināšanas līguma 195. pants) paplašina ombuda pilnvaras attiecībā uz sūdzībām par kļūdām pārvaldē no “Kopienas iestādēm un struktūrām” uz “Savienības iestādēm un struktūrām”. Lai gan pagājušajā gadā ombuda gada ziņojumā izmantots termins “iestādes un struktūras”, mēs attiecīgajās vietās izmantojam terminu “iestādes”, atsaucoties uz visām ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām.

2. Lisabonas līgumā ir mainīti Eiropas Kopienību Tiesas un Pirmās instances tiesas nosaukumi. Tagad tās abas kopā dēvē par Eiropas Savienības Tiesu un atsevišķi, attiecīgi, par Tiesu un Vispārējo tiesu.

■ Sūdzības un izmeklēšanas

Izskatīto sūdzību pārskats

Ombuds 2009. gadā reģistrēja 3 098 sūdzības salīdzinājumā ar 3 406 sūdzībām 2008. gadā. Gandrīz 60 % šo sūdzību bija iesniegti internetā, lielākoties, izmantojot elektronisko sūdzību veidlapu, kas ombuda tīmekļa vietnē ir pieejama 23 valodās.

Kopumā tika apstrādātas 3 119 sūdzības³ salīdzinājumā ar 2008. gadā apstrādātajām 3 346 sūdzībām. No visām apstrādātajām sūdzībām 55 % (1 704 sūdzības) tika atzītas par tādām, kas ir kāda Eiropas

Gandrīz 80 % gadījumu ombuds spēja palīdzēt sūdzību iesniedzējiem, uzsākot izmeklēšanu, pārsūtot sūdzību kompetentajai struktūrai vai sniedzot ieteikumu, kur vērsties, lai saņemtu tūlītēju un efektīvu problēmas risinājumu.

ombudu tīkla locekļa kompetencē, un 23 % (727 sūdzības) bija atbilstošas Eiropas ombuda pilnvarām. Kopumā par 11 % no tām ir uzsākta izmeklēšana. Gandrīz 80 % gadījumu ombuds spēja palīdzēt sūdzību iesniedzējiem, uzsākot izmeklēšanu, pārsūtot sūdzību kompetentajai struktūrai vai sniedzot ieteikumu, kur vērsties, lai saņemtu tūlītēju un efektīvu problēmas risinājumu.

Kopumā attiecīgajā gadā ombuds apstrādāja vairāk nekā 5 000 sūdzību un informācijas pieprasījumus.

Uzsākto izmeklēšanu analīze

Kopumā 2009. gadā, pamatojoties uz sūdzībām, tika uzsāktas 335 jaunas izmeklēšanas (vairāk par 293 sūdzībām 2008. gadā). No tām 84 % iesniedza privātpersonas, savukārt 16 % iesniedza uzņēmumi un apvienības.

Ombuds arī uzsāka četras izmeklēšanas pēc savas iniciatīvas, lai risinātu sistemātiskas problēmas saistībā ar Eiropas Komisiju.

Kā katru gadu, lielākā ombuda uzsākto izmeklēšanu daļa 2009. gadā bija saistīta ar Komisiju (kopumā 191 izmeklēšana jeb 56 %). Ņemot vērā, ka Komisija ir galvenā ES iestāde, kas pieņem lēmumus, kuri tieši ietekmē pilsoņus, ir loģiski, ka tai vajadzētu būt galvenajam pilsoņu sūdzību priekšmetam. Tomēr ir jānorāda, ka salīdzinoši 2008. gada skaitlis bija 66 % no kopējā skaita. 38 izmeklēšanas (11 %) attiecās uz Eiropas Parlamenta pārvaldi, 30 izmeklēšanas (9 %) – uz Eiropas Personāla atlases biroju (Epsu), 12 izmeklēšanas (4 %) – uz ES Padomi, un 9 izmeklēšanas (3 %) – uz Eiropas Savienības Tiesu. Attiecībā uz Tiesu ir svarīgi pieminēt, ka ombuds var uzsākt izmeklēšanu tikai saistībā ar tās ārpustiesas darbību. Vēl 59 izmeklēšanas attiecās uz divdesmit trīs citām ES iestādēm un struktūrām.

Galvenie pārvaldē pieļauto kļūdu veidi, kas izvērtēti 2009. gadā uzsāktajās izmeklēšanās, bija pārrēķināšanas trūkums, tostarp atteikums sniegt informāciju (kopumā 121 lieta jeb 36 %), netaisnīgums vai ļaunprātīga pilnvaru izmantošana (48 lietas jeb 14 %), novēršama kavēšanās (45 lietas jeb 13 %), neapmierinošas procedūras (44 lietas jeb 13 %), nolaidība (22 lietas jeb 6 %), pienākumu izpildes nenodrošināšana, t. i., Eiropas Komisija attiecībā uz dalībvalstīm nepilda savu "Līguma uzraudzītāja" funkciju (21 lieta jeb 6 %), juridiska kļūda (19 lietas jeb 6 %) un diskriminācija (17 lietas jeb 5 %).

Ombuds 2009. gadā slēdza 318 izmeklēšanas (salīdzinot ar 355 izmeklēšanām 2008. gadā). No tām 311 izmeklēšanas bija saistītas ar sūdzībām, bet septiņas tika uzsāktas pēc ombuda paša iniciatīvas.

Lielākā daļa izmeklēšanu tika slēgtas viena gada laikā (70 %). Vairāk nekā puse (55 %) tika slēgtas trīs mēnešu laikā. Izmeklēšanas ilga vidēji deviņus mēnešus.

Lielākā daļa izmeklēšanu tika slēgtas viena gada laikā (70 %). Vairāk nekā puse (55 %) tika slēgtas trīs mēnešu laikā. Izmeklēšanas ilga vidēji deviņus mēnešus.

3. Statistiskā kategorija "apstrādātas" nozīmē, ka ir pabeigta analīze, kuras mērķis ir noteikt, vai sūdzība (i) ir ombuda kompetencē, (ii) atbilst pieņemamības kritērijiem un (iii) rada pamatu izmeklēšanas uzsākšanai. Ņemot vērā tam vajadzīgo laiku, konkrētā gadā "apstrādāto" sūdzību skaits atšķiras no tajā pašā gadā "reģistrēto" sūdzību skaita.

Ombuda veiktajās izmeklēšanās gūtie konstatējumi

Ja vien iespējams, ombuds cenšas panākt abpusēji pozitīvu rezultātu, kas apmierina gan sūdzības iesniedzēju, gan iestādi, par kuru iesniegta sūdzība. Ļoti būtiska ir sadarbība starp ES iestādēm, lai izdotos panākt šādu rezultātu, kas palīdz uzlabot attiecības starp iestādēm un pilsoņiem un izvairoties no dārgas un laikietilpīgas tiesāšanās vajadzības. Sūdzības iesniedzējam labvēlīgs risinājums tika viegli panākts 179 lietās, kas slēgtas 2009. gadā (kopumā 56 %). Šīs lietas atrisināja iestādes vai arī tika panākts mierizlīgums. To var salīdzināt ar 129 lietām 2008. gadā, kas jau bija divas reizes vairāk nekā šādu lietu skaits tikai pirms diviem gadiem, 2006. gadā.

18 % gadījumu (58 lietās) kļuva parvaldē netika konstatēta. Tas ne vienmēr nozīmē nelabvēlīgu risinājumu sūdzības iesniedzējam, jo tas vismaz saņem no attiecīgās iestādes plašu paskaidrojumu par to, kas ir izdarīts, kā arī ombuda veikto lietas pārskatu.

Ombuds 12 % lietu (37 lietās) konstatēja kļūdu pārvaldē, tomēr viņš joprojām varēja panākt sūdzības iesniedzējam labvēlīgu risinājumu divās no šīm lietām, sagatavojot ieteikuma projektu. Attiecīgajā gadā Eiropas Parlamentam netika iesniegts īpašais ziņojums. 35 lietās izmeklēšana tika slēgta, izsakot aizrādījumu. Aizrādījums apstiprina sūdzības iesniedzēja sūdzības pamatotību un norāda attiecīgajai iestādei uz to, ko tā ir darījusi nepareizi, lai tādējādi palīdzētu tai turpmāk izvairoties no kļūdām pārvaldē.

Tāpat, lai uzlabotu ES iestāžu darbību nākotnē, ombuds arvien biežāk izsaka turpmākas piezīmes, kad tas konstatē iespēju uzlabot pārvaldes kvalitāti. Kopumā 2009. gadā ombuds ir izteicis turpmākas piezīmes 28 lietās.

Iestādēm ir svarīgi sekot ombuda aizrādījumiem un turpmākām piezīmēm, kā arī veikt pasākumus, lai risinātu vēl neatrisinātās problēmas. Ņemot to vērā, 2009. gadā ombuds savā tīmekļa vietnē publicēja pētījumu par 2008. gadā izdoto aizrādījumu un turpmāko piezīmju ievērošanu, kas bija jāveic visām iesaistītajām iestādēm.

“Parauglietas”, kas uzskatāmas par labas prakses piemēriem [→→→]

Deviņas no 2009. gadā slēgtajām lietām ir ilustratīvi labas prakses piemēri, un tās ir nosauktas par “parauglietām”. Tās kā piemēru var izmantot visas ES iestādes un struktūras, lai labāk risinātu

Deviņas no 2009. gadā slēgtajām lietām ir ilustratīvi labas prakses piemēri, un tās ir nosauktas par “parauglietām”.

ombuda izvirzītos jautājumus.

Divas ir saistītas ar to, kā **Komisija** ir izskatījusi pārkāpumus lietās, kas attiecas uz gaisa transporta pasažieru tiesībām (**2980/2008/GG**) un vidi (**791/2005/(IP)FOR**). Divās citās lietās

Komisija izrādīja konstruktīvu pieeju, piekrītot (i) anulēt iekasēšanas rīkojumu personāla lietā (**1908/2007/JF**) un (ii) pārbaudīt, vai tā varētu atcelt iekasēšanas rīkojumu par EUR 500 000 ar līgumiem saistītā lietā (**2119/2007/ELB**).

Pārredzamības jomā **Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF)** piekrita izdot garu dokumentu sarakstu diviem Beļģijas uzņēmumiem (apvienotās lietas **723/2005/OV** un **790/2005/OV**), bet **Eiropas Personāla atlases birojs (EPSO)** piekrita atļaut visiem kandidātiem, nevis tikai tiem, kuri nav izturējuši konkursu, piekļūt saviem testa rezultātiem (**2346/2007/JMA**).

Un visbeidzot, uz ombuda priekšlikumiem paraugveidā atbildēja trīs aģentūras: **Konkurētspējas un jauninājumu izpildaģentūra (1562/2008/BB)** un **Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra (2003/2008/TS)** lietās, kas saistītas ar pieņemšanu darbā, un **Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra** lietā, kas saistīta ar dotāciju pieprasījuma noraidīšanu (**1537/2008/(TJ)GG**).

Slēgto izmeklēšanu tematiskā analīze

Lēmumus par lietu slēgšanu parasti publicē ombuda tīmekļa vietnē (<http://www.ombudsman.europa.eu>) angļu valodā un arī sūdzības iesniedzēja valodā, ja tā nav angļu valoda. Ombuda tīmekļa vietnē ir pieejams zināms lietu skaits kopsavilkuma formātā visās 23 ES oficiālajās valodās. Kopsavilkumos atspoguļoti daudzi jautājumi un tās ES iestādes un struktūras, uz kurām attiecas 318 lēmumi par lietu slēgšanu 2009. gadā, kā arī dažādie lietu slēgšanas iemesli.

Šā ziņojuma 3.5. sadaļā ir analizēti svarīgākie ombuda 2009. gada lēmumos ietvertie konstatējumi par tiesību aktiem un faktiem. Tie ir sakārtoti, ņemot vērā galveno izmeklēšanu priekšmetu tematisko klasifikāciju, kas ietver septiņas galvenās kategorijas⁴:

- Atklātība, publiska piekļuve un personas dati;
- Komisija kā "Līguma uzraudzītāja";
- Līgumu slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršana;
- Līgumu izpilde;
- Pārvalde un Civildienesta noteikumi;
- Konkursi un atlases procedūras;
- Institucionāli, politiski un citi jautājumi.

Tematiskās analīzes pirmajā sadaļā ir sniegts pārskats par 2009. gadā pieņemtajiem ombuda lēmumiem saistībā ar sūdzībām, kas attiecas uz (i) publisku piekļuvi dokumentiem, (ii) publisku piekļuvi informācijai un (iii) personas datu aizsardzību un datu subjektu tiesībām piekļūt saviem datiem. Izskatīto jautājumu loks ietver dažādus tematus, sākot no kavēšanās reģistrēt pieprasījumus un ļaut piekļuvi dokumentiem līdz pat to izņēmumu atšķirīgām interpretācijām, kuri paredzēti Regulā Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi dokumentiem⁵. Tāpat tika izskatītas lietas, kas saistītas ar personas datu aizsardzību.

Otrā lietu kategorija attiecas uz sūdzībām pret Komisiju kā "Līguma uzraudzītāju". Ombuds var izvērtēt gan procesuālos, gan materiālos aspektus attiecībā uz to, kā Komisija ir rīkojusies saistībā ar šādām lietām. Dažas no sūdzībām, kas pārbaudītas 2009. gadā, bija par sūdzību neregistrēšanu, kavēšanos pieņemt lēmumus un informēt sūdzību iesniedzējus, kā arī Komisijas lēmumiem neizskatīt noteiktas sūdzības.

Tematiskās analīzes trešajā sadaļā ir izklāstītas sūdzības par līgumu slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršanu vai nepiešķiršanu. Šādos gadījumos ombuda izmeklēšanā tiek tikai pārbaudīts, vai ir ievēroti noteikumi, kas reglamentē procedūru, vai fakti ir pareizi un vai nav pieļauta acīmredzama novērtējuma kļūda vai pilnvaru ļaunprātīga izmantošana. Viņš var arī pārbaudīt, vai iestādes ir izpildījušas savu pienākumu norādīt iemeslus un vai tie ir saskaņoti un pamatoti. Ombuds 2009. gadā izskatīja jautājumus par negodīgu attieksmi, kļūdainu vai negodīgu izslēgšanu no konkursiem vai izsolēm, kā arī kavējumiem.

Ceturrtā kategorija ietver lietas, kurās sūdzības iesniedzēji apstrīd iestāžu nespēju izpildīt līgumos paredzētos pienākumus. Attiecībā uz strīdiem par līgumiem ombuds uzskata, ka ir pamatoti tā veikto izmeklēšanu ierobežot, tikai pārbaudot, vai Eiropas Savienības iestāde ir sniegusi viņam loģisku un pamatotu atskaiti par tās rīcības tiesisko pamatu un ir paskaidrojusi, kādēļ tā uzskata, ka tās viedoklis par līguma pozīciju ir pamatots. 2009. gadā ombuds izskatīja problēmas saistībā ar apakšuzņēmējiem, jautājumus par attaisnotām izmaksām, un sūdzības par negodīgu attieksmi.

Piektā kategorija attiecas uz sūdzībām par iestāžu administratīvajām darbībām, jo īpaši ierēdņu Civildienesta noteikumu un citu atbilstošu dokumentu piemērošanu. Šīs lietas pēc būtības ievērojami atšķiras un attiecas uz gandrīz visām iestādēm un struktūrām.

4. Pamatojoties uz 2009. gadā pabeigtajām izmeklēšanām, iedalījums atbilstīgi galvenajam izmeklēšanu priekšmetam ir šāds: pārredzamība (31%), pārvalde un Civildienesta noteikumi (16%), konkursi un atlases procedūras (16%), institucionāli un politiski jautājumi (14%), Komisija kā "Līguma uzraudzītāja" (9%), līgumu izpilde (8%), līguma slēgšanas tiesību vai dotāciju piešķiršana (6%).

5. Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.).

Tematiskās analīzes sestajā sadaļā ir izvērtētas sūdzības par atklātiem konkursiem un citām atlases procedūrām. Lielākā daļa šo lietu attiecas uz EPSO un ir saistītas ar pārredzamības trūkumu, diskrimināciju un kavējumiem.

Pēdējā atlikusī kategorija attiecas uz dažādām sūdzībām par iestādēm saistībā ar to politikas veidošanas darbībām vai vispārējo darbību.

■ Attiecības ar iestādēm, citiem ombudiem un ieinteresētajām pusēm

Attiecības ar ES iestādēm

Eiropas ombudam ir ļoti svarīgi veidot konstruktīvas attiecības ar ES iestādēm, lai nodrošinātu pēc iespējas augstākus pārvaldes standartus. Ombuds regulāri tiekas ar ES iestāžu un struktūru locekļiem, lai pārrunātu pārvaldes kvalitātes uzlabošanas iespējas un lai nodrošinātu viņa piezīmju, ieteikumu un ziņojumu ievērošanu.

2009. gadā DIAMANDOUROS kungs vērsās pie Eiropas Komisijas ģenerāldirektorāta un īstenoja vairākas citas tikšanās ar Komisijas pārstāvjiem. Viņš turpināja cieši sadarboties ar SOLVIT, tīklu, kura mērķis ir risināt sūdzības saistībā ar iekšējo tirgu, un uzlaboja sadarbību ar *Europe Direct*, kas nodrošina atbildes uz privātpersonu jautājumiem par ES.

Attiecībās ar Parlamentu īpaši svarīgas 2009. gadā bija tikšanās ar Parlamenta pārstāvjiem saistībā ar notiekošo likumdošanas procesu, pārskatot Regulu Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi dokumentiem. Ombuds 2009. gada 2. septembrī tikās arī ar jauno Lūgumrakstu komitejas priekšsēdētāju, Eiropas Parlamenta locekli Erminia MAZZONI, un 14. septembrī iepazīstināja komiteju ar 2008. gada ziņojumu. 12. novembrī notika plenārsēdes par ombuda darbību 2008. gadā, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta locekles Chrysoula PALIADELI sagatavoto ziņojumu.

Vēl attiecībā uz šo gadu ir jāatzīmē prezentācijas Eiropas nākotnes pārdomu grupai un Padomes informācijas darba grupai. Ombuds vērsās arī pie Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas,

Vēl attiecībā uz šo gadu ir jāatzīmē prezentācijas Eiropas nākotnes pārdomu grupai un Padomes informācijas darba grupai.

piedalījās Eiropas Investīciju bankas publiskajās konsultācijās par tās sūdzību un pārredzamības politiku, kā arī uzlaboja sadarbību ar Eiropas Personāla atlases biroju.

2009. gadā ombuds turpināja sazināties ar ES iestādēm un struktūrām. Papildus viņa tikšanās reizēm ar Parlamenta, Komisijas un Padomes pārstāvjiem viņš tikās arī ar ES Tiesas un Eiropas Revīzijas palātas locekļiem, Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai direktoru un Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja palīgu. Šeit ombuds ir redzams kopā ar Revīzijas palātas priekšsēdētāju Vítor DA SILVA CALDEIRA.

Attiecības ar citiem ombudiem un līdzīgām iestādēm

Daudzi sūdzību iesniedzēji vēršas pie Eiropas ombuda, ja tiem rodas problēmas ar valsts, reģionālajām vai vietējām pārvaldes iestādēm. Eiropas ombuds cieši sadarbojas ar kolēģiem dalībvalstīs, lai pilsoņu sūdzības par ES tiesību aktiem tiktu pareizi un pienācīgi izskatītas.

Eiropas ombuds cieši sadarbojas ar kolēģiem dalībvalstīs, lai pilsoņu sūdzības par ES tiesību aktiem tiktu pareizi un pienācīgi izskatītas.

Galvenokārt šī sadarbība notiek Eiropas ombudu tīkla aizgādībā. Tīklu šobrīd veido 94 biroji 32 valstīs, aptverot gan Eiropas Savienības valstis, gan reģionus, gan ES kandidātvalstis, Norvēģiju un Islandi, kā arī kopš neilga laika – Šveici. Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komiteja arī ir šā tīkla pilntiesīga dalībniece.

Viens no tīkla uzdevumiem ir veicināt sūdzību ātru pārsūtīšanu kompetentajam ombudam vai līdzīgai struktūrai. 2009. gadā 977 gadījumos sūdzība tika pārsūtīta kādam no Eiropas ombudu tīkla biedriem vai sūdzības iesniedzējam tika ieteikts sazināties ar šā tīkla biedru.

Ziņojuma 4.2. sadaļā ir sniegta plaša informācija par tīkla darbību 2009. gadā, kur viens no svarīgākajiem notikumiem bija septītais ES dalībvalstu un kandidātvalstu valsts ombudu seminārs, kas norisinājās aprīlī Pafosā, Kiprā. Semināru kopīgi organizēja Eiropas ombuds un Kipras pārvaldes komisāre (ombude) Eliana NICOLAOU. Seminārā bija pārstāvēti valsts un reģionālie ombudu biroji no 29 valstīm un tas bija veltīts migrācijas tēmai.

Informatīvās vizītes, kas organizētas sadarbībā ar ombudiem dalībvalstīs un kandidātvalstīs, tīkla attīstības procesā ir izrādījušās ļoti efektīvas. Ombuds 2009. gada laikā apciemoja kolēģus Slovēnijā (maijā), Čehijas Republikā (maijā), Somijā (oktobrī) un Igaunijā (oktobrī).

Pārskata gada laikā ombuda centieni sadarboties ar kolēģiem pārsniedza Eiropas ombudu tīkla darbības robežas. Viens no svarīgākajiem notikumiem ir tas, ka DIAMANDOUROS kungs 2009. gadā apmeklēja devīto Starptautiskā ombudu institūta (IOI) Pasaules konferenci, kas bija organizēta jūnijā Stokholmā, kur tika svinēta arī Zviedrijas parlamentārā ombuda divsimtā gadadiena. Konferencē, kurā atzīmēja šo svarīgo notikumu, ieskicēja ombuda institūcijas attīstību no tās aizsākumiem Zviedrijā līdz dažādiem tās veidiem mūsdienās.

Tīkls ir noderīgs mehānisms informācijas apmaiņai par ES tiesību aktiem un labu praksi, organizējot iepriekš minētos seminārus, izmantojot divreiz gadā iznākošo periodisko biļetenu, rīkojot elektronisko apspriežu un dokumentu apmaiņas forumu un izmantojot elektronisko *Daily News* ziņu dienestu. Papildus šai regulārajai neformālajai informācijas apmaiņai tīklā ir izstrādāta īpaša procedūra, kas dod iespēju valstu vai reģionu ombudiem pieprasīt rakstveida atbildes uz jautājumiem par ES tiesību aktiem un to interpretāciju, tostarp jautājumiem, kas tiem rodas, izskatot atsevišķas lietas. 2009. gadā ir saņemts viens jauns pieprasījums.

Attiecības ar citām ieinteresētajām pusēm

Eiropas ombuds ir apņēmis nodrošināt, lai ikviena persona vai organizācija, kurai varētu rasties problēmas ar ES iestādēm, būtu informēta, ka tā ir tiesīga sūdzēties viņam par kļūdu pārvaldē. Šā

Eiropas ombuds ir apņēmis nodrošināt, lai ikviena persona vai organizācija, kurai varētu rasties problēmas ar ES iestādēm, būtu informēta, ka tā ir tiesīga sūdzēties viņam par kļūdu pārvaldē.

ziņojuma 4.3. sadaļā ir sniegts pārskats par daudzajiem veidiem, kādos ombuds 2009. gada laikā centās vairo zināšanas par tiesībām iesniegt sūdzības. Ombuds un tā darbinieki sniedza apmēram 145 prezentācijas grupām, kas bija ieinteresētas viņa darbā. Ombuda galvenie pasākumi ar plašsaziņas līdzekļiem 2009. gadā iekļāva preses konferences Briselē, kas bija iepriekš

minēto informatīvo vizīšu daļa. Gada laikā izdots divdesmit viens ziņojums presei. Starp aplūkoto jautājumiem bija ES noteikumu pārskatīšana par piekļuvi dokumentiem, gaisa transporta pasažieru tiesības, Komisijas veiktie novēlotie maksājumi, Parlamenta ēku finansēšana un sūdzība, kuru iesniedza mikroprocesoru ražotājs *Intel*.

2009. gada 5. janvārī Eiropas ombuds atklāja jauno tīmekļa vietni. Jo īpaši svarīgs jaunajā tīmekļa vietnē ir interaktīvais ceļvedis, kura mērķis ir palīdzēt cilvēkiem noteikt vispiemērotāko struktūru, kurā tiem vērsties ar savu sūdzību. 2009. gadā ombuda ieteikumu ar interaktīvā ceļveža palīdzību meklēja un saņēma 26 000 cilvēku. Tīmekļa vietni visu gadu atjaunināja, pievienojot lēmumus, lietu kopsavilkumus, paziņojumus presei, ziņas par gaidāmajiem pasākumiem un publikācijas. Laikā no 2009. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim tai bijuši aptuveni 340 000 vienreizēji apmeklētāji, kuri kopumā aplūkoja četrus miljonus lappušu. Lielākā daļa apmeklētāju bija no Spānijas, kam seko Itālija, Vācija, Francija un Beļģija.

Īpaši svarīgas 2009. gada publikācijas bija jauna veida *Gada ziņojums* un jaunais kopsavilkuma dokuments – *2008. gada pārskats*.

Lai vairotu zināšanas par jauno interaktīvo ceļvedi Eiropas ombuda tīmekļa vietnē un kopumā par veselu virkni problēmu risināšanas mehānismu, kas ir pieejami privātpersonām, uzņēmumiem un apvienībām, ombuds 2009. gada martā Briselē organizēja semināru. Seminārā tika prezentēti Eiropas ombuda, Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komitejas, SOLVIT un Eiropas Pilsoņu aktivitāšu dienesta (ECAS) nodrošinātie pakalpojumi.

■ Resursi

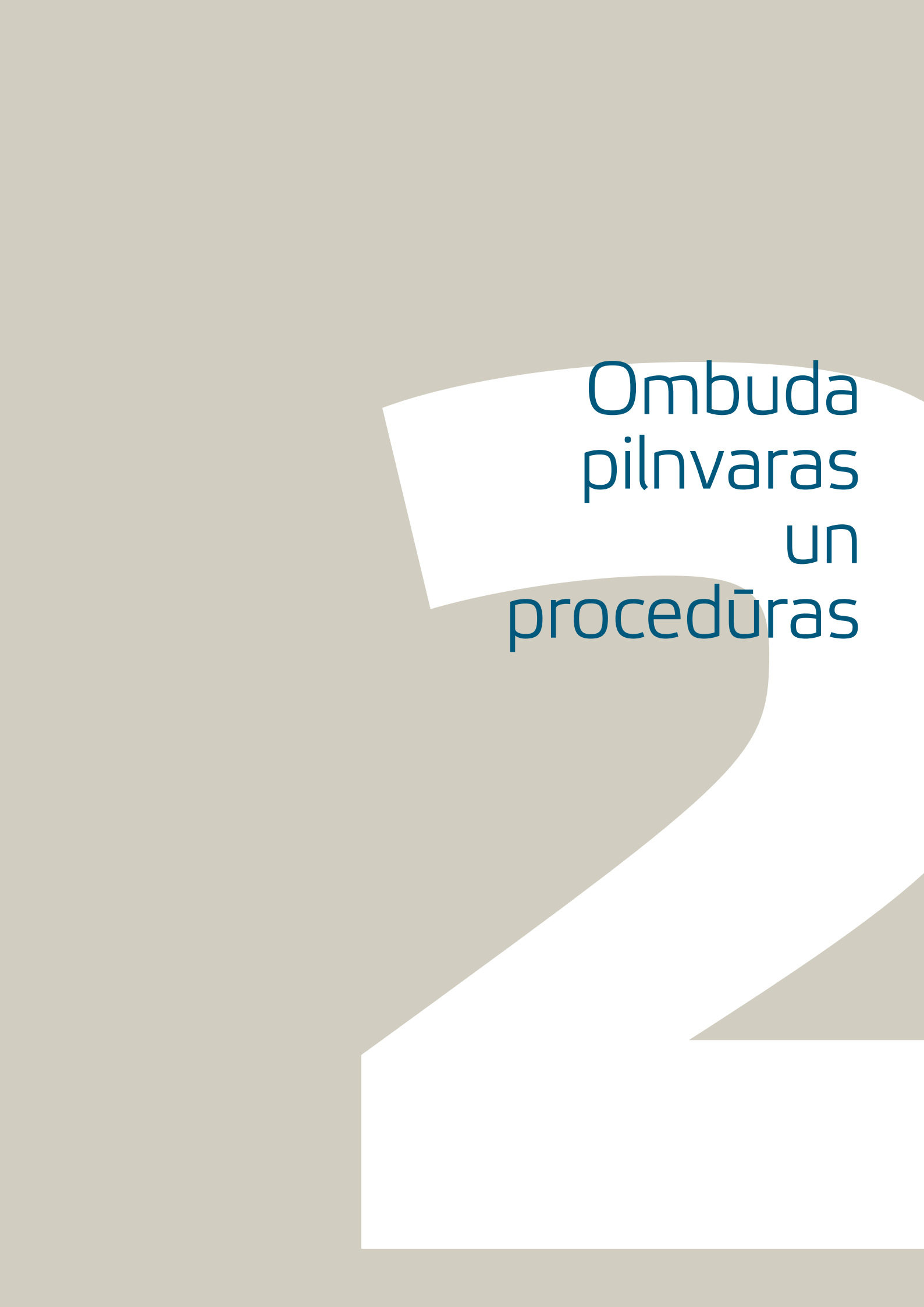
Ziņojuma 5.1. sadaļā ir sniegts pārskats par ombuda biroja struktūru, kā arī sniegta īsa biogrāfiska informācija par ombudu un viņa vadošajiem darbiniekiem.

Sadaļa ietver arī informāciju par ombuda personāla izvērtēšanu un personāla sanāksmēm. Personāla izvērtēšana ir neatņemama ombuda stratēģiskā plāna daļa, kas jo īpaši sniedz noderīgus norādījumus politikas veidošanai un gada pārvaldības plāna (GPP) sagatavošanai. Izvērtēšanas seminārs ir viens no gada pasākumu programmas notikumiem, kas sniedz darbiniekiem un praktikan- tiem iespēju apmainīties ar viedokļiem jautājumos, kas tieši saistīti ar ombuda darbu.

2009. gada 11.–13. februārī notika personāla izvērtēšanas seminārs, lai apspriestu tematu “Strādājot kopā” (*Working together*).

2009. gada 11.–13. februārī notika personāla izvērtēšanas seminārs, lai apspriestu tematu “Strādājot kopā” (*Working together*). Tāpat kā iepriekš, arī trešo izvērtēšanas semināru darbinieki uzskatīja par ļoti pozitīvu pieredzi.

Ombuda štatu sarakstā 2009. gadā kopumā bija 63 darba vietas. 2009. gadam piešķirtā budžeta summa bija EUR 8 906 880.

Ombuda pilnvaras un procedūras

Šajā nodaļā ir detalizēti izskaidrota Eiropas ombuda loma, ietverot viņa darba juridisko pamatu, viņa pilnvaru aprakstu un informāciju par pieņemamību un izmeklēšanu uzsākšanas pamatojumu. Tajā ir minēti 2009. gadā izskatīto lietu piemēri šo elementu atspoguļošanai un uzsvērti īpaši sasniegumi, piemēram, Lisabonas līguma spēkā stāšanās un tā piemērošana ombuda darbā. Nodaļas beigās ir sniegts pārskats par ombuda procedūrām sūdzību izskatīšanā un izmeklēšanu veikšanā, tostarp par neformālo procedūru arvien biežāku izmantošanu, lai ātri atrisinātu sūdzības.

2.1. Tiesības iesniegt sūdzību Eiropas ombudam

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 24. pants – bijušais EK līguma 21. pants – paredz, ka tiesības iesniegt sūdzību Eiropas ombudam ir vienas no Eiropas Savienības pilsoņu tiesībām. Šīs

iespējamu pārvaldē pieļautu kļūdu gadījumi nonāk ombuda uzmanības lokā galvenokārt ar iesniegto sūdzību starpniecību, lai gan ombuds veic izmeklēšanas arī pēc paša iniciatīvas.

tiesības ir iekļautas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā¹ (43. pants). Iespējamu pārvaldē pieļautu kļūdu gadījumi nonāk ombuda uzmanības lokā galvenokārt ar iesniegto sūdzību starpniecību, lai gan ombuds veic izmeklēšanas arī pēc paša iniciatīvas (sk. nākamo sadaļu).

2.2. Ombuda darbības juridiskais pamats

Juridiskā pamata izmaiņas pēc Lisabonas līguma pieņemšanas

Lisabonas līgums stājās spēkā 2009. gada 1. decembrī. EK līguma 195. pants par ombudu kļuva par LESD 228. pantu. Ombuda pilnvaras tika paplašinātas no “Kopienas iestādēm un struktūrām” uz “Savienības iestādēm un struktūrām”. Šīs ir divas būtiskākās saistības:

1. tā kā Lisabonas līgums atceļ ES pilāru struktūru, bijušais otrais pilārs (Kopēja ārpolītika un drošības politika) tagad attiecas uz ombuda pilnvarām;
2. saskaņā ar Eiropas Savienības līguma (LES) 13. pantu Eiropas Padome ir iestāde. Tādēļ arī tā tagad ir ombuda pilnvaru priekšmets.

Ir jāpiemin vēl divas papildu izmaiņas. LESD 228. panta 1. punktā ir noteikts, ka Eiropas Parlaments ombudu “ievēl”, nevis “ieceļ”, savukārt LESD 228. panta 4. punkts nosaka, ka ombuda statūti ir Eiropas Parlamenta pieņemta regula, nevis lēmums. ■

Ombuda darbu reglamentē LESD 228. pants (bijušais EK līguma 195. pants), kā arī ombuda statūti un īstenošanas noteikumi, ko ombuds pieņēmis saskaņā ar statūtu 14. pantu. 2008. gada jūnijā Eiropas Parlaments pieņēma lēmumu² par ombuda statūtu pārskatīšanu, kas stājās spēkā 2008. gada 31. jūlijā. 2008. gada 3. decembrī ombuds pārskatīja savus īstenošanas noteikumus, lai tajos atspoguļotu statūtu izmaiņas un ņemtu vērā pieredzi, kas gūta kopš 2004. gada, kad noteikumi tika grozīti

1. Hartu pirmoreiz proklamēja 2000. gada decembrī, bet atkārtoti parakstīja un proklamēja 2007. gada 12. decembrī pirms Lisabonas līguma parakstīšanas 2007. gada 13. decembrī (OV 2007, C 303, 1. lpp.). Lisabonas līgums piešķir Hartai tādu pašu juridisko vērtību, kādu Līgumiem.

2. Eiropas Parlamenta 2008. gada 18. jūnija Lēmums Nr. 2008/587, ar kuru groza Lēmumu Nr. 94/262 par noteikumiem un vispārējiem nosacījumiem, kas reglamentē ombuda pienākumu izpildi (OV 2008, L 189, 25. lpp.).

pēdējo reizi. Jaunie īstenošanas noteikumi stājās spēkā 2009. gada 1. janvārī. Statūti un īstenošanas noteikumi ir pieejami ombuda tīmekļa vietnē (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Īstenošanas noteikumi ir pieejami arī drukātā versijā ombuda birojā.

■ Sūdzības un pēc paša iniciatīvas veiktas izmeklēšanas

LESD 228. pants pilnvaro ombudu saņemt sūdzības no ikviena Eiropas Savienības pilsoņa vai ikvienas fiziskas vai juridiskas personas, kuras pastāvīgā dzīvesvieta vai juridiskā adrese ir kādā no dalībvalstīm. Ombudam ir arī pilnvaras uzsākt izmeklēšanas pēc paša iniciatīvas. Izmantojot šīs pilnvaras, ombuds var izmeklēt pārvaldē iespējami pieļautu kļūdu, par kuru ziņojusi persona, kurai nav tiesību iesniegt sūdzību. Parasti ombuds šādos gadījumos sniedz attiecīgajai personai izmeklēšanas laikā tādas pašas procesuālās iespējas kā tad, ja lieta tiktu izskatīta uz sūdzības pamata. Parasti ombuds jautājumu par to, vai izmantot savas iniciatīvas pilnvaras šādā veidā, risina, pamatojoties uz katru konkrēto gadījumu. 2009. gadā šādā veidā pēc paša iniciatīvas netika uzsākta neviena lieta.

Saprašanās memorands ar Eiropas Investīciju banku (EiB)

Ombuds 2006. gada ziņojumā norādīja, ka, ņemot vērā iespējamus resursu ierobežojumus nākotnē, viņš paredz savas iniciatīvas tiesību izmantošanu neatkarīgi no tā, ka vienīgais iemesls neizmeklēt sūdzību, kurā minēta kļūda Eiropas Investīciju bankas pārvaldē kreditēšanas darbībās ārpus ES (ārējā kreditēšanā), ir tāds, ka sūdzības iesniedzējs nav Eiropas Savienības pilsonis vai pastāvīgais iedzīvotājs. Eiropas Parlaments 2007. gada 25. oktobra rezolūcijā uzslavēja ombudu par šo nodoma deklarāciju un aicināja viņu apsvērt iespēju noslēgt ar EiB Saprašanās memorandu (SM).

Ombuds un EiB prezidents parakstīja SM³ 2008. gada 9. jūlijā. Vienošanās mērķis ir uzlabot ieinteresēto pušu aizsardzību pret jebkādam pārvaldē iespējami pieļautām kļūdām saistībā ar EiB darbību. Tā paredz, ka ieinteresēto pušu aizsardzība turpmāk attieksies arī uz personām, kuras nav ES pilsoņi vai iedzīvotāji vai kuru juridiskā adrese neatrodas ES. ■

Ombuds var arī izmantot savas pilnvaras, lai veiktu izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas attiecībā uz sistemātiskām problēmām iestādēs. 2009. gadījumā viņš tā rīkojās četros gadījumos, visi tie attiecās uz Eiropas Komisiju, tostarp:

Pilsoņu pieprasījumi piekļūt dokumentiem pārkāpumu gadījumos

Ombuds uzsāka un slēdza izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas attiecībā uz Komisijas noteikumiem par to, kā apstrādājami pilsoņu pieprasījumi par piekļuvi dokumentiem, kas saistīti ar pārkāpumu procedūrām. To mērķis bija nodrošināt, lai (i) pilsoņi zinātu, kā saņemt piekļuvi dokumentiem, kas saistīti ar pārkāpumiem, un (ii) gadījumā, ja piekļuve ir atteikta, viņi var uzzināt, vai par atteikumu ir atbildīga Komisija vai dalībvalsts un, vai atteikums ir pamatots ar valsts vai ES tiesību aktiem. Izmeklēšanas laikā ombuds aicināja arī dalībvalstis iesniegt savus komentārus. Viņš slēdza izmeklēšanu, neatklājot kļūdu pārvaldē, tomēr aicinot Komisiju informēt pilsoņus, ka viņi var saņemt piekļuvi šādiem dokumentiem, iesniedzot pieteikumu Komisijai, attiecīgās dalībvalsts iestādēm, vai gan Komisijai, gan minētajām iestādēm. Turklāt pilsoņus varētu informēt, ka gadījumā, ja viņi savu pieteikumu par piekļuvi iesniedz dalībvalsts iestādēm, tiek piemēroti valsts tiesību akti. Komisija šādu informāciju varētu iekļaut savā teicamajā un pilsoņiem draudzīgajā tīmekļa vietnē attiecībā uz pārkāpumiem.

OI/2/2009/MHZ ■

3. Saprašanās memorands starp Eiropas ombudu un Eiropas Investīciju banku attiecībā uz informāciju par bankas politiku, standartiem un procedūrām, kā arī sūdzību izskatīšanu, tostarp Eiropas Savienības nepilsoņu un nerezidentu sūdzību izskatīšanu (OV 2008, C 244, 1. lpp.).

2.3. Ombuda pilnvaras

LESD 228. pants pilnvaro ombudu saņemt sūdzības par pārvaldē pieļautām kļūdām Savienības iestāžu un struktūru darbībā, izņemot kļūdas, ko pieļāvusi Eiropas Savienības Tiesa, pildot savas tiesu iestādes pienākumus. Tādēļ ombuda pilnvaras neattiecas uz sūdzību, ja:

- (i) sūdzība nav vērsta pret Savienības iestādi vai struktūru;
 - (ii) sūdzība ir vērsta pret Tiesu, Vispārējo tiesu vai Civildienesta tiesu, ja tās pieļāvušas kļūdu, pildot savus tiesu iestādes pienākumus; vai
 - (iii) sūdzība neattiecas uz iespējamu kļūdu pārvaldē.
- Tālāk tekstā katrs no šiem gadījumiem ir izklāstīts sīkāk.

■ Savienības iestādes un struktūras

Eiropas ombuda pilnvaras attiecas uz Savienības iestādēm un struktūrām. Iestādes ir uzskaitītas LES 13. pantā. Saskaņā ar šo pantu Eiropas Padome tagad ir iestāde, tādēļ arī ir ombuda pilnvaru

Eiropas ombuda pilnvaras attiecas uz Savienības iestādēm un struktūrām.

priekšmets.

Savienības struktūru definīcija vai autoritatīvs saraksts neeksisistē. Minētais termins ietver struktūras, kas dibinātas, pamatojoties uz līgumiem, piemēram, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un Eiropas Centrālā banka, kā arī struktūras, kas dibinātas saskaņā ar tiesību aktiem atbilstoši līgumiem, piemēram, Eiropas Vides aģentūra un Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie ES dalībvalstu ārējām robežām (Frontex). Tā kā Lisabonas līgums atceļ ES pilāru struktūru, iespējamās kļūdas pārvaldē, kas saistītas ar bijušo otro pilāru (Kopēja ārpolitika un drošības politika) tagad attiecas uz ombuda pilnvarām.

Sūdzības, kas vērstas pret dalībvalstu iestādēm, neietilpst Eiropas ombuda pilnvarās pat tad, ja tās attiecas uz jautājumiem, kas skar ES tiesību aktu darbības jomas. Tomēr daudzas šādas sūdzības ietilpst Eiropas ombudu tīklā iekļauto valstu vai reģionu ombudu pilnvarās (sk. tālāk 3.6. sadaļu).

Sūdzības, kas nav vērstas pret ES iestādi vai struktūru

Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Grieķijas iestādes viņam ir pieprasījušas iesniegt nesamērīgi lielu skaitu sertifikātu un dokumentu, lai varētu atzīt viņa (Vācijā izsniegto) diplomu. Viņš arī apgalvoja, ka iestādes nav ievērojušas četru mēnešu termiņu diploma atzīšanai, kas noteikts Direktīvā 2005/36/EK. Tā kā sūdzība bija pret Grieķijas iestādēm, nevis Savienības iestādi vai , tā bija ārpus Eiropas ombuda pilnvarām.

Sūdzības iesniedzējs ar šo jautājumu iepriekš bija vērsies pie Grieķijas ombuda un tas viņam bija ieteicis iesniegt sūdzību Eiropas Komisijai. Tādēļ Eiropas ombuds nodrošināja sūdzības iesniedzējam informāciju, kā iesniegt Komisijai sūdzību par pārkāpumu.

2769/2009/BEH (Konfidenciāla) ■

■ Tiesas, kas pilda tiesu iestāžu pienākumus

Ombuds nevar izmeklēt sūdzības, kas vērstas pret Tiesu, Vispārējo tiesu vai Civildienesta tiesu, ja tās pieļāvušas kļūdu, pildot savus tiesu iestādes pienākumus. Turpmāk izklāstītā lieta palīdz izprast šo jautājumu.

Sūdzība pret Eiropas Savienības Tiesu, kas pilda savus tiesu iestādes pienākumus

Kāds Lielbritānijas pilsonis vērsās pie ombuda, apgalvojot, ka Tiesa ir atteikusies izskatīt jautājumus par Eiropas tiesību aktiem, ar kuriem viņš pie tās vērsies. Viņš apgalvoja, ka Tiesas atteikums atbildēt uz viņa jautājumiem bija jaunprātīga pilnvaru izmantošana un ka tiesnešiem būtu jāpieņem par tiem tiesas lēmums.

Pirms vērsšanās pie ombuda sūdzības iesniedzējs vaicāja Tiesai, vai tās atteikums izskatīt jautājumus par Eiropas tiesību aktiem ir balstīts vienīgi uz procesuāliem iemesliem, kuri ir pretrunā Pamattiesību hartai. Atbildē Tiesa norādīja, ka tai nav ko piebilst tās iepriekšējai vēstulei sūdzības iesniedzējam.

Ombuds informēja sūdzības iesniedzēju, ka sūdzība ir ārpus viņa pilnvarām, jo tā ir par Tiesu, kas pilda savus tiesu iestādes pienākumus.

634/2009/BU ■

■ Kļūda pārvaldē

Eiropas ombuds vienmēr ir uzskatījis, ka kļūda pārvaldē ir plašs jēdziens un, lai nodrošinātu labu pārvaldi, cita starpā, ir jāievēro tiesību normas un principi, tostarp pamattiesības. Tādēļ ir svarīgi norādīt, ka Pamattiesību hartā, kas tagad ir juridiski saistoša, tiesības uz labu pārvaldi ir iekļautas kā Eiropas pilsonības pamattiesības (41. pants).

Tiesības uz labu pārvaldi

1. Ikvienai personai ir tiesības uz objektīvu, godīgu un pieņemamā termiņā veiktu jautājumu izskatīšanu Savienības iestādēs un struktūrās.
2. Šīs tiesības ietver: a) ikvienas personas tiesības tikt uzklautātai, pirms tiek veikts kāds individuāls pasākums, kas to varētu nelabvēlīgi ietekmēt; b) ikvienas personas tiesības piekļūt materiāliem, kas uz to attiecas, ievērojot konfidencialitātes, kā arī profesionālā noslēpuma un komercnoslēpuma likumīgas aizsardzības apsvērumus; c) pārvaldes pienākumu pamatot savus lēmumus.
3. Ikvienai personai ir tiesības panākt, lai Savienība atlīdzinātu zaudējumus, kurus ir radījušas tās iestādes vai darbinieki savu dienesta pienākumu izpildē, saskaņā ar dalībvalstu tiesību sistēmām kopīgiem vispārējiem tiesību principiem.
4. Ikvienu personu drīkst rakstveidā vērsties pie Savienības iestādēm, izmantojot kādu no Līguma valodām, un atbildei ir jābūt tajā pašā valodā. ■

Hartas juridiski saistošā būtība un no tās izrietošā iespēja juridiski aizsargāt privātpersonas varētu palielināt tiesību uz labu pārvaldi ietekmi. Tāpat visdrīzāk tiks stiprināti arī ombuda centieni veicināt labu pārvaldi sabiedrības interesēs, kā arī meklēt ārpustiesas risinājumus privātpersonu problēmām.

Atbildot uz Eiropas Parlamenta pieprasījumu sniegt jēdziena “kļūda pārvaldē” skaidru formulējumu, ombuds 1997. gada ziņojumā piedāvāja šādu formulējumu:

Kļūdu pārvaldē konstatē tad, kad valsts pārvaldes iestāde nedarbojas saskaņā ar tai saistošu noteikumu vai principu.

Kļūdu pārvaldē konstatē tad, kad valsts pārvaldes iestāde nedarbojas saskaņā ar tai saistošu noteikumu vai principu.

Eiropas Parlaments 1998. gadā pieņēma rezolūciju, ar ko atzina šo formulējumu. 1999. gadā notikušajā sarakstē starp ombudu un

Komisiju tika noskaidrots, ka arī Komisija ir piekritusi šim formulējumam.

Tomēr ir svarīgi norādīt, ka definīcija neierobežo pārvaldē pieļautās kļūdas tikai ar lietām, kurās pārkāptie noteikumi un principi ir “juridiski” saistoši. Labas pārvaldes principi ir pārāki par tiesību aktiem, pieprasot, lai ES iestādes ne vien ievērotu juridiskās saistības, bet arī domātu par pakalpojumu sniegšanu un nodrošinātu, lai sabiedrības locekļi saņem pienācīgu attieksmi un pilnībā īsteno savas tiesības. Tādēļ pretlikumība vienmēr liecina par kļūdu pārvaldē, taču pārvaldē pieļauta kļūda ne vienmēr ir saistīta ar pretlikumību. Tādējādi ombuda konstatētā kļūda pārvaldē ne vienmēr nozīmē, ka ir notikusi pretlikumīga darbība, par ko tiesa varētu noteikt sankcijas⁴.

Attiecībā uz jēdzienu “kļūda pārvaldē” pastāv ierobežojumi. Piemēram, ombuds vienmēr ir uzskatījis, ka Eiropas Parlamenta politiskais darbs nerada jautājumus par iespējamu kļūdu pārvaldē. Tādēļ uz Parlamenta komiteju lēmumiem, piemēram, Lūgumrakstu komiteju, ombuda pilnvaras neattiecas.

Sūdzības, kas nebija saistītas ar kļūdu pārvaldē

Sūdzības iesniedzējs 13 gadus ir bijis tālbraucējs autovadītājs. Viņš apgalvoja, ka pēc tam, kad stājās spēkā Eiropas noteikumi par darba laika organizēšanu saistībā ar ceļu transporta darbībām, ir ievērojami pasliktinājušies viņa darba apstākļi. Sūdzības iesniedzējs jo īpaši norādīja uz to, ka noteiktais maksimālais darba stundu skaits nedēļā un pienākums reizi divās nedēļās atgriezties mājās ir samazinājis viņa ienākumus un atpūtas laiku, kā arī palielinājis viņa izdevumus.

Tā kā sūdzība neattiecās uz kļūdu pārvaldē, sūdzības iesniedzējam ieteica apsvērt iespēju iesniegt lūgumrakstu Parlamentam.

2543/2009/FS ■

■ Pakalpojumu kultūra

Ir svarīgi atzīt, ka pilsoņiem sniegto pakalpojumu kultūra ir labas pārvaldes neatņemama sastāvdaļa. To nevajadzētu jaukt ar pārmetumu praksi, kas izraisa aizsardzības reakciju. (Šajā saistībā jāpiebilst, ka ombuda veiktā izmeklēšana nav uzskatāma par disciplināru vai pirmsdisciplināru procedūru.)

Ombuda stratēģija attiecībā uz pakalpojumu kultūras uzlabošanu ietver ne vien dažādas proaktīvas iniciatīvas, bet skar arī sūdzību izskatīšanu. Būtiska pakalpojumu sniegšanas kultūras daļa ir māka atzīt pieļautās kļūdas un, ja iespējams, tās labot. Var būt pietiekami ar tūlītēju atvairošanos, lai sūdzības iesniedzējs būtu apmierināts vai, vismaz, lai ombudam nebūtu jāvelta attiecīgajai iestādei oficiāla kritika.

Sarežģītākās lietās, kurās ombuds iepriekšējā izmeklēšanā konstatē pārvaldē pieļautu kļūdu, viņš cenšas, ja iespējams, veicināt tāda mierizlīguma panākšanu, kas būtu pieņemams gan sūdzības iesniedzējam, gan attiecīgajai iestādei. Tomēr ir svarīgi norādīt, ka attiecīgie statūtu noteikumi (3. panta 5. punkts⁵) un īstenošanas noteikumi (6. panta 1. punkts⁶) tiek piemēroti vienīgi tad, ja tiek konstatēta kļūda pārvaldē un ja ir iespējams to novērst.

4. Šajā kontekstā sk. Vispārējās tiesas 2004. gada 28. oktobra spriedumu apvienotajās lietās T-219/02 un T-337/02, *Herrera pret Komisiju*, 101. punktu, un 2006. gada 4. oktobra spriedumu lietā T-193/04 R, *Hans-Martin Tillack pret Komisiju*, 128. punktu.

5. “Cik vien iespējams, ombuds kopā ar attiecīgo iestādi vai struktūru meklē risinājumu, lai novērstu pārvaldē pieļautas kļūdas gadījumu un apmierinātu sūdzības iesniedzēja prasību.”

6. “Ja ombuds konstatē pārvaldē pieļautu kļūdu, viņš, cik vien iespējams, sadarbojas ar attiecīgo iestādi, lai panāktu mierizlīgumu un tādā veidā kļūdu novērstu, un apmierinātu sūdzības iesniedzēja prasību.”

■ Eiropas Labas administratīvās prakses kodekss

Eiropas Parlaments 2001. gada 6. septembrī apstiprināja Eiropas Labas administratīvās prakses kodeksu, kas ES iestādēm, to administrācijām un amatpersonām ir jāievēro attiecībā ar sabiedrību. Kodeksā ir ievēroti Eiropas administratīvo tiesību principi, kuri iekļauti Eiropas tiesu praksē un kuru izstrādāšanā ņemti vērā valstu tiesību akti. Parlaments arī aicināja ombudu piemērot Labas administratīvās prakses kodeksu, izskatot sūdzības un veicot izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas.

Ombuds īpaši atzinīgi novērtēja Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2009. gada jūlija lēmumu par Eiropas Labas administratīvās prakses kodeksa pieņemšanu (sk. tālāk 4.1. sadaļu).

2.4. Pieņemamība un izmeklēšanas pamatojums

Lai ombuds varētu uzsākt izmeklēšanu, sūdzībai ir jāatbilst papildu pieņemamības kritērijiem. Šie statūtos noteiktie kritēriji paredz, ka:

1. ir jābūt identificētam sūdzības iesniedzējam un sūdzības priekšmetam (2. panta 3. punkts);
2. ombuds nedrīkst iejaukties lietās, kuras izskata tiesas, vai apšaubīt tiesas nolēmuma pamatotību (1. panta 3. punkts);
3. sūdzība ir jāiesniedz divu gadu laikā no dienas, kad sūdzības iesniedzējs ir ievērojis faktus, uz kuriem sūdzība pamatota (2. panta 4. punkts);
4. pirms sūdzības iesniegšanas atbilstošā administratīvā veidā ir jāvērtē attiecīgajā iestādē vai struktūrā (2. panta 4. punkts); un
5. tādu sūdzību gadījumā, kas saistītas ar darba attiecībām starp iestādēm, struktūrām un to ierēdņiem, kā arī citiem darbiniekiem, pirms sūdzības iesniegšanas ir jābūt izmantotām visām iespējām iesniegt iekšējus administratīvus pieprasījumus un sūdzības (2. panta 8. punkts).

Sūdzība, saistībā ar kuru netika izmantota iepriekšēja administratīva pieeja

Vācijas pilsonis, kurš vēlējās piekļūt Padomes dokumentiem, iesniedza ombudam sūdzību par to, ka Padome viņam atbildēja angļu valodā, lai gan viņa pieprasījums bija vācu valodā. Turklāt viņš norādīja, ka Padomes atbilde, kādēļ tika pagarināts noteiktais laika ierobežojums atbildēt 15 dienu laikā, nav saskaņā ar Regulu Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi dokumentiem. Sūdzības iesniedzējs savu sūdzību vēstuli nosūtīja Padomei, kura atbildēja, nosūtot viņam iepriekšējās atbildes tulkojumu vācu valodā. Viņš atsauc savu sūdzību attiecībā uz valodu, bet saglabāja otro apgalvojumu.

Tas, ka viņš savu sūdzību Padomei un ombudam iesniedza vienlaicīgi (2009. gada 19. oktobrī), padarīja viņa sūdzību ombudam par nepieņemamu. Ombuds norādīja, ka Padomei ir vajadzīgs pieņemams laika periods, lai atrisinātu jautājumu, par kuru iesniegta sūdzība. Viņš secināja, ka tad, ja Padome nenodrošinātu apmierinošu atbildi līdz 2009. gada novembra otrajai nedēļai, sūdzību varētu atjaunot.

2596/2009/CH ■

LESD 228. pants paredz, ka ombuds “veic izmeklēšanu, kuru uzskata par pamatotu”. Lai izvairītos no tā, ka sūdzību iesniedzējiem rodas nepamatotas cerības, un nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku

Attiecībā uz 33 % pieņemamo lietu, kas izskatītas 2009. gadā, tika uzskatīts, ka nav pietiekama pamatojuma uzsākt izmeklēšanu.

resursu izmantošanu, visas pieņemamās sūdzības tiek rūpīgi izvērtētas, lai pārbaudītu, vai ir pamatotas izredzes izmeklēšanā gūt noderīgu rezultātu. Ja tādu nav, ombuds slēdz lietu kā tādu, par kuru nav pietiekama pamatojuma veikt izmeklēšanu. Ombuds

arī uzskata, ka gadījumā, ja sūdzība jau ir izskatīta kā lūgumraksts Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komitejā, viņam parasti nav pamatojuma uzsākt izmeklēšanu, ja vien nav iesniegti jauni pierādījumi. Attiecībā uz 33 % pieņemamo lietu, kas izskatītas 2009. gadā, tika uzskatīts, ka nav pietiekama pamatojuma uzsākt izmeklēšanu. Ja ombuds uzskata, ka nav pietiekama pamatojuma uzsākt izmeklēšanu, viņš par to informē sūdzības iesniedzēju un, noteiktos gadījumos, nosūta anonimizētu lēmuma versiju attiecīgajai iestādei.

2.5. Ombuda procedūras

Visas ombudam nosūtītās sūdzības reģistrē, un to saņemšanu parasti apstiprina vienas nedēļas laikā pēc saņemšanas. Apstiprinājuma vēstulē sūdzības iesniedzēju informē par procedūru, kura

Visas ombudam nosūtītās sūdzības reģistrē, un to saņemšanu parasti apstiprina vienas nedēļas laikā pēc saņemšanas.

jāievēro, un norāda lietas atsauces numuru un tās personas vārdu, uzvārdu un tālruna numuru, kura izskata konkrēto sūdzību.

Sūdzību analizē, lai noteiktu, vai ir jāuzsāk izmeklēšana, un sūdzības iesniedzēju parasti informē par veiktās izpētes rezultātiem viena mēneša laikā. Ja izmeklēšana netiek uzsākta, sūdzības iesniedzēju informē par iemesliem. Ja iespējams, sūdzību pārsūta citām iestādēm vai sūdzības iesniedzējam iesaka atbilstošu kompetentu struktūru, kurā sūdzības iesniedzējs var vērsties.

Izmeklēšanas laikā sūdzības iesniedzēju informē par katru jaunu izmeklēšanas pasākumu. Kad ombuds nolemj slēgt izmeklēšanu, viņš informē sūdzības iesniedzēju par izmeklēšanas rezultātiem un konstatējumiem. Ombuda lēmumi sūdzības iesniedzējam vai attiecīgajai iestādei nav juridiski saistoši un nerada juridiski īstenojamas tiesības vai pienākumus.

■ Vienkāršotas izmeklēšanas procedūras

Kā alternatīvu rakstveida izmeklēšanas uzsākšanai par pārvaldē iespējami pieļauto kļūdu, kā arī, lai ātri atrisinātu attiecīgo problēmu, ombuds izmanto neformālas, elastīgas procedūras ar attiecīgās iestādes piekrišanu, kā arī sadarbojoties ar to.

2009. gadā 114 lietas tika atrisinātas pēc tam, kad pēc ombuda iejaukšanās tika panākta ātra atbilde uz neatbildēto korespondenci (sk. 1998. gada ziņojuma 2.9. sadaļu, kur detalizēti izklāstīta procedūra). Vienkāršota procedūra tika izmantota arī dažās citās lietās, piemēram, šādā:

Komisija nomaksā neizmaksātu pabalstu un atbild uz informācijas pieprasījumu

Pamanot, ka Komisijas izmaksātais bērnu pabalsts trīs mēnešu periodā bija pārāk mazs, privātpersona pieprasīja informāciju par pabalstu summu, kas Komisijai būtu jāmaksā par katru viņas bērnu. Tad viņa paziņoja ombudam, ka Komisija nav atbildējusi uz viņas pieprasījumu. Viņa apgalvoja, ka Komisijai būtu viņai jāizmaksā neizmaksātais pabalsts.

Piemērojot vienkāršoto procedūru, ombuda dienesti sazinājās ar Komisiju un lūdza nokārtot šo jautājumu. Komisijas atbilde bija pozitīva un tā nolēma sūdzības iesniedzējai izmaksāt EUR 2 400, t. i., neizmaksāto pabalstu. Tāpat tā detalizēti atbildēja uz informācijas pieprasījumu par pabalsta summām katram bērnam. Sūdzības iesniedzēja pateicās ombudam par tā veiksmīgo un tūlītējo iejaukšanos.

■ Izmeklēšanas uzsākšana

Ja ombuds izlemj uzsākt rakstveida izmeklēšanu, pirmais solis ir sūdzības pārsūtīšana attiecīgajai iestādei, kurai parasti trīs kalendāro mēnešu laikā ir jānosūta ombudam atzinums. Eiropas Parlaments un Komisija 2004. gadā nolēma apstiprināt īsāku, proti, divu mēnešu, termiņu, lai izskatītu sūdzības par atteikumiem nodrošināt piekļuvi dokumentiem.

■ Taisnīga procedūra

Taisnīgas procedūras princips paredz, ka gadījumā, ja otram pusei nav bijusi iespēja iepazīties ar dokumentiem un izteikt par tiem viedokli, ombuds, pieņemot lēmumu attiecībā uz sūdzību, nedrīkst ņemt vērā informāciju, kas saistīta ar dokumentiem, kurus ombudam nosūtījis sūdzības iesniedzējs vai ES iestāde.

Tādēļ ombuds nosūta sūdzības iesniedzējam iestādes atzinumu kopā ar uzaicinājumu iesniegt apsvērumus. Tādu pašu procedūru ievēro arī gadījumā, ja jāveic turpmāka sūdzības izmeklēšana.

Ne Līgumā, ne statūtos nav paredzēta iespēja pārsūdzēt ombuda lēmumus attiecībā uz sūdzības izskatīšanu vai tās iznākumu (vai citi tiesiskās aizsardzības līdzekļi). Tomēr pret ombudu, tāpat kā pret visām ES iestādēm, var izvirzīt prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, pamatojoties uz LESD 340. pantu. Principā ir iespējams izvirzīt šādu prasību pret ombudu Vispārējā tiesā par ombuda, iespējams, nepareizi veikto sūdzības izskatīšanu⁷.

■ Dokumentu izskatīšana un liecinieku uzklausišana

Saskaņā ar ombuda statūtu 3. panta 2. punktu ES iestādēm ir jāiesniedz ombudam visa viņa pieprasītā informācija, kā arī jāļauj piekļūt attiecīgajām lietām. Pēc statūtu pārskatīšanas 2008. gadā tās vairs nevar atteikties nodrošināt piekļuvi dokumentiem, atsaucoties uz “pienācīgi pamatotu informācijas slepenību”.

Ombuda pilnvaras iepazīties ar lietām ļauj viņam pārbaudīt attiecīgās ES iestādes vai struktūras iesniegtās informācijas pilnīgumu un pareizību. Tādējādi šīs pilnvaras sūdzības iesniedzējam un

Ombuda pilnvaras iepazīties ar lietām ļauj viņam pārbaudīt attiecīgās ES iestādes vai struktūras iesniegtās informācijas pilnīgumu un pareizību.

sabiedrībai garantē to, ka ombuds spēj veikt pamatīgu un pilnīgu izmeklēšanu. 2009. gadā ombuda pilnvaras iepazīties ar iestāžu lietām tika izmantotas 23 reizes.

Statūtu 3. panta 2. punkts arī paredz, ka amatpersonām un citiem ES iestāžu darbiniekiem ir jāsniedz liecības pēc ombuda pieprasījuma. Arī šajā ziņā pēc statūtu pārskatīšanas 2008. gadā ES amatpersonām, kas iesniedz pierādījumus ombudam, vairs nav jāizsakās “to vadības vārdā un saskaņā ar tās norādījumiem”. Tomēr tām joprojām ir saistoši attiecīgie Civildienesta noteikumi un jo īpaši pienākums ievērot dienesta noslēpumu. Ombuda pilnvaras uzklausi lieciniekus 2009. gadā netika izmantotas.

2008. gadā pārskatot statūtus, ir precizēta un nostiprināta arī prasība, ka ombudam ir jāievēro dokumentu un informācijas konfidencialitāte. Grozītie statūti paredz, ka, lai ombuds varētu piekļūt klasificētai informācijai vai dokumentiem, jo īpaši slepeniem dokumentiem Regulas Nr. 1049/2001⁸ 9. panta nozīmē, viņam ir jāievēro attiecīgās ES iestādes noteikumi par drošību. Iestādes, kas nodrošina šādu klasificētu informāciju vai dokumentus, informē ombudu par šādu klasifikāciju. Turklāt ombudam ir iepriekš jāvienojas ar attiecīgo iestādi par nosacījumiem, kas attiecas uz darbu ar šādu klasificētu informāciju vai dokumentiem, kā arī citu informāciju, uz kuru attiecas pienākums glabāt dienesta noslēpumu.

7. Sk., piemēram., lietu T-412/05, *M. pret ombudu* [2008] ECR II-197.

8. Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.).

2009. gadā bija vērojamas sākotnējas viedokļu atšķirības starp ombudu un Padomi attiecībā uz to, kā tai piemērot ombuda statūtus. Tas jo īpaši attiecās uz veidu, kādā Komisija veiktu *EU-restraint* (ES-ierobežotas lietošanas) dokumentu pārbaudi. Lai varētu atrisināt šo jautājumu, ombuds 2009. gada 14. oktobrī piedalījās Padomes darba grupas sanāksmē. Tā bija ļoti noderīga un sekmēja ātru un abpusēji apmierinošu jautājuma atrisinājumu.

■ Atklāta procedūra

Ja sūdzības iesniedzējs nav pieprasījis lietas izskatīšanas slepenību, ombuds sūdzību izskata atklāti.

Īstenošanas noteikumu 13. pants paredz, ka sūdzības iesniedzējam ir piekļuve lietai, kuru ombuds sagatavojis, pamatojoties uz iesniegto sūdzību. 14. pants paredz, ka ombuda rīcībā esošajiem dokumentiem ir jābūt publiski pieejamiem. Ombuda 2008. gada 3. decembra lēmums, ar ko groza iepriekš 2.2. sadaļā minētos īstenošanas noteikumus, paredz 13. un 14. panta izmaiņas, kuru mērķis ir pielāgot ombuda praksi statūtu grozījumu radītajai realitātei.

A large, stylized, light beige letter 'E' is positioned on the left side of the page, partially overlapping the text. It has a thick, rounded design with a small gap in the middle horizontal bar.

Sūdzības un izmeklēšanas

3. NODAĻĀ ir sniegts pārskats par 2009. gadā izskatītajām sūdzībām un veiktajām izmeklēšanām. Tās sākumā ir īsumā izklāstītas izskatītās sūdzības. Pēc tam tajā ir arī sniegts pārskats par darbu saistībā ar izmeklēšanām, tostarp gūtie rezultāti un lietu piemēri. Atsevišķa sadaļa ir veltīta “parauglietām”, kuras noteicis ombuds, kā arī tematiskai analīzei, kas aptver būtiskākos konstatējumus par tiesību aktiem un faktiem, kas ietverti ombuda 2009. gadā pieņemtajos lēmumos. Nodaļas beigās ir aplūkotas lietas, kuras ombuds nodeva citām iestādēm, kas izskata sūdzības.

3.1. Pārskats par izskatītajām sūdzībām

Ombuds 2009. gadā reģistrēja¹ 3 098 sūdzības salīdzinājumā ar 3 406 sūdzībām 2008. gadā. Kopumā tika apstrādātas² 3 119 sūdzības salīdzinājumā ar 3 346 sūdzībām 2008. gadā. No visām apstrādātajām sūdzībām 55 % (1 704 sūdzības) tika atzītas par tādām, kas ir kāda Eiropas ombudu tīkla locekļa kompetencē, un 23 % (727 sūdzības) bija atbilstošas Eiropas ombuda pilnvarām. Pētījums par sūdzībām, kuras izskatīja citi tīkla locekļi, nevis Eiropas ombuds, ir atrodams šīs sadaļas beigās.

Pamatojoties uz sūdzībām, Eiropas ombuds kopumā uzsāka 335 izmeklēšanas, savukārt vēl četras izmeklēšanas tika uzsāktas pēc ombuda paša iniciatīvas (salīdzinājumā ar attiecīgi 293 un trīs izmeklēšanām 2008. gadā).

3.1. tabula. 2009. gadā izskatītās lietas

2009. gadā reģistrētas sūdzības	3 098
2009. gadā apstrādātas sūdzības	3 119
Sūdzības, kuras ir kāda Eiropas ombudu tīkla locekļa kompetencē	1 704
Sūdzības, uz kurām attiecas Eiropas ombuda pilnvaras	727
No kurām:	230 sūdzības bija nepieņemamas 162 sūdzības bija pieņemamas, bet nav bijis pamatojuma izmeklēšanas uzsākšanai 335 lietās uzsākta izmeklēšana, pamatojoties uz sūdzībām
Izmeklēšanas, kas uzsāktas, pamatojoties uz sūdzībām	335
Izmeklēšanas, kas uzsāktas pēc ombuda paša iniciatīvas	4
Slēgtas izmeklēšanas	318
No kurām:	182 izmeklēšanas ir no 2009. gada (57 %) 80 izmeklēšanas ir no 2008. gada (25 %) 56 izmeklēšanas ir no iepriekšējiem gadiem (18 %)

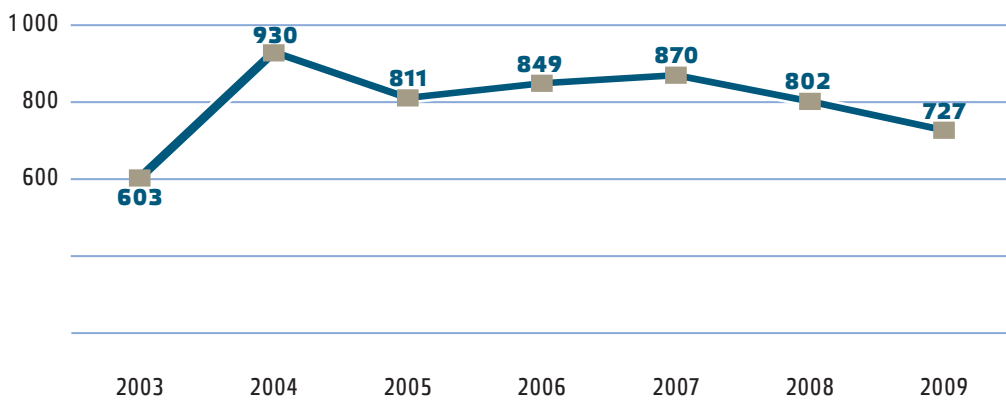
1. Eiropas ombuda gada ziņojumā tiek izmantota statistiskā kategorija “reģistrētās sūdzības”, nevis “saņemtās sūdzības”, lai nošķirtu sūdzības, kas faktiski reģistrētas konkrētajā kalendārajā gadā, no sūdzībām, kas saņemtas tajā pašā periodā, bet reģistrētas nākamajā gadā.

2. Statistiskā kategorija “apstrādātas” nozīmē, ka ir pabeigta analīze, kuras mērķis ir noteikt, vai sūdzība (i) ir ombuda kompetencē, (ii) atbilst pieņemamības kritērijiem un (iii) rada pamatu izmeklēšanas uzsākšanai. Ņemot vērā tam vajadzīgo laiku, konkrētā gadā “apstrādāto” sūdzību skaits atšķiras no tajā pašā gadā “reģistrēto” sūdzību skaita.

Ombuds 2009. gadā slēdza 318 izmeklēšanas (salīdzinājumā ar 355 izmeklēšanām 2008. gadā). No šīm visām izmeklēšanām 182 izmeklēšanas bija reģistrētas 2008. gadā, savukārt 80 izmeklēšanas ir datētas ar 2008. gadu, bet 56 izmeklēšanas – ar iepriekšējiem gadiem.

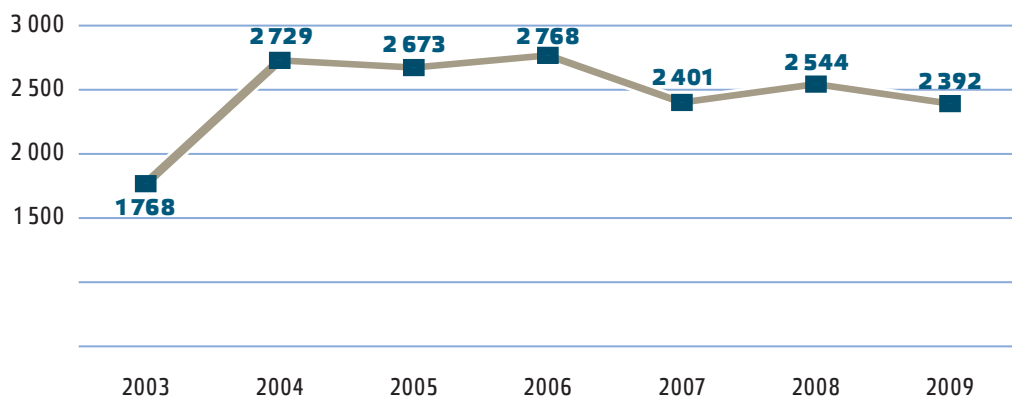
Kā redzams 3.1. attēlā³, to sūdzību skaits, uz kurām attiecas ombuda pilnvaras, pēdējo sešu gadu laikā ir palielinājies no 603 sūdzībām 2003. gadā līdz 727 sūdzībām 2009. gadā. Visvairāk sūdzību bija 2004. gadā, proti, 930 sūdzības, savukārt otrs lielākais to skaits bija 2007. gadā, proti, 870 sūdzības.

3.1. attēls. Sūdzību, uz kurām attiecas ombuda pilnvaras, skaits: 2003.–2009. gads

Kā redzams 3.2. attēlā⁴, to sūdzību skaits, uz kurām neattiecas ombuda pilnvaras, 2009. gadā ir samazinājies līdz 2 392, kas ir mazākais skaits, kāds ir reģistrēts kopš 2003. gada, kad tas bija 1 768. Ombuds turpinās centienus samazināt to sūdzību skaitu, kas neiekļaujas viņa pilnvarās, nodrošinot skaidru informāciju par to, ko viņš var un ko nevar darīt, kā arī palīdzot virzīt sūdzības attiecīgajam adresātam jau pirmajā reizē.

3.2. attēls. Sūdzību, uz kurām neattiecas ombuda pilnvaras, skaits: 2003.–2009. gads

3.2. tabulā ir sniegts pārskats par 2009. gadā reģistrēto sūdzību ģeogrāfisko izcelsmi. Vācija, kas ir visvairāk apdzīvotā ES dalībvalsts, iesniedza visvairāk sūdzību; nākamo lielāko sūdzību skaitu

3. Jānorāda, ka 2005. gadā 335 sūdzībām, uz kurām attiecās ombuda pilnvaras, bija viens un tas pats priekšmets. Lai varētu veikt precīzāku salīdzinājumu pa gadiem, tās ir atsevišķi uzskaitītas 3.1. attēlā tikai līdz vienpadsmitajai sūdzībai ieskaitot.

4. Jānorāda, ka 2006. gadā 281 sūdzībai, uz kurām neattiecas ombuda pilnvaras, bija viens un tas pats priekšmets. Lai varētu veikt precīzāku salīdzinājumu pa gadiem, tās ir atsevišķi uzskaitītas 3.2. attēlā tikai līdz vienpadsmitajai sūdzībai ieskaitot.

iesniedza Spānija, Polija un Francija. Tomēr attiecībā pret iedzīvotāju skaitu visvairāk sūdzību ir saņemts no Luksemburgas, Maltas, Kipras un Beļģijas.

3.2. tabula. 2009. gadā reģistrēto sūdzību ģeogrāfiskā izcelsme

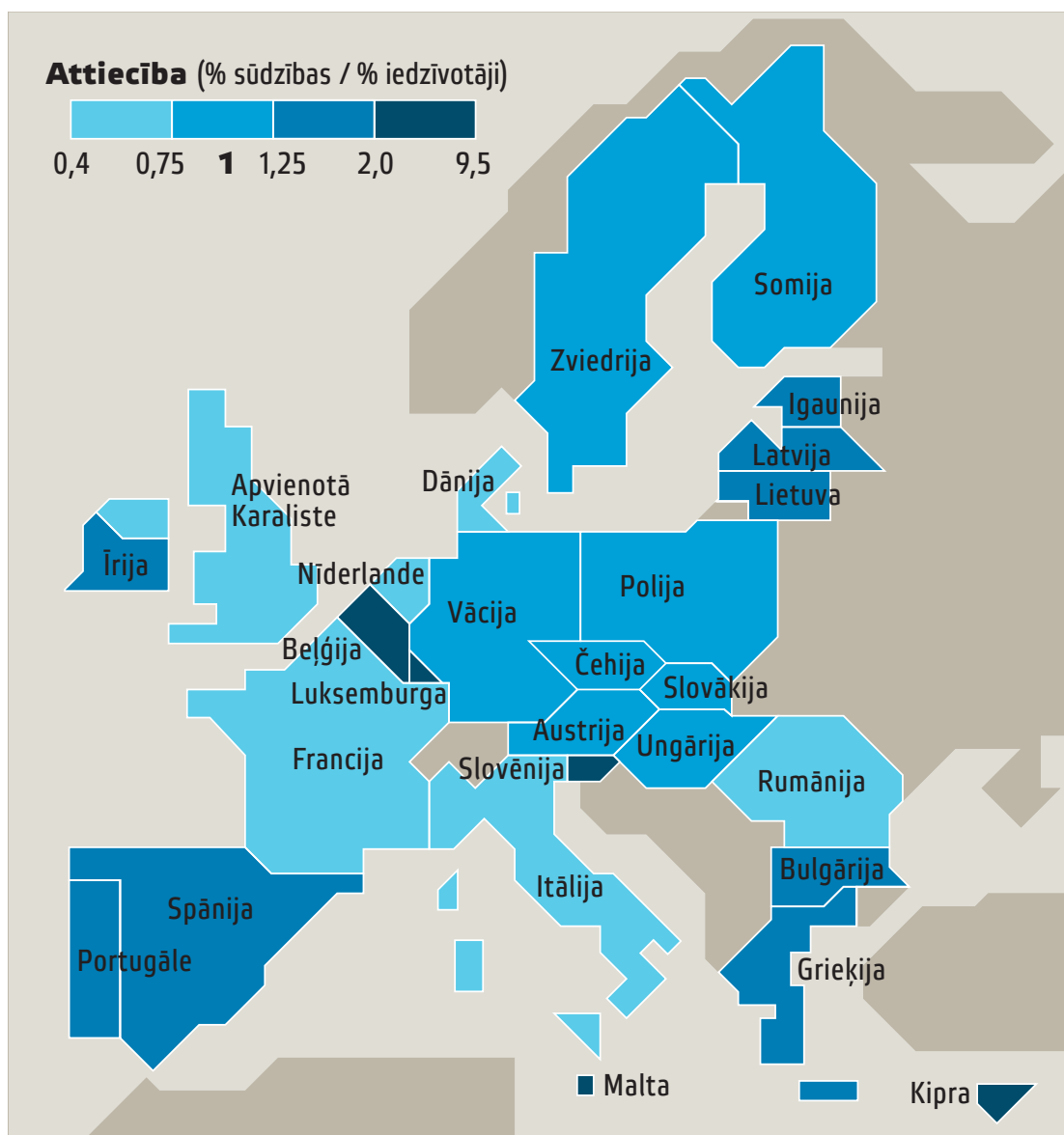
Valsts	Sūdzību skaits	Sūdzību procentuālā attiecība	ES iedzīvotāju procentuālā attiecība	Attiecība
Luksemburga	29	0,9	0,1	9,4
Malta	25	0,8	0,1	8,1
Kipra	24	0,8	0,2	3,9
Beļģija	207	6,7	2,1	3,2
Slovēnija	29	0,9	0,4	2,3
Igaunija	17	0,5	0,3	1,8
Portugāle	102	3,3	2,1	1,6
Bulgārija	77	2,5	1,6	1,6
Īrija	40	1,3	0,9	1,4
Spānija	389	12,6	9,0	1,4
Lietuva	30	1,0	0,7	1,4
Latvija	20	0,6	0,5	1,3
Grieķija	91	2,9	2,3	1,3
Somija	42	1,4	1,1	1,2
Austrija	62	2,0	1,7	1,2
Polija	235	7,6	7,7	1,0
Čehija	59	1,9	2,1	0,9
Ungārija	55	1,8	2,0	0,9
Vācija	413	13,3	16,6	0,8
Slovākija	27	0,9	1,1	0,8
Zviedrija	42	1,4	1,8	0,8
Dānija	23	0,7	1,1	0,7
Rumānija	81	2,6	4,4	0,6
Francija	235	7,6	12,8	0,6
Nīderlande	59	1,9	3,3	0,6
Itālija	183	5,9	11,9	0,5
Apvienotā Karaliste	176	5,7	12,3	0,5
Citas valstis	157	5,1		
Valsts nav zināma	169	5,5		

PIEZĪME Sūdzību procentuālā attiecība ir aprēķināta, dalot procentos izteikto katras dalībvalsts sūdzību skaitu ar procentos izteikto attiecīgās dalībvalsts iedzīvotāju skaitu. Ja iegūtais skaitlis ir lielāks par 1, tas norāda, ka attiecīgā valsts iesniedz vairāk sūdzību ombudam nekā varētu sagaidīt, ņemot vērā tās iedzīvotāju skaitu. Visi procenti tabulā ir noapaļoti līdz pirmajam ciparam aiz komata.

2009. gadā 15 dalībvalstis iesniedza vairāk sūdzību, nekā varētu gaidīt, ņemot vērā to iedzīvotāju skaitu; 11 valstis iesniedza mazāk sūdzību, savukārt viena iesniedza tādu sūdzību skaitu, kas atbilst tās iedzīvotāju skaitam.

Nākamajā kartē parādīts, cik lielā mērā katras dalībvalsts iedzīvotāji ir sūdzējušies Eiropas ombudam. Par pamatu ir izmantots no katras dalībvalsts saņemto sūdzību skaits attiecībā pret tās iedzīvotāju skaitu, kas norādīts 3.2. tabulā (zem 3.2. tabulas sk. piezīmi par to, kā aprēķina attiecību).

2009. gadā registrēto sūdzību ģeogrāfiskā izcelsme

Sūdzības Eiropas ombudam var iesniegt jebkurā no 23 oficiālajām ES Līguma valodām⁵. Pēc nolīguma parakstīšanas 2006. gada novembrī starp ombudu un Spānijas valdību pilsoņi var iesniegt

Sūdzības Eiropas ombudam var iesniegt jebkurā no 23 oficiālajām ES Līguma valodām.

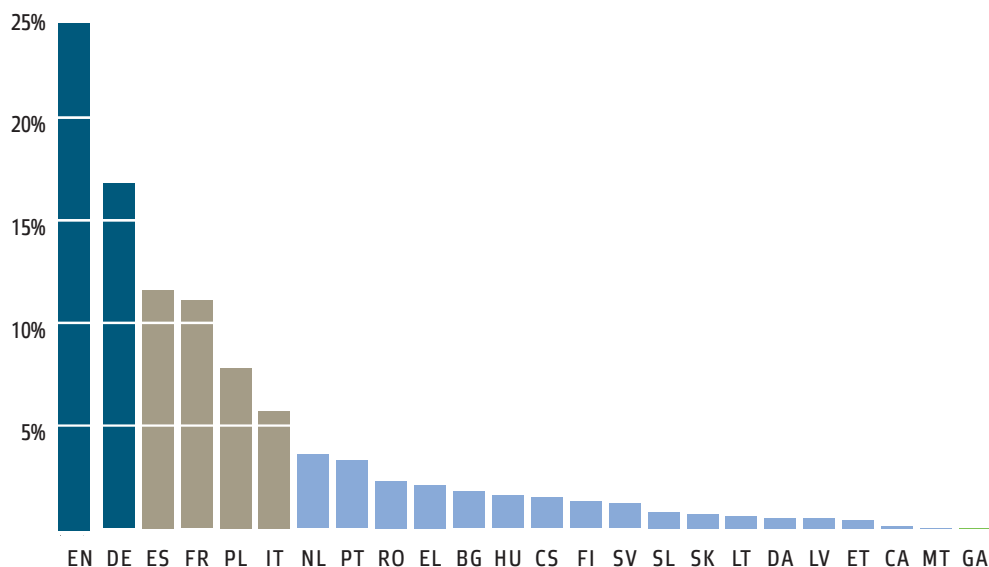
sūdzības Eiropas ombudam jebkurā citā Spānijas valsts valodā (kataloniešu/valensiešu, galisiešu un basku)⁶. Kā redzams 3.3. attēlā, 2009. gadā lielākā sūdzību iesniedzēju daļa izvēlējās

iesniegt sūdzību ombudam angļu valodā, kā arī vācu, spāņu un franču valodā. Neliels sūdzību skaits tika saņemts igauņu, kataloniešu, maltiešu un īru valodā.

5. Angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, igauņu, itāļu, īru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, nīderlandiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu un zviedru.

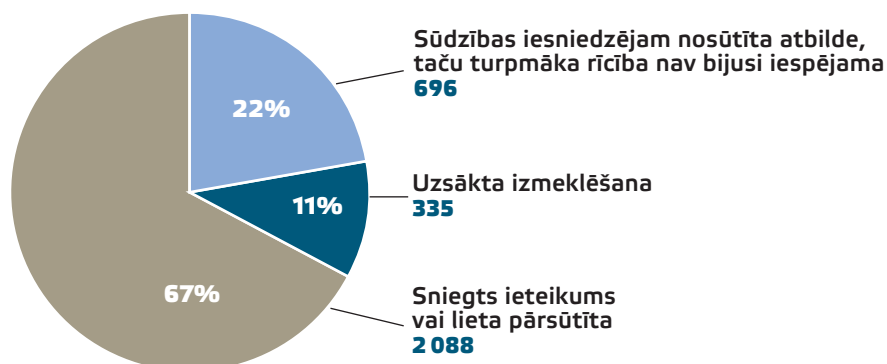
6. Parakstot šo līgumu, ombuds pielāgoja savu praksi ES Padomes 2005. gada jūnija secinājumiem, kas paredz izmantot šīs valodas, lai atvieglotu Spānijas pilsoņu saziņu ar ES iestādēm.

3.3. attēls. Sūdzību sadalījums atbilstīgi valodai

Kā redzams 3.4. attēlā, gandrīz 80 % gadījumu ombudam bija iespēja palīdzēt sūdzības iesniedzējam, uzsākot izmeklēšanu par konkrēto lietu (11 % gadījumu), pārsūtot sūdzību kompetentajai struktūrai vai iesakot, kur vērsties (67 %). Tālāk 3.6. sadaļā ir sniegts pārskats par lietām, kuras tika pārsūtītas vai attiecībā uz kurām sūdzības iesniedzējam tika sniegts ieteikums. 22 % lietu, kas izskatītas 2009. gadā, sūdzības iesniedzējam tika nosūtīta atbilde, bet ombuds uzskatīja, ka turpmāka rīcība nav iespējama. Dažos gadījumos šādas rīcības iemesls bija tas, ka sūdzības iesniedzējs nebija norādījis, pret ko sūdzība ir vērstā.

3.4. attēls. Eiropas ombuda rīcība pēc sūdzību saņemšanas

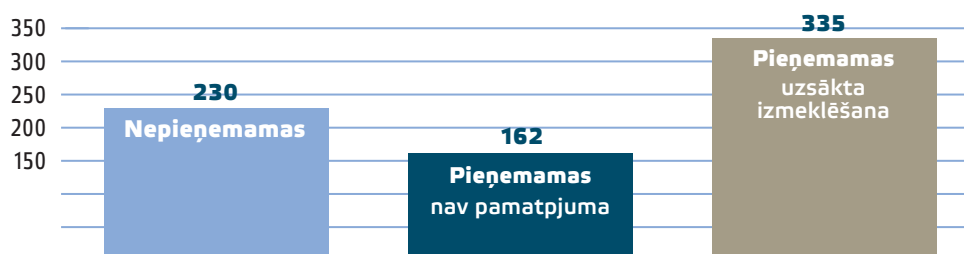

PIEZĪME Šie rādītāji attiecas uz 215 sūdzībām, kas reģistrētas 2008. gada beigās un apstrādātas 2009. gadā, bet nav ņemtas vērā 94 sūdzības, kas reģistrētas 2009. gada beigās un kas gada beigās joprojām tika apstrādātas, lai noteiktu turpmāko rīcību.

3.2. Uzsākto izmeklēšanu analīze⁷

Visas sūdzības, kas tika uzskatītas par tādām, uz kurām attiecas ombuda pilnvaras, tika analizētas sīkāk, lai noteiktu, vai tās ir pieņemamas. No 727 sūdzībām, uz kurām attiecas pilnvaras, 230 tika atzīta par nepieņemamām; savukārt saistībā ar 162 sūdzībām, kas bija pieņemamas, ombuds nekonstatēja pamatojumu izmeklēšanas uzsākšanai.

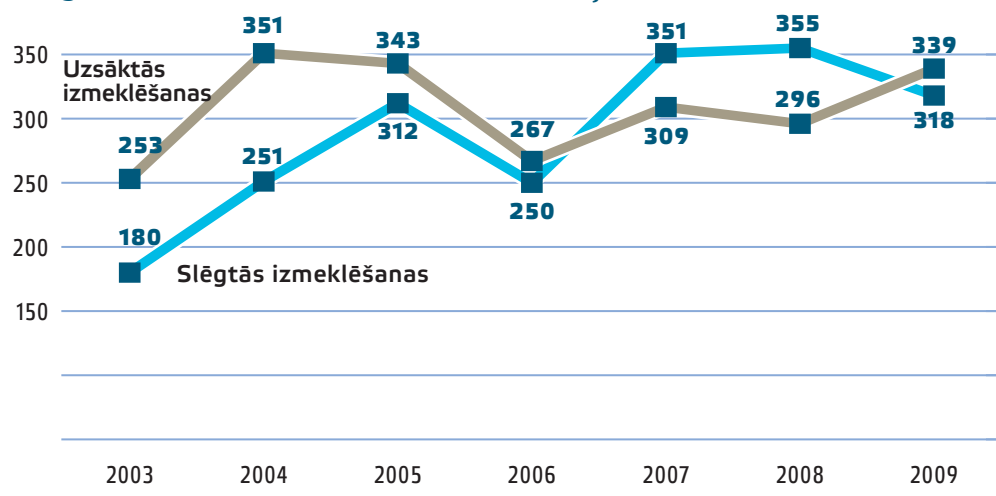
3.5. attēls. Sūdzības, kuras iekļaujas ombuda pilnvarās

Gada laikā, pamatojoties uz sūdzībām, kopumā tika uzsāktas 335 jaunas izmeklēšanas. Salīdzinot ar 2008. gadu, tas ir pieaugums par 14 %. Ombuds arī uzsāka četras izmeklēšanas pēc savas iniciatīvas.

Kā redzams 3.6. attēlā, 2009. gadā uzsākto izmeklēšanu skaits ir tikai nedaudz mazāks nekā liels skaits, kas sasniegts 2004. gadā (351) un 2005. gadā (343). Slēgtās izmeklēšanas analizētas tālāk 3.3. sadaļā.

3.6. attēls. Izmeklēšanu skaita izmaiņas

Kopumā 84 % sūdzību, par kurām tika veikta izmeklēšana, iesniedza privātpersonas, savukārt 16 % iesniedza uzņēmumi un apvienības.

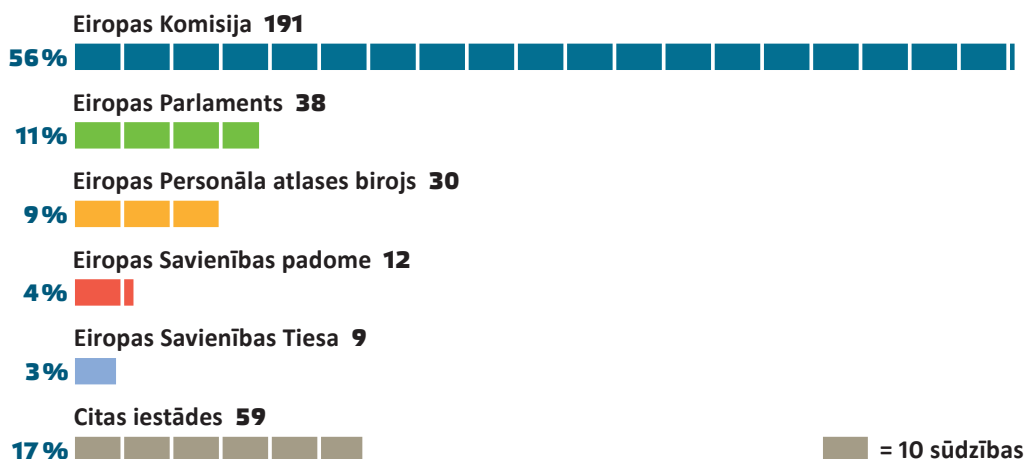
3.3. tabula. Sūdzību, kuras bijušas par pamatu izmeklēšanām, avots

Privātpersonas	84 % (283)
Uzņēmumi un apvienības	16 % (52)

7. Tāpat kā 2008. gada ziņojumā, analīze šajā sadaļā ir veikta, pamatojoties uz 2009. gadā uzsākto izmeklēšanu skaitu, nevis – kā iepriekšējos gados – gada laikā veikto izmeklēšanu kopējo skaitu (t. i., ieskaitot lietas, kas pārceltas no iepriekšējiem gadiem). Šai jaunajai statistikas datu aprēķina metodei būtu precīzāk jāatspoguļo tendences, kas norisinās gadu no gada.

Lielākā daļa izmeklēšanu, ko ombuds uzsāka 2009. gadā, bija saistītas ar Eiropas Komisiju (56 %). Ņemot vērā, ka Komisija ir galvenā ES iestāde, kas pieņem lēmumus, kas tieši ietekmē pilsoņus, ir loģiski, ka tai būtu jābūt galvenajam pilsoņu sūdzību priekšmetam. Tomēr jāpiebilst, ka tikmēr, kamēr kopējais to izmeklēšanu skaits, kas uzsāktas saistībā ar Komisiju, 2009. gadā samazinājās (no 195 izmeklēšanām 2008. gadā līdz 191 izmeklēšanai 2009. gadā), ar Parlamentu, Eiropas Personāla atlases biroju (EPSO), Padomi un Eiropas Savienības Tiesu saistīto uzsākto izmeklēšanu skaits palielinājās (attiecīgi par desmit, desmit, divām un sešām izmeklēšanām). Attiecībā uz Tiesu ir svarīgi pieminēt, ka ombuds var uzsākt izmeklēšanu tikai saistībā ar tās ārpustiesas darbību. Vēl 59 izmeklēšanas attiecās uz divdesmit trīs citām ES iestādēm un struktūrām⁸.

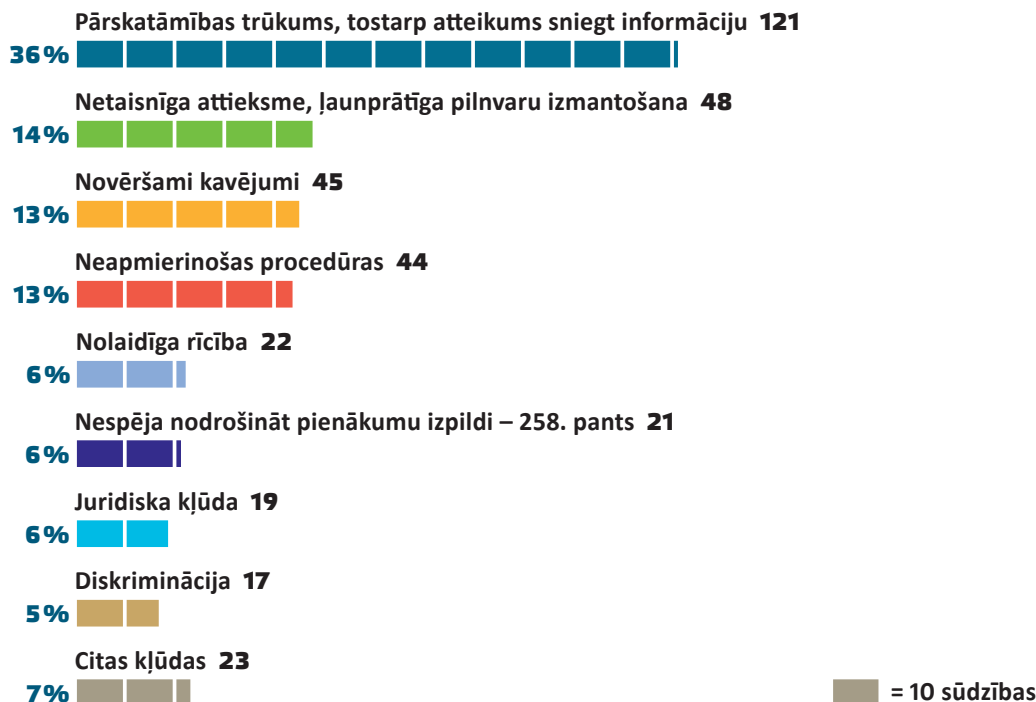
3.7. attēls. Iestādes un struktūras, uz kurām attiecās izmeklēšanas

Galvenie pārvaldē pieļauto kļūdu veidi, kas izvērtēti 2009. gadā uzsāktajās izmeklēšanās, bija pārredzamības trūkums, tostarp atteikums sniegt informāciju (36 % izmeklēšanu), netaisnīgums vai ļaunprātīga pilnvaru izmantošana (14 %), novēršama kavēšanās (13 %), neapmierinošas procedūras (13 %), nolaidība (6 %), pienākumu izpildes nenodrošināšana, kas liecina, ka Eiropas Komisija attiecībā uz dalībvalstīm nepilda savu "Līguma uzraudzītājas" funkciju (6 %), juridiska kļūda (6 %) un diskriminācija (5 %).

8. Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (6 izmeklēšanas), Eiropas Savienības Reģionu komiteja (6), Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (5), Eiropas Aviācijas drošības aģentūra (5), Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (4), Eiropas Policijas koledža (3), Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (3), Eiropas Investīciju banka (3), Eiropas Zāļu aģentūra (3), Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra (3), Eiropols (3), Eiropas Revīzijas palāta (2), Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūra (2), Iekšējā tirgus saskaņošanas birojs (2), Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs (1), Eiropas Centrālā banka (1), Eiropas Ķimikāliju aģentūra (1), Eiropas Aizsardzības aģentūra (1), Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra (1), Eurojust (1), Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (1), Eiropas Savienības Oficiālo publikāciju birojs (1), Eiropas Transporta tīkla izpildaģentūra (1).

3.8. attēls. Pārvaldībā iespējami pieļauto kļūdu veidi

PIEZĪME Dažos gadījumos vienā izmeklēšanā tika pārbaudīti divi vai vairāki pārvaldē iespējami pieļauto kļūdu veidi. Tādēļ procentuālais kopskaits pārsniedz 100 %.

3.3. Ombuda veiktajās izmeklēšanās gūtie konstatējumi

Kā redzams iepriekš 3.6. attēlā, 2009. gadā ombuds slēdza 318 izmeklēšanas. No tām 311 izmeklēšanas bija saistītas ar sūdzībām un septiņas tika uzsāktas pēc ombuda paša iniciatīvas.

Lielākā daļa sūdzību, ko ombuds slēdza 2009. gadā, tika slēgtas gada laikā (70 %). Vairāk nekā puse (55 %) tika slēgtas trīs mēnešu laikā. To skaitā ir lietas, ko ombuds varēja atrisināt ļoti ātri, piemēram, sazvānoties ar attiecīgo iestādi, lai ieteiktu risinājumu⁹ (sk. iepriekš 2.5. sadaļu). Gandrīz 80 % izmeklēšanu tika slēgtas 18 mēnešu laikā, savukārt pārējām lietām bija vajadzīgs vairāk laika, galvenokārt to sarežģītības vai kavēšanās dēļ. Vidēji lietu slēgšanai bija vajadzīgi deviņi mēneši. Tas ir ievērojams uzlabojums (2008. gadā vidēji bija vajadzīgi 13 mēneši), un atspoguļo 2008. gada ziņojumā izvirzīto mērķi 2009. gadā vēl vairāk uzlabot iestādes darbības rādītājus, atvēlot vēl mazāk laika lietu izskatīšanai līdz to slēgšanai, tajā pašā laikā saglabājot vai uzlabojot kvalitātes standartus. Uzlabojumi lielākoties ir notikuši tādēļ, ka papildu darbs, kas bija jāveic tādēļ, ka kopš 2004. gada ievērojami palielinājās sūdzību skaits, pašlaik ir pabeigts.

3.4. tabula. Lietas, kas 2009. gadā slēgtas pēc izmeklēšanas

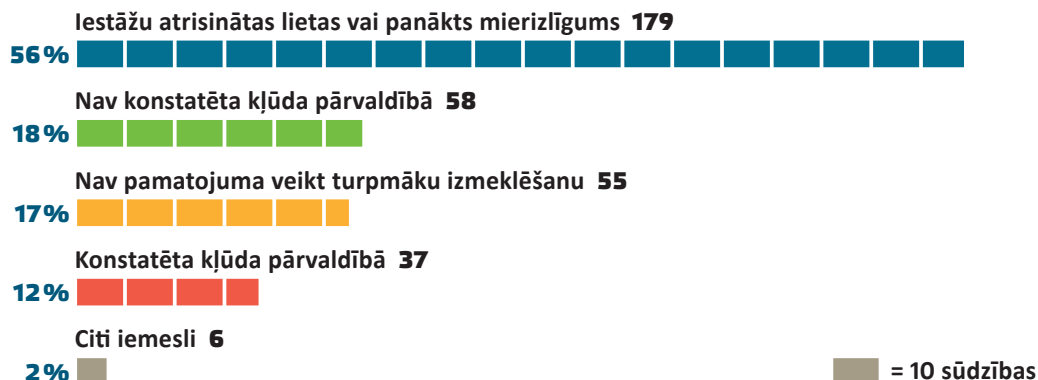
Vidējais izmeklēšanas ilgums	9 mēneši
Lietas, kas slēgtas trīs mēnešu laikā	55 %
Lietas, kas slēgtas 12 mēnešu laikā	70 %
Lietas, kas slēgtas 18 mēnešu laikā	81 %

PIEZĪME Šie skaitļi ir aprēķināti, pieņemot, ka mēnesī ir 30 dienas. Jāņem vērā arī, ka norādītais skaits procentos atspoguļo kumulatīvos skaitļus.

9. Tostarp ir arī lietas, kurās ombuds būtu veicis pilnu izmeklēšanu, ja sūdzības iesniedzējs nebūtu atsaucis sūdzību, un lietas, kurās ombuds nevarēja turpināt izmeklēšanu, jo sūdzības iesniedzējs bija nolēmis vērsties tiesā.

Kā redzams 3.9. attēlā, sūdzības iesniedzējam labvēlīgs risinājums tika viegli panākts 179 lietās, kas slēgtas 2009. gadā (56 % no visām lietām). Šīs lietas atrisināja iestādes vai arī tika panākts mierizlīgums. Attiecīgais skaits 2008. gadā bija 129 lietas. Turklāt 55 lietās jautājums tika atrisināts tā, ka turpmāka izmeklēšana nebija vajadzīga, savukārt 58 lietās ombuds nekonstatēja kļūdas pārvaldē. Pārvaldē pieļautu kļūdu ombuds konstatēja 37 lietās. Divās no šīm lietām attiecīgā iestāde pieņēma ombuda ieteikuma projektu, bet 35 lietās tika izteikti aizrādījumi (sk. 3.10. attēlu). Šie konstatējumi ir sīkāk izklāstīti tālāk tekstā¹⁰.

3.9. attēls. Pabeigto izmeklēšanu rezultāti

PIEZĪME Dažās lietās izmeklēšana tika slēgta viena vai vairāku iemeslu dēļ. Tādēļ procentuālais kopskaits pārsniedz 100 %.

■ Gadījumi, kad netika konstatētas kļūdas pārvaldē

2009. gadā 58 lietas tika slēgtas, jo netika konstatēta kļūda pārvaldē. Tas ne vienmēr nozīmē nelabvēlīgu risinājumu sūdzības iesniedzējam, jo tas vismaz saņem no attiecīgās iestādes plašu paskaidrojumu par to, kas ir izdarīts, kā arī no ombuda saņem neatkarīgu lietas analīzi. Tajā pašā laikā šāds konstatējums ir konkrēts pierādījums, ka attiecīgā iestāde ir rīkojusies saskaņā ar labas pārvaldes principiem.

→→→ Komisija palīdz atrisināt lietu saistībā ar gaisa transporta pasažieru tiesībām

Kādam ceļotājam no Vācijas nācās pašam organizēt savu atgriešanos Vācijā no Madagaskaras caur Parīzi, jo *Air France* streika dēļ atcēla viņa lidojumu. Viņš apgalvoja, ka nav saņēmis nekāda veida palīdzību vai kompensāciju no avioliņijas vai atbildīgās Francijas uzraudzības iestādes, Civilās aviācijas ģenerāldirektorāta (DGAC), ar kuru viņš nevarēja sazināties valodas problēmu dēļ. Sūdzības iesniedzējs vērsās pēc palīdzības pie Komisijas, bet nebija apmierināts ar tās atbildi. Sūdzībā ombudam viņš apgalvoja, ka Komisija nav nodrošinājusi, lai ES dalībvalsts pienācīgi ievēro noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem saistībā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos.

Ombuds konstatēja, ka Komisija aktīvi sekoja sūdzības iesniedzēja lietai, nodrošinot to, lai DGAC īstenotu visus nepieciešamos pasākumus. Savukārt avioliņija tajā pašā laikā ceļotājam izmaksāja kompensāciju. Ombuds arī atzinīgi novērtēja Komisijas paziņojumu par to, ka tā palīdzēs valstu uzraudzības iestādēm mazināt valodu barjeras Eiropas ceļotājiem, kuri sastopas ar problēmām.

2980/2008/GG

10. Turpmāk veiktās analīzes pamatā ir 2009. gadā slēgtās izmeklēšanas. Ja izmeklēšana ir bijusi saistīta ar vairāk nekā vienu apgalvojumu vai prasību, tad ombuds var būt izdarījis vairākus konstatējumus.

Turpmākas piezīmes

Arī tad, ja ombuds neatklāj kļūdu pārvaldē vai secina, ka nav pamatojuma turpināt izmeklēšanu, ja viņš konstatē, ka ir iespējams vēl vairāk uzlabot pārvaldības kvalitāti, viņš var izteikt turpmāku piezīmi. Tādēļ turpmāka piezīme nebūtu jāuztver kā iestādes, kurai tā ir adresēta, kritika, bet gan kā padoms, kā pilnveidot ierasto praksi, lai uzlabotu pilsoņiem sniegto pakalpojumu kvalitāti. Kopumā 2009. gadā ombuds ir izteicis turpmākas piezīmes 28 lietās, tostarp arī šajā:

Iespējams konfidencialitātes pārkāpums *Ryanair/Aer Lingus* lietā

Komisija izmeklēja *Ryanair* priekšlikumu apvienoties ar *Aer Lingus* un paziņoja, ka apvienošanās nebūtu saderīga ar kopējo tirgu. *Ryanair* apgalvoja, ka Komisija nav pildījusi savu pienākumu aizsargāt konfidencialitāti attiecībā uz īpaši konfidencialo informāciju, kas ietverta virknē dokumentu, kuri saistīti ar lietas izskatīšanu, tostarp iebildumos.

Ombuds noskaidroja, ka iebildumi tika atklāti presei. Tas bija nopietns konfidencialitātes pārkāpums. Tomēr viņš norādīja, ka nedrīkst pieņemt, ka noplūdes avots bija Komisija, ņemot vērā to, ka iebildumu konfidencialā versija bija arī valsts kompetento iestāžu rīcībā. Viņš izteica turpmāku piezīmi, aicinot Komisiju kopā ar valsts kompetentajām iestādēm izskatīt iespēju pieņemt atbilstošu mehānismu, kas nodrošinātu, lai konfidencialās informācijas un dokumentu nodošana notiktu droši.

1342/2007/FOR ■

■ Iestāžu atrisinātās lietas un mierizlīgumi

Ja vien iespējams, ombuds cenšas panākt abpusēji pozitīvu rezultātu, kas apmierina gan sūdzības iesniedzēju, gan iestādi, par kuru iesniegta sūdzība. Ļoti būtiska ir sadarbība starp ES iestādēm, lai izdotos panākt šādu rezultātu, kas palīdz uzlabot attiecības starp iestādēm un pilsoņiem un izvairoties no dārgas un laikietilpīgas tiesāšanās nepieciešamības.

2009. gadā 166 lietas atrisināja pati iestāde vai struktūra pēc tam, kad tika iesniegta sūdzība ombudam¹¹.

Komisija atvainojas par kavējumu

Sūdzības iesniedzējs vadīja pētījumu, kuru Komisijai veica vairāki uzņēmumi un organizācijas. Sūdzības iesniedzējs norunāto trīs mēnešu laikā iesniedza galīgo ziņojumu, finanšu pārskatu un citus prasītos dokumentus. Komisija apstiprināja ziņojuma saņemšanu, bet nesamaksāja neizmaksāto atlikumu. Pēc pirmā no vairākiem sūdzības iesniedzēja atgādinājumiem Komisija kavējumu attaisnoja ar brīvdienām un problēmām ar darbaspēku. Tad sūdzības iesniedzējs vērsās pie ombuda, apgalvojot, ka Komisija nav atrisinājusi šo jautājumu un nav samaksājusi atlikumu norunāto 45 dienu laikā. Pēc paplašinātās procedūras pa tālruni, kuru ombuds ierosināja Komisijai, tā atvainojās sūdzības iesniedzējam par kavēšanos, apstrādājot viņa lietu, un apsolīja aprēķināt un izmaksāt atlikumu četru nedēļu laikā, ja sūdzības iesniedzējs piekritis aprēķiniem. Sūdzības iesniedzējs paziņoja, ka ir apmierināts ar iznākumu un tobrīd jau sazinoties ar Komisiju par savu lietu.

2650/2009/KM (Konfidenciala) ■

11. Kā izklāstīts 2. nodaļā, 114 no tām bija lietas, kurās ombuda iejaukšanās rezultātā tika saņemta ātra atbilde uz neatbildēto korespondenci.

Gadījumos, kad izmeklēšanas rezultātā provizoriski konstatēta kļūda pārvaldē, ombuds vienmēr, ja vien iespējams, cenšas panākt mierizlīgumu. Gada laikā pēc mierizlīguma panākšanas tika slēgtas

Gadījumos, kad izmeklēšanas rezultātā provizoriski konstatēta kļūda pārvaldē, ombuds vienmēr, ja vien iespējams, cenšas panākt mierizlīgumu.

trīspadsmit lietas. 2009. gada beigās vēl tika izskatīti 20 mierizlīguma priekšlikumi.

Ombuds panāk mierizlīgumu saistībā ar sūdzību par VIP biļetēm

Divas augstas dienesta pakāpes Komisijas amatpersonas no sporta apģērbu piegādātāja pieņēma VIP biļetes uz regbija pasaules kausu Parīzē. NVO iesniedza ombudam sūdzību, ka tas varētu izraisīt interešu konfliktu, jo abas amatpersonas izskatīja antidempinga lietas, kurās sporta apģērbu piegādātājs varētu būt ieinteresēts. Ombuds ierosināja Komisijai atzīt, ka labāk būtu neļaut savām amatpersonām pieņemt šādu viesmīlības apliecinājumu. Komisija piekrita šim priekšlikumam un sūdzības iesniedzējs bija apmierināts ar šo paziņojumu.

1341/2008/MHZ ■

Dažos gadījumos sūdzību var atrisināt vai panākt mierizlīgumu, ja attiecīgā iestāde piedāvā sūdzības iesniedzējam kompensāciju. Šādi piedāvājumi vienmēr ir *ex gratia*, proti, tādi, kas neuzliek tiesiskās saistības un nerada precedentu.

■ Gadījumi, kad tika konstatētas kļūdas pārvaldē

Ombuds 12 % lietu, kas slēgtas 2009. gadā, konstatēja kļūdu pārvaldē. No tām 35 lietas tika slēgtas, attiecīgajai iestādei izsakot aizrādījumus (44 lietas 2008. gadā). Divas lietas tika slēgtas, kad attiecīgā iestāde pieņēma ombuda iesniegto ieteikumu projektu. Šie konstatējumi ir sīkāk analizēti tālāk tekstā.

3.10. attēls. Izmeklēšanas, kurās konstatētas pārvaldībā pieļautas kļūdas

Iestādei adresēts aizrādījums **35**
95% ■■■■■

Iestāde pieņēmusi ieteikumu projektu **2**
5% ■

■ = 10 sūdzība

Aizrādījumi

Ja mierizlīgums nav iespējams vai ja šāda risinājuma meklēšana nav veiksmīga, ombuds slēdz lietu, izsakot aizrādījumu attiecīgajai iestādei, vai arī sagatavo ieteikumu projektu. Aizrādījumu

Aizrādījums ir apstiprinājums sūdzības iesniedzējam, ka viņa sūdzība ir pamatota, un norāda attiecīgajai iestādei uz to, ko tā ir izdarījusi nepareizi, lai tādējādi palīdzētu tai turpmāk izvairīties no kļūdām pārvaldē.

ombuds parasti izsaka, ja (i) attiecīgā iestāde vairs nespēj novērst kļūdu pārvaldē, (ii) pārvaldē pieļautajai kļūdai nav vispārīgas ietekmes un (iii) ombudam vairs nav nepieciešamības veikt papildu pasākumus. Aizrādījumu ombuds izsaka arī tad, ja viņš uzskata, ka ieteikumu projekts nebūs lietderīgs, vai ja attiecīgā iestāde nepieņem ieteikumu projektu, bet ombudam nešķiet atbil-

stīgi iesniegt īpašu ziņojumu Parlamentam.

Aizrādījums ir apstiprinājums sūdzības iesniedzējam, ka viņa sūdzība ir pamatota, un norāda attiecīgajai iestādei uz to, ko tā ir izdarījusi nepareizi, lai tādējādi palīdzētu tai turpmāk izvairīties no kļūdām pārvaldē.

Intel lietā nav pienācīgi paziņots par tikšanos

2008. gadā mikroprocesoru ražotājs *Intel* iesniedza ombudam sūdzību par to, ka Komisija ir pieļāvusi procesuālas kļūdas, izmeklējot, vai *Intel* ir ļaunprātīgi izmantojis savu vadošo pozīciju. *Intel* apgalvoja, ka Komisija nav protokolējusi 2006. gada augusta tikšanos ar datoru ražošanas uzņēmuma *Dell* vadītāju, lai gan šī tikšanās bija tieši saistīta ar Komisijas izmeklēšanu *Intel* lietā.

Ombuds konstatēja, ka tikšanās 2006. gada augustā bija saistīta ar izmeklēšanu *Intel* lietā. Tāpat viņš konstatēja, ka Komisija nav pienācīgi paziņojusi par šo tikšanos un ka izmeklēšanas lietā nav iekļauta tikšanās darba kārtība. Ombuds secināja, ka tā ir kļūda pārvaldē. Viņš izteica aizrādījumu, ka, rakstiski nepaziņojot par tikšanos 2006. gada augustā, Komisija ir pārkāpusi labas pārvaldes principus. Taču viņš nekonstatēja, vai Komisija būtu pārkāpusi *Intel* tiesības uz aizstāvību.

Ombuds neatklāja pārvaldē pieļautu kļūdu saistībā ar *Intel* otro apgalvojumu, ka Komisija ir aicinājusi *Dell* noslēgt līgumu par informācijas apmaiņu ar mikroshēmu ražotāju *Advanced Micro Devices* (AMD). Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka šāds līgums AMD deva piekļuvi informācijai, kas ietverta Komisijas izmeklēšanas lietā. Tomēr ombuds konstatēja, ka Komisija nav pienācīgi paziņojusi par tālruņa sarunu starp Komisiju un *Dell*, kurā tika apspriests līgums par informācijas apmaiņu. Šāds paziņojums palīdzētu noskaidrot būtiskus faktus. Tādēļ viņš turpmākā piezīmē ieteica nākotnē pienācīgi paziņot par tikšanās reizēm vai tālruņa sarunām ar trešām pusēm attiecībā uz svarīgiem procedūras jautājumiem.

1935/2008/FOR (Konfidenciala) ■

Tomēr aizrādījums nav kompensācija sūdzības iesniedzējam. Ja kompensācija ir jānodrošina, ir labāk, ja tad, kad attiecīgā iestāde saņem sūdzību, tā uzņemas iniciatīvu atzīt pārvaldē pieļautu kļūdu un piedāvā pienācīgu kompensāciju. Dažos gadījumos tā var būt vienkārša atvainošanās. Rīkojoties šādā veidā, iestāde parāda apņemšanos uzlabot attiecības ar pilsoņiem. Tas liecina arī par to, ka tā apzinās, ko ir izdarījusi nepareizi un tādējādi varēs izvairīties no līdzīgas pārvaldē pieļautas kļūdas nākotnē.

Turpmākā rīcība pēc aizrādījumu un turpmāko piezīmju saņemšanas

Lai varētu nodrošināt, ka iestādes un struktūras mērķi no savām kļūdām un nākotnē izvairās no pārvaldē pieļautām kļūdām, ombuds katru gadu informē sabiedrību par saviem konstatējumiem attiecībā uz iestāžu turpmāko rīcību pēc aizrādījumu un turpmāko piezīmju saņemšanas. To viņš dara, veicot pētījumu, kuru publicē savā tīmekļa vietnē.

Turpmākā rīcība pēc aizrādījumu un turpmāko piezīmju saņemšanas 2008. gadā

Ombuds aicināja attiecīgās iestādes sešu mēnešu laikā atbildēt uz 2008. gadā izteiktajiem aizrādījumiem un turpmākajām piezīmēm. Viņš saņēma atbildi uz visām izteiktajām piezīmēm, lai gan dažos gadījumos ar kavēšanos. Tas ir ievērojams uzlabojums, salīdzinot ar 2007. gadu, kad dažas atbildes tika saņemtas pārāk vēlu, lai tās varētu ņemt vērā pētījumā par šo gadu.

Aplūkojot kopā gan aizrādījumus, gan turpmākās piezīmes, apmierinošas turpmākās rīcības rādītājs bija 79 %. Turpmākā rīcība turpmākām piezīmēm bija apmierinoša visos gadījumos, savukārt apmierinošas turpmākās rīcības rādītājs aizrādījumu gadījumā bija ievērojami mazāks – 62 %. Tas liecina, ka gan ombudam, gan iestādēm joprojām ir jāveic būtisks darbs, lai pārliecinātu amatpersonas, ka aizsardzības pozīcija pret ombudu ir zaudēta iespēja viņu iestādei un risks bojāt Savienības tēlu.

➔➔➔ Pieci turpmākās rīcības gadījumi ir pelnījuši īpašu uzmanību, jo tie var būt par paraugu citām iestādēm, kā reaģēt uz aizrādījumiem un turpmākām piezīmēm. Tie attiecas uz **Parlamentu (3464/2004/(TN)TS)**, **Komisiju (101/2004/GG un 3148/2007/BEH)**, **Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju (1473/2006/TS)** un **Eiropas Personāla atlases biroju (OI/8/2006/BU)**. Attiecīgās iestādes turpmāku rīcību šajās lietās veica paraugveidā. ■

Ieteikumu projekti

Ja attiecīgā iestāde var novērst pārvaldē pieļauto kļūdu vai kļūdas pārvaldē ir īpaši nopietnas, vai arī tām ir vispārīgas sekas, ombuds parasti sagatavo ieteikumu projektu attiecīgajai iestādei vai struktūrai. Saskaņā ar ombuda statūtu 3. panta 6. punktu iestādei vai struktūrai trīs mēnešu laikā ir jānosūta detalizēts atzinums. 2009. gadā tika izdoti 15 ieteikumu projekti. Turklāt 2009. gadā tika pieņemti lēmumi arī par septiņiem 2008. gadā sagatavotiem ieteikumu projektiem, savukārt vēl divas lietas tika slēgtas pēc ieteikumu projektu sagatavošanas 2007. gadā. Divas lietas gada laikā tika slēgtas pēc tam, kad attiecīgā iestāde bija pieņēmusi ieteikumu projektu. Piecas lietas tika slēgtas, izsakot aizrādījumus. 2009. gada beigās joprojām tika izskatīti 17 ieteikumu projekti, tostarp trīs, kas izstrādāti 2008. gadā, un četrpadsmit – 2009. gadā.

Nav dokumentēts pārskats par ietekmes uz vidi novērtējumu

ES Madrides-Barselonas-Perpiņanas-Monpeljē līniju ir noteikusi par Eiropas tīkla projekta prioritāti. Projekts attiecas uz ātrgaitas dzelzceļa savienojumu starp Madridi un Francijas robežu. Eiropas Investīciju banka (EiB) finansē vairāk nekā ceturto daļu no projekta kopējām izmaksām. 2006. gada janvārī Spānijas pilsonis ombudam iesniedza sūdzību par to, ka plānotā dzelzceļa segments, kas šķērso Barselonas centru, var būtiski kaitēt apkārtējām ēkām, piemēram, Gaudi Sagrada Família. Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka EiB vajadzētu vēlreiz izvērtēt projektu un atkārtoti apsvērt lēmumu to finansēt.

Ombuds veica sūdzības izmeklēšanu un nevarēja atrast nevienu dokumentāru pierādījumu tam, ka EiB būtu pārskatījis Spānijas iestāžu ietekmes uz vidi novērtējumu. Viņš aicināja EiB pirms projekta finansēšanas pilnībā dokumentēt novērtējumu. Banka piekrita precizēt savus noteikumus un uzlabot veidu, kādā tā dokumentēs turpmāko novērtējumu pārskatīšanu.

244/2006/(BM)JMA ■

Īpašie ziņojumi

Ja Savienības iestāde vai struktūra atbilstoši nereaģē uz ieteikumu projektu, ombuds var nosūtīt Eiropas Parlamentam īpašu ziņojumu. Īpašajā ziņojumā var būt iekļauti ieteikumi.

Ja Savienības iestāde vai struktūra atbilstoši nereaģē uz ieteikumu projektu, ombuds var nosūtīt Eiropas Parlamentam īpašu ziņojumu.

Kā tika norādīts Eiropas ombuda *1998. gada ziņojumā*, ombuda darbā ļoti svarīga ir iespēja iesniegt īpašo ziņojumu Eiropas Parlamentam. Īpašais ziņojums Eiropas Parlamentam ir ombuda pēdējais patstāvīgais pasākums lietas atrisināšanā, jo rezolūcijas pieņemšana un Parlamenta pilnvaru īstenošana ir jautājumi, kam vajadzīgs Parlamenta politiskais izvērtējums. Ombuds nodrošina jebkādu informāciju un palīdzību, ko Parlaments varētu pieprasīt, izvērtējot īpašo ziņojumu. 2009. gadā netika izdots neviens īpašais ziņojums.

Eiropas Parlamenta Reglaments paredz, ka Lūgumrakstu komiteja ir atbildīga par Parlamenta attiecībām ar ombudu. Saskaņā ar Parlamenta Reglamenta 205. panta 3. punktu Lūgumrakstu komitejas 2005. gada 12. oktobra sanāksmē ombuds pēc paša lūguma apņēmas sniegt paziņojumu Komitejai par katru Parlamentam iesniegto īpašo ziņojumu.

3.4. “Parauglietas”, kas uzskatāmas par labas prakses piemēriem

Deviņas no 2009. gadā slēgtajām lietām ir ilustratīvi labas prakses piemēri, un tās ir nosauktas par “parauglietām”. Tās kā piemēru var izmantot visas ES iestādes un struktūras, reaģējot uz ombuda izvirzītajiem jautājumiem.

Ombuds uzslavēja **Komisiju** par tās atbalstu Vācijas pilsonim lietā, kas saistīta ar gaisa transporta pasažieru tiesībām. Izmeklēšana atklāja, ka Komisija aktīvi sekoja sūdzības iesniedzēja lietai un sazinājās ar attiecīgajām Francijas iestādēm, lai nodrošinātu, ka saistītie noteikumi tiek piemēroti pareizi (**2980/2008/GG**). Tāpat ar mērķi nodrošināt pilnīgu un pareizu ES tiesību aktu piemērošanu Komisija atkārtoti uzsāka pārkāpumu izmeklēšanas procesu, lai pārbaudītu, vai pildizgāztuve Malagrotā, netālu no Romas, ir sakārtota saskaņā ar attiecīgās direktīvas prasībām (**791/2005/(IP)FOR**). Attiecībā uz to ombuds izteica turpmāku piezīmi.

Pārredzamības jomā pēc konsultācijām ar attiecīgo dalībvalstu saistītajām tiesu varas iestādēm **Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF)** piekrita izsniegt garu dokumentu sarakstu. Dokumentus pieprasīja divi Beļģijas uzņēmumi (apvienotas lietas **723/2005/OV** un **790/2005/OV**). **Eiropas Personāla atlases birojs (EPSO)** nolēma atļaut visiem kandidātiem, nevis tikai tiem, kuri nav izturējuši konkursu, piekļūt saviem dažādu testu rezultātiem. Tas notika pēc sūdzības par to, ka konkursu izturējušie kandidāti nevar uzzināt, kādas atzīmes ir saņēmuši (**2346/2007/JMA**).

Līgumu jomā Komisija paziņoja, ka vēlas pārbaudīt, vai būtu iespējams ar atpakaļejošu datumu atļaut slēgt apakšlīgumu, ar mērķi atcelt iekasēšanas rīkojumu par gandrīz EUR 500 000 (**2119/2007/ELB**). Tā kā uzņēmums bija ar panākumiem pabeidzis trīs īstenotos projektus, ombuds aicināja komisiju pieņemt šo mierizlīguma priekšlikumu. Lietā **1908/2007/JF** Komisija piekrita anulēt iekasēšanas rīkojumu, atzīstot, ka līdzekļu atlīdzināšana radītu sūdzības iesniedzējam ļoti nedrošu finanšu situāciju. Ombuds slavēja Komisiju par to, ka tā spēj būt iejūtīga smagā personiskā situācijā, un iekļāva šo lietu starp 2009. gada parauglietām, lai atspoguļotu to, kā iestādes savā darbā var piemērot godīguma principu.

Vēl viens labās prakses piemērs ir lieta **1562/2008/BB**, kur **Konkurētspējas un jauninājumu izpildaģentūra (EACI)** atvainojās kandidātam, kurš nebija izturējis konkursu, un sniedza tam papildu paskaidrojumus. Tas pieminēja arī EACI apņemšanos noteikt papildu pasākumus saviem pakalpojumiem, lai uzlabotu amatpersonu izpratni par piemērojamajiem pārvaldes standartiem. **Eiropas Pētniecības padomes izpildaģentūra** atzina, ka savā sākotnējā lēmumā par kandidāta izslēgšanu tā nebija nodrošinājusi tam skaidru un saprotamu informāciju par iespējamajiem kompensācijas veidiem. Tā apstiprināja ombudam, ka turpmāk pieteikumu iesniedzēji saņems atbilstīgu informāciju. Tā arī uzaicināja kandidātu uz interviju (**2003/2008/TS**). Visbeidzot **Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra** atvainojās sūdzības iesniedzējam un paziņoja, ka tā ir rīkojusies,

lai novērstu atklātās problēmas lietā par dotācijas pieteikuma noraidīšanu. Tā arī piekrita pieteikumu izskatīt atkārtoti (1537/2008/(TJ)GG).

3.5. Slēgto izmeklēšanu tematiskā analīze

Lēmumus par lietu slēgšanu parasti publicē ombuda tīmekļa vietnē (<http://www.ombudsman.europa.eu>) angļu valodā un arī sūdzības iesniedzēja valodā, ja tā nav angļu valoda.

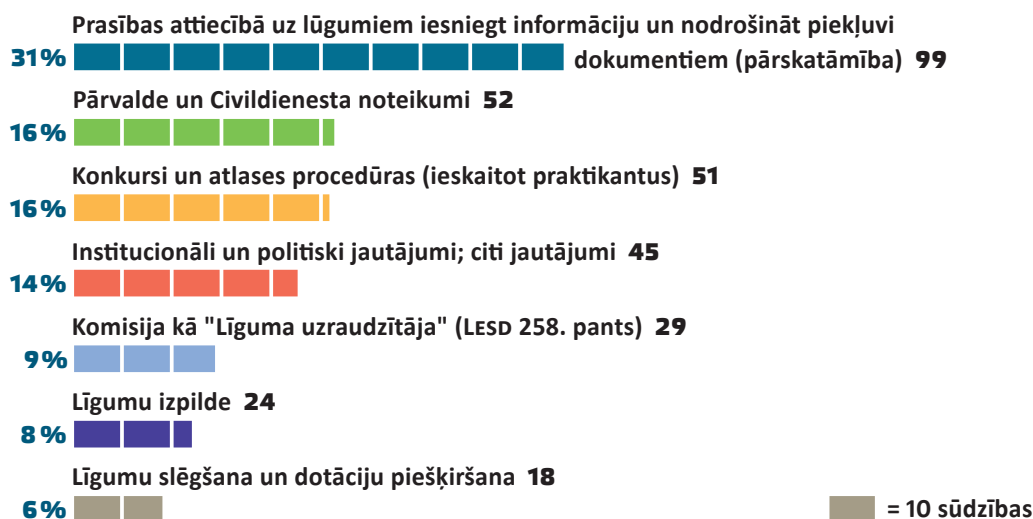
Lēmumus par lietu slēgšanu parasti publicē ombuda tīmekļa vietnē (<http://www.ombudsman.europa.eu>) angļu valodā un arī sūdzības iesniedzēja valodā, ja tā nav angļu valoda. Ombuda tīmekļa vietnē ir pieejams zināms lietu skaits kopsavilkuma formātā visās 23 ES oficiālajās valodās. Kopsavilkumos ir atspoguļoti daudzi jautājumi un tās Savienības iestādes un struktūras, uz kurām attiecas 318 lēmumi par lietu slēgšanu 2009. gadā, kā arī dažādie lietu slēgšanas iemesli.

Šā ziņojuma 3.5. sadaļā ir analizēti svarīgākie ombuda 2009. gada lēmumos ietvertie konstatējumi par tiesību aktiem un faktiem. Tie ir sakārtoti, ņemot vērā galveno izmeklēšanas priekšmetu tematisko klasifikāciju, kas ietver šādas septiņas galvenās kategorijas:

- Atklātība, publiska piekļuve un personas dati;
- Komisija kā "Līguma uzraudzītāja";
- Līgumu slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršana;
- Līgumu izpilde;
- Pārvalde un Civildienesta noteikumi;
- Konkursi un atlases procedūras; un
- Institucionāli, politiski un citi jautājumi.

Jānorāda, ka iepriekš minētās kategorijas savstarpēji būtiski pārklājas. Piemēram, atklātības un publiskās piekļuves jautājumus bieži vien izskata sūdzībās, kas attiecas uz pieņemšanu darbā vai Komisiju kā "Līguma uzraudzītāju". Tāpat arī jānorāda, ka kategorijas nav uzskaitītas tādā secībā, kādā tās norādītas 3.11. attēlā¹².

3.11. attēls. Slēgto izmeklēšanu priekšmets

12. Ziņojuma 3.11. attēlā ir sniegta informācija par visām 2009. gadā "slēgtajām" izmeklēšanām atbilstīgi to priekšmetam. 2008. gadā šis grafiks tika sastādīts, pamatojoties uz visām uzsāktajām izmeklēšanām. Tā kā tematiskā analīze sniedz pārskatu par būtiskākajiem konstatējumiem, kas atklāti 2009. gadā "slēgto" lietu izlasē, tika uzskatīts par piemērotāku grafiku sastādīt pēc tā paša principa. Grafiks ir izvietots šajā sadaļā tā, lai sniegtu lasītājam norādi par apspriestā izmeklēšanas priekšmeta nozīmīgumu, ņemot vērā kopīgo ombudam izskatīšanai iesniegto lietu skaitu.

■ Atklātība, publiska piekļuve un personas dati

Šajā sadaļā ir sniegts pārskats par 2009. gadā pieņemtajiem ombuda lēmumiem saistībā ar sūdzībām, kas attiecas uz (i) publisku piekļuvi dokumentiem, (ii) publisku piekļuvi informācijai un (iii) personas datu aizsardzību un datu subjektu tiesībām piekļūt saviem datiem.

Publiska piekļuve dokumentiem

Līguma par Eiropas Savienību 10. panta 3. punktā (bij. LES 1. pants) noteikts, ka Eiropas Savienības lēmumus pieņem "iespējami atklāti, un tie, cik iespējams, ir tuvināti pilsoņiem", kamēr Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 15. panta 1. punkts paredz, ka, lai veicinātu labu pārvaldi un nodrošinātu pilsoniskas sabiedrības līdzdalību, Savienības iestādes un struktūras darbojas iespējami atklāti. Vēl LESD 15. panta 3. punkts (bij. EK līguma 255. pants) paredz tiesības piekļūt Savienības iestāžu un struktūru dokumentiem. Šīs tiesības piekļūt dokumentiem reglamentē Regula 1049/2001¹³. Komisija 2008. gada 30. aprīlī izvirzīja priekšlikumu¹⁴ grozīt un aizstāt Regulu Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem. Diskusija par šo tiesību aktu pārskatīšanu turpinājās 2009. gadā. Arī daudzas citas iestādes un struktūras ir pieņēmušas noteikumus par piekļuvi dokumentiem pēc 1996. un 1999. gadā ombuda veiktajām izmeklēšanām pēc paša iniciatīvas.

Saskaņā ar Regulu Nr. 1049/2001 sūdzības iesniedzēji var izvēlēties tiesiskās aizsardzības līdzekli: pilnīga vai daļēja piekļuves atteikuma gadījumā viņi var vērsties tiesā saskaņā ar LESD 263. pantu

Ombuds 2009. gadā pabeidza izmeklēšanas par 19 sūdzībām attiecībā uz Regulas Nr. 1049/2001 piemērošanu, no kurām 15 bija vērstas pret Komisiju.

(bij. EK līguma 230. pants) vai iesniegt sūdzību ombudam. Ombuds 2009. gadā pabeidza izmeklēšanas par 19 sūdzībām attiecībā uz Regulas Nr. 1049/2001 piemērošanu, no kurām 15 bija vērstas pret Komisiju.

→→→ Divas sūdzības par Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (OLAF) (lietas **723/2005/OV** un **790/2005/OV**) bija vienotas izmeklēšanas priekšmets. Tās attiecās uz diviem Beļģijas uzņēmumiem, pret kuriem ir uzsākta izmeklēšana par viltotu sertifikātu izmantošanu, lai importētu banānus ar atvieglotu tarifu. Lai noskaidrotu faktus un, iespējams, sagatavotu apelāciju, tie lūdza piekļuvi garam dokumentu sarakstam. OLAF atteica piekļuvi lielākajai daļai šo dokumentu, pamatojoties ar to, ka tas apdraudētu izmeklēšanas aizsardzību un tiesas procesus dalībvalstīs. Pēc lietas izskatīšanas ombuds konstatēja, ka OLAF ir rīkojies nepareizi. Viņš ierosināja panākt mierizlīgumu, aicinot OLAF vēlreiz apsvērt savu pozīciju. OLAF pieņēma mierizlīgumu pēc konsultēšanās ar attiecīgās dalībvalsts tiesu iestādēm. ←←←

Lietā **1349/2008/GG** žurnālists, kurš vērsās pie OLAF ar virkni jautājumu un saņēma atbildi no OLAF pārstāvja, iesniedza sūdzību par to, ka pārstāvis grāsijās savas atbildes nosūtīt dažādām trešām pusēm. Savā atzinumā OLAF norādīja, ka pārstāvis ir rīkojies savā vārdā, nevis pārstāvot OLAF. Tā kā persona tiešām paziņoja, ka, nosūtot attiecīgo e-pasta vēstuli, ir rīkojusies kā privātpersona, ombuds secināja, ka sūdzība ir ārpus viņa pilnvarām un slēdza lietu.

Bijusī Komisijas amatpersona, kas Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājam (EDAU) bija iesniegusi sūdzību, apgalvojot, ka Komisija ir pārkāpusi šīs personas tiesības par datu aizsardzību, ombudam iesniedza sūdzību par EDAU (lieta **491/2008/PB**). Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka EDAU neatbildēja uz viņa korespondenci, turklāt nepiešķīra piekļuvi dažiem dokumentiem. EDAU atvainojās par to, ka kavējās atbildēt uz korespondenci. Attiecībā uz jautājumu par piekļuvi dokumentiem ombuds uzskatīja, ka laikā, kad tika pieņemts lēmums, kas neatbilda attiecīgajiem noteikumiem, EDAU vēl nebija noteicis strukturētu pieeju tam, kā izskatāmi šādi pieprasījumi par piekļuvi. Tādēļ ombuds slēdza lietu, izsakot turpmāku piezīmi.

¹³. Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.).

¹⁴. COM(2008) 229 galīgā redakcija.

Dažas no sūdzībām bija par kavēšanos. Lietā **1190/2008/DK** un **1010/2008/DK** ombuds atklāja vairākus trūkumus veidā, kā Komisija apstrādā sūdzību iesniedzēju pieprasījumus par piekļuvi¹⁵. Tas bija saistīts ar pieprasījumu reģistrēšanu, piemērojamo laika limitu ievērošanu un to, ka netiek paskaidroti iemesli, kādēļ laika limiti tiek pagarināti. Tā kā šādi trūkumi jau tika konstatēti iepriekšējā lietā (**367/2006/PB**), kurā ombuds izteica vairākus aizrādījumus (uz kuriem Komisija atbildēja ļoti pozitīvi), un, tā kā fakti attiecībā uz šīm divām lietām risinājās ātrāk par Komisijas saistību īstenošanu pret ombudu, viņš aizrādījumus otrreiz vairs neizteica. Arī lietā **541/2008/VIK** ir apgalvots, ka lēmums noraidīt pieprasījumu par piekļuvi dokumentiem bija neatbilstošs. Izmeklēšanas laikā atklājās, ka attiecīgās valsts iestādes publicēja informāciju, kuru meklēja sūdzības iesniedzējs. Ombuds konstatēja vairākus trūkumus Komisijas rīcībā, bet neizteica aizrādījumus, jo sūdzības iesniedzējs nebija sūdzējies par procedūras aspektiem.

Lietā **1491/2008/(ID)(BU)CK** Eiropas Personāla atlases biroja (EPSO) organizētā konkursa kandidāts apgalvoja, ka viņš nav saņēmis atbildi uz pieprasījumu par piekļuvi viņa nokārtotā testa jautājumiem un atbildēm. Pēc vairākiem mēnešiem, atvainojoties par kavēšanos, Komisijas Ģenerālsekretariāts noraidīja pieprasījumu un atzina, ka atkārtotais pieteikums ir nozaudēts vai novietots nepareizā vietā. Šo lietu apvienoja ar lietu **1150/2008/(ID)(BU)CK**, kuru tas pats sūdzības iesniedzējs iesniedza pret EPSO. Šajā pēdējā lietā sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka EPSO viņa atkārtoto pieteikumu nenodeva Komisijas Ģenerālsekretariātam, kā to nosaka Eiropas Labas administratīvās prakses kodeksa 15. panta 1. punkts. Tas vienīgi paziņoja sūdzības iesniedzējam, ka viņam atkārtotais pieteikums ir jāadresē Komisijai. EPSO atzina, ka, ņemot vērā pieņemto praksi, saskaņā ar kuru atkārtotos pieteikumus izskata Komisija, tam būtu vajadzējis veikt nodošanu. Ombuds izteica turpmāku piezīmi, aicinot EPSO īstenot visus nepieciešamos pasākumus, lai izveidotu patstāvīgu kārtību saistībā ar pieprasījumiem piešķirt piekļuvi dokumentiem.

Lietā **3085/2008/GG** ombuds kritizēja Komisiju par to, ka tā nav sākotnēji identificējusi sūdzības iesniedzēja vēstuli kā pieprasījumu par piekļuvi. Tāpat Komisija nepienācīgi apstrādāja arī sūdzības iesniedzēja atkārtoto pieteikumu. Arī tad, ja Komisijas lēmums par piekļuves atteikšanu būtībā bija pareizs, ombuds izteica aizrādījumu tādēļ, ka Komisija neatvainojās par procedūras kļūdām.

Lietā **429/2007/PB** attiecās uz nopietniem kavējumiem, apstrādājot pieprasījumu par piekļuvi. Ombuds izteica aizrādījumu. Šajā lietā tika aplūkots arī jautājums par maksu, ko piemēro, apstrādājot pieprasījumus par piekļuvi ļoti lieliem dokumentiem vai lielam dokumentu skaitam. Ombuds uzskatīja, ka Komisija nav ievērojusi standartus, kas noteikti Regulas 1049/2001 10. pantā par šādu maksu piemērošanu, un izteica aizrādījumu arī par to.

Ombuds pēc savas iniciatīvas uzsāka izmeklēšanu saistībā ar Komisiju attiecībā uz pilsoņu pieprasījumiem par piekļuvi dokumentiem, kas saistīti ar pārkāpumu procedūrām (**01/2/2009/MHZ**). Lai gan viņš slēdza izmeklēšanu, neatklājot kļūdu pārvaldē, tomēr viņš aicināja Komisiju informēt pilsoņus, ka viņi var saņemt piekļuvi šādiem dokumentiem, iesniedzot pieteikumu Komisijai, attiecīgās dalībvalsts iestādēm, vai gan Komisijai, gan šīm iestādēm. Pilsoņus varētu informēt arī par to, ka gadījumā, ja viņi savu pieteikumu par piekļuvi iesniedz dalībvalsts iestādēm, tiek piemēroti valsts tiesību akti. Ombuds piebilda, ka Komisija šādu informāciju varētu iekļaut savā teicamajā un pilsoņiem draudzīgajā tīmekļa vietnē attiecībā uz pārkāpumiem¹⁶.

Citas ombuda izmeklēšanas bija saistītas ar publiskas piekļuves papildu izņēmumiem, kas paredzēti Regulā 1049/2001. Lietā **70/2008/TS** bija saistīta ar draudiem radīt kaitējumu lēmuma pieņemšanas procedūrai un pakļaut dienestus nevajadzīgam ārējam spiedienam. Ombuds uzskatīja, ka Komisijas minētie iemesli nebija ne pamatoti, ne pietiekami. Viņš slēdza lietu, izsakot aizrādījumus. Lietā **488/2007/PB** izskatīts publiskas piekļuves izņēmums, pamatojoties uz komerciālu interešu aizsardzību un starptautisku attiecību aizsardzību. Ombuds atklāja, ka Komisija nebija minējusi pietiekamus iemeslus, kādēļ tā atsaka pilnīgu piekļuvi dokumentiem. Komisija atbildēja, ka tā ir konsultējusies ar attiecīgajām dalībvalstīm un visas, izņemot vienu, piekritušas informācijas atklāšanai. Tā norādīja, ka tā būtu informējusi ombudu par dalībvalsts pozīciju. Sūdzības iesniedzējs bija

15. Ilustratīvs piemērs tam, ka dažiem dienestiem joprojām ir grūtības ievērot Regulas Nr. 1049/2001 noteikumus, ir lieta 2673/2009/MHZ, kuru iestāde beidzot atrisināja.

16. Saistībā ar piekļuvi informācijai par pārkāpumu izmeklēšanas lietu sk. arī 1059/2008/(WP)VL.

apmierināts ar atbildi, un ombuds slēdza lietu. Tomēr viņš izteica turpmāku piezīmi par to, ka Komisija nav spējusi atrisināt būtiskus jautājumus, proti, vai attiecīgos dokumentus ir izstrādājušas dalībvalstis vai dokumentus sagatavoja Komisijas dienesti. Viņš aicināja Komisiju noskaidrot šo jautājumu.

Lietā **819/2007/PB** attiecās uz Komisijas atteikumu piešķirt piekļuvi Īrijas pieteikumam Tiesā, pamatojoties uz to, ka tas kaitētu Tiesas procesam. Izmeklēšanas laikā Vispārējā tiesa izdeva spriedumu, kurš šķietami bija saistīts ar aplūkojamo jautājumu. Tādēļ ombuds lūdza Komisijai pārskatīt savu sākotnējo lēmumu, ņemot vērā spriedumu. Komisija uzturēja atteikumu, nenorādot pamatotus iemeslus. Tādēļ ombuds izteica aizrādījumu. Viņš norādīja, ka Komisijas atteikums, šķiet, ir balstīts uz faktu, ka spriedums ir pārsūdzēts. Viņš pauda viedokli, ka tas neattaisno lēmumu ignorēt juri-disko interpretāciju, kas izklāstīta spriedumā.

Publiska piekļuve informācijai

Ombuds izskatīja daudz sūdzību par informācijas nenodrošināšanu. Daudzas no šīm lietām tika izskatītas paātrinātās un vienkāršotās procedūrās un tādēļ tika slēgtas drīz pēc tam, kad iestādes nodrošināja attiecīgo informāciju. Divās lietās tika uzsākta pilnīga izmeklēšana. Lietā **1694/2007/(WP)BEH** tika apgalvots, ka Komisija ir sniegusi nepietiekamas un tīši nepareizas atbildes uz pieprasījumu par informāciju attiecībā uz noteiktu likumdošanas procedūru. Lai gan ombuds konstatēja, ka apgalvojums par tīši nepareizu informāciju nebija pamatots, viņš piekrita, ka Komisijas atbildes sūdzības iesniedzējam bija nepietiekamas. Ņemot vērā, ka Komisija izmeklēšanas laikā nodrošināja attiecīgo informāciju, ombuds uzskatīja, ka viņam vairs nav jāveic nekādas turpmākas darbības. Lietā **443/2009/VL** Eiropas Policijas biroju (Eiropolu) apsūdzēja par to, ka tas nav atbildējis uz vēstulēm, kurās sūdzības iesniedzējs to informēja par to, ko viņš uzskatīja par nopietniem draudiem starptautiskai drošībai. Tas arī nepaziņoja viņam kontaktinformāciju Eiropola kontaktpunktam Vācijā. Savā atzinumā Eiropols paskaidroja, ka sūdzības iesniedzēja izvirzītie jautājumi bija saistīti ar valsts problēmām un ka Eiropols pārsūtīja informāciju Vācijas Eiropola kontaktpunktam, kurš atrodas tā telpās Hāgā. Tādēļ ombuds lietu slēdza.

Datu aizsardzība

Lietā **3486/2006/(GK)(ID)RT** sūdzības iesniedzējs lūdza Komisijai sniegt nodarbinātības datus par vienu no tās amatpersonām. Tā kā amatpersona to neatļāva, Komisija atteicās atklāt tās darba attiecību sākuma datumu. Ombuds uzskatīja, ka Komisija nav sniegusi pienācīgu pamatojumu savam atteikumam, un ierosināja panākt mierizlīgumu, ko Komisija pieņēma. Savukārt attiecīgā amatpersona šajā laikā iesniedza sūdzību EDAU par Komisijas nodomu atklāt informāciju. Kad EDAU apstiprināja, ka attiecīgos datus drīkstēja atklāt, amatpersona iesniedza prasību Vispārējā tiesā. Saistībā ar izskatīšanā esošo prasību ombuds slēdza izmeklēšanu. Viņš izteica turpmāku piezīmi, ka Komisijai būtu jāinformē sūdzības iesniedzējs par lietas iznākumu tiesā.

Lietā **672/2007/(WP)PB** attiecās uz jautājumiem par piekļuves pieteikumu apstrādi un Regulas Nr. 1049/2001 piemērojamību attiecībā uz datu aizsardzības noteikumiem. Ombuds konstatēja, ka šajā lietā Komisijas veikto pieteikuma apstrādi traucēja ievērojami un nepamatoti kavējumi, kas varētu būt kļūda pārvaldē. Viņš izteica aizrādījumu. Attiecībā uz Regulas Nr. 1049/2001 piemērojamību ombuds atsaucās uz tiesas praksi, kas sekoja sūdzības iesniegšanai, un kuru Komisija, šķiet, nešaubīgi atzina. Viņš uzskatīja, ka attiecīgie juridiskie jautājumi vairs nav apspriežami.

➡➡➡ Lietā **2346/2007/JMA** attiecās uz EPSO atteikumu informēt konkursu izturējušos kandidātus par viņu vērtējumiem dažādos testos. Ombuds uzskatīja, ka atsakoties to darīt, EPSO neievēro pārredzamības pamatprincipu, kas iekļauts LES 1. pantā (tagad LES 10. panta 3. punkts) un Eiropas Labas administratīvās prakses kodeksa 22. pantā. Viņš šajā jautājumā konsultējās arī ar EDAU, kurš pauda viedokli, ka testu rezultātus var uzskatīt par personas datiem, kuriem sūdzības iesniedzējiem būtu jābūt piekļuves tiesībām. Lai gan sākotnēji EPSO noraidīja ombuda mierizlīguma priekšlikumu atklāt datus, pēc konsultēšanās ar EPSO valdi tas nolēma mainīt savu politiku un atļaut visiem kandidātiem piekļūt vērtējumiem. ⬅⬅⬅

■ Komisija kā “Līguma uzraudzītāja”

Tiesiskums ir viens no Eiropas Savienības dibināšanas pamatprincipiem. Viens no Komisijas svarīgākajiem uzdevumiem ir pildīt “Līguma uzraudzītājas” funkcijas¹⁷. LESD 258. pants (bij. EK līguma 226. pants) nosaka vispārēju procedūru, saskaņā ar kuru Komisija var izmeklēt un darīt zināmus Tiesai iespējamus dalībvalstu ES tiesību pārkāpumus. Komisija var uzsākt izmeklēšanu pēc savas iniciatīvas uz sūdzību pamata vai arī, atbildot uz Eiropas Parlamenta pieprasījumiem, izskatīt lūgumrakstus, kas Parlamentam iesniegti saskaņā ar LESD 227. pantu (bij. EK līguma 194. pants). Citas procedūras attiecas uz specifiskākiem jautājumiem, piemēram, nelikumīgu valsts atbalstu.

Ombuds saņem un izskata sūdzības, kas vērstas pret Komisiju kā “Līguma uzraudzītājas” funkciju pildītāju. Ja ombuds uzsāk izmeklēšanu par šādu sūdzību, viņš vienmēr, ja nepieciešams, rūpīgi

Ombuds saņem un izskata sūdzības,

kas vērstas pret Komisiju kā

“Līguma uzraudzītājas” funkciju pildītāju.

izskaidro sūdzības iesniedzējam, ka izmeklēšanā netiks pārbaudīts, vai ir noticis pārkāpums, jo Eiropas ombudam nav pilnvaru izmeklēt dalībvalstu iestāžu rīcību. Ombuda veiktā izmeklēšana ir vērsta tikai uz to, lai pārbaudītu Komisijas rīcību, analizējot un

apstrādājot iesniegto sūdzību par pārkāpumu. Ombuds var izvērtēt gan Komisijas rīcības procesuālos, gan materiālos aspektus. Tomēr ombuds, veicot izmeklēšanu un izdarot secinājumus, pilnībā ievēro Komisijas rīcības brīvību, kas atzīta Līgumos un Eiropas Savienības Tiesas praksē. Komisija ir tiesīga izlemt, vai uzsākt vai neuzsākt procedūru par pārkāpumu, un vai iesniegt prasību pret attiecīgo dalībvalsti Tiesā.

Attiecībā uz Komisijas procesuālajiem pienākumiem pret sūdzības iesniedzējiem ombuda galvenais atskaites punkts ir Komisijas 2002. gadā izdots paziņojums¹⁸. Paziņojumā ir noteikts konkrēts procesuālo pienākumu skaits saistībā ar Komisijai iesniegto sūdzību reģistrēšanu un izņēmumi attiecībā uz šo pienākumu, kā arī termiņi sūdzību izskatīšanai un sūdzību iesniedzēju informēšanai. Paziņojums tika izdots 2002. gadā, reaģējot uz ombuda iepriekšējām izmeklēšanām un kritiku, ko viņš adresēja Komisijai saistībā ar šiem jautājumiem. Ombuds uzskata, ka paziņojums ir ļoti svarīgs sasniegums, jo tas vairo pilsoņu uzticību Komisijai kā “Līguma uzraudzītājai”. Tomēr ombuds 2009. gada pārskatā par to, kā Komisija piemēro pašas izdotos noteikumus, konstatēja vairākus trūkumus šā paziņojuma piemērošanā. Tālāk tekstā ir sniegts un analizēts ilustratīvs piemērs.

Periodiski atkārtojas problēma, kad sūdzības iesniedzēji saņēmuši neatbilstošu informāciju. Lietā **80/2009/BU**, lai gan Komisija sākotnēji atzina, ka ir saņēmusi korespondenci no Čehijas Republikas apkārtējās vides Nvo, tikai tad, kad jau notika ombuda izmeklēšana (t. i., vairāk nekā gadu vēlāk), tā informēja sūdzības iesniedzēju par savu nodomu neregistrēt korespondenci kā sūdzību un sniedza savas rīcības pamatojumu. Ombuds izteica turpmāku piezīmi, ka Komisija varēja informēt tos sūdzību iesniedzējus, kuru korespondence netiek atsevišķi reģistrēta kā sūdzība, bet gan tiek pievienota līdzīgām esošām lietām, kā tiek apstrādāta reģistrētā sūdzība. Lietā **1890/2008/(CHM)BU** trīs uzņēmumi apgalvoja, ka Komisija nerīkojās ar pienācīgu rūpību, nosūtot savas pirmsslēgšanas vēstules pārkāpuma izmeklēšanas procedūrā pret Portugāli. Tā arī pienācīgi nenodeva savu lēmumu par lietas slēgšanu. Ombuds atgādināja, ka Komisijas paziņojuma 9. un 10. punkts paredz, ka tai ir jāinformē sūdzības iesniedzējs par galīgo lēmumu slēgt pārkāpuma izmeklēšanas sūdzības. Tā kā tas netika izdarīts, tika radīta kļūda pārvaldē, tādēļ ombuds izteica aizrādījumu. Viņš arī izteica trīs turpmākas piezīmes attiecībā uz procedūras aspektiem saistībā ar to, kā Komisija apstrādā sūdzības.

Vēl viena atkārtota problēma, kas jau netieši ir pieminēta, ir sūdzību reģistrēšana. Komisijas paziņojumā ir noteikts pienākums visas sūdzības, ko tā saņem, reģistrēt centrālajā reģistrā (paziņojuma 3. punkta 1. apakšpunkts). Izņēmumi attiecībā uz šo pienākumu ir uzskaitīti nākamajā punktā: “ja ir šaubas par korespondences būtību, Komisijas Ģenerālsēkretariāts apspriežas ar attiecīgo(-ajiem) departamentu(-iem) 15 kalendāro dienu laikā pēc tās saņemšanas. Ja attiecīgais(-ie) departaments(-i) nesniedz atbildi 15 darba dienu laikā, sūdzību oficiāli reģistrē centrālajā sūdzību reģistrā.” Šis

17. LES 17. pants (bij. EK līguma 211. pants) paredz, ka Komisija “nodrošina Līguma piemērošanu, kā arī iestāžu saskaņā ar Līgumiem pieņemto pasākumu piemērošanu”.

18. Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Eiropas ombudam par attiecībām ar sūdzību iesniedzējiem jautājumos par Kopienas tiesību aktu pārkāpumiem (OV 2002, C 244, 5. lpp.).

skaidri noteiktais pienākums ir izraisījis vairākas problēmas. Lieta **2884/2008/(WP)GG** bija saistīta ar kosmētiķi no Vācijas, kura vēlējās, lai viņas profesionālo kvalifikāciju atzītu Grieķijā. Ņemot vērā to, ka pret Grieķiju jau bija uzsāktas pārkāpumu izmeklēšanas procedūras par līdzīgām problēmām, Komisija jauno lietu pievienoja procedūrai. Pēc tam tā informēja sūdzības iesniedzēju, ka tā grasās slēgt lietu, jo sūdzības iesniedzēja savu pieprasījumu var iesniegt kompetentajā valsts iestādē. Ombuds konstatēja, ka Komisijas pozīcija bija pamatota, un ka tā pienācīgi sazinājās ar sūdzības iesniedzēju un informēja par savu nodomu. Tomēr tā sūdzību reģistrēja tikai piecus mēnešus pēc tās saņemšanas. Tā kā šis jautājums sūdzībā nebija aplūkots, ombuds izteica turpmāku piezīmi, ka Komisijai vajadzētu pārskatīt savu praksi attiecībā uz šiem jautājumiem. Tādas pašas problēmas ir aplūkotas lietā **1628/2008/TS**. Tikai pēc tam, kad ombuds uzsāka savu izmeklēšanu, Komisija reģistrēja korespondenci kā sūdzību un sniedza sūdzības iesniedzējam viņa pieprasīto informāciju. Ombuds izteica turpmāku piezīmi, ka Komisijai vajadzētu skaidri nošķirt sūdzību saņemšanas noteikšanas, reģistrēšanas un atzīšanas procesu no leģšanas par to, kā izskatīt katru sūdzību.

Līdzīgas problēmas ar sūdzību reģistrēšanu un informēšanu par sūdzībām tika atklātas lietā **1174/2007/TN**, kas bija saistīta ar divām sūdzībām par to, ka Zviedrija neesot ieviesusi ES tiesību aktu par personu brīvu pārvietošanos. Tikai tad, kad ombuds ierosināja mierizlīgumu, Komisija piekrita reģistrēt otru sūdzību un informēt sūdzības iesniedzēju par abu sūdzību apstrādi. Tādas pašas problēmas ar reģistrēšanu atklātas lietā **1087/2009/JMA**, kas attiecās uz Itālijas iestāžu atteikumu reģistrēt sūdzības iesniedzēja dēlam dubultu uzvārdu. Ombuds konstatēja, ka Komisijai korespondence bija jāreģistrē kā sūdzība. Ja tā uzskatīja citādāk, tai vajadzēja attiecīgi informēt sūdzības iesniedzēju. Ombuds izteica turpmāku piezīmi, ka Komisijai ir jāinformē sūdzības iesniedzējs par savu darbību, kas veiktas attiecībā uz Itālijas iestādēm, iznākumu.

Lieta **3303/2008/ELB**, kas attiecās uz iespējami nepareizu Komisijas lēmumu neregistrēt sūdzību par Beļģijas pārkāpumu, neatzīstot sūdzības iesniedzējas Francijā izdoto medmāsu diplomu, tika slēgta, nekonstatējot kļūdu pārvaldē. Ombuds piekrita Komisijai, ka ES tiesību akti nebija pārkāpti, jo diplomu atzīšana akadēmiskos nolūkos ir dalībvalstu prerogātīva un nevienā no ES tiesību aktu noteikumiem šie jautājumi nav īpaši aplūkoti. Ombuds slēdza arī lietu **1440/2008/(WP)OV**, nekonstatējot kļūdu pārvaldē saistībā ar Spānijas pilsoņa apgalvojumu, ka Komisija nav sniegusi viņam informāciju par to, kā apstrīdēt Spānijas muitas nodevas noteiktiem produktiem. Ombuda detalizētā analīze atklāja, ka Komisija ir atbildējusi uz sūdzības iesniedzēja jautājumiem, un sniegusi viņam saistīto informāciju par piemērojamajām procedūrām. Tā arī turpināja viņu informēt par saistīto diskusiju ar Muitas kodeksa komiteju.

Šo un līdzīgu lietu mudināts, ombuds 2009. gadā uzsāka izmeklēšanu pēc paša iniciatīvas saistībā ar Komisijas praksi attiecībā uz korespondences un sūdzību reģistrēšanu (**OI/3/2009/MHZ**). Gada beigās šī izmeklēšana joprojām turpinājās.

Ombuds var arī izvērtēt, kāda pēc būtības ir analīze un secinājumi, ko Komisija izdarījusi, izmeklējot sūdzības par pārkāpumiem. Šīs izvērtēšanas mērķis ir pārbaudīt, vai Komisijas secinājumi ir pamatoti, vai tie ir pietiekami argumentēti un pienācīgi izskaidroti sūdzību iesniedzējiem. Ja ombuds būtībā nepiekrīt Komisijas novērtējumam, viņš to norāda, taču arī uzsver, ka augstākā iestāde ES tiesību interpretēšanā ir Tiesa. Tomēr šāda veida uzskatu atšķirības ir izņēmuma gadījums. Lielākajā daļā iepriekš minēto lietu ombuds uzskatīja, ka Komisijas nostāja attiecībā uz lietas būtību ir pareiza¹⁹.

→→→ Lieta **2980/2008/GG**, kas saistīta ar Vācijas pilsoņa apgalvojumu, ka Komisija nav pienācīgi izskatījusi viņa sūdzību, lai nodrošinātu, ka dalībvalsts pareizi piemēro ES regulu par gaisa pasažieru tiesībām. Izmeklēšana atklāja, ka Komisija aktīvi sekoja sūdzības iesniedzēja lietai un sazinājās ar attiecīgajām Francijas iestādēm. Ombuds uzskata, ka Komisijas Transporta un enerģētikas ģenerāldirektorāts ir uzslavējams par aktīvo pieeju un atbalstu sūdzības iesniedzējam šajā lietā. ←←←

19. Sk., piemēram, lietu 822/2009/BU par to, ka Čehijas Republika, iespējams, ir pārkāpusi apkārtējās vides direktīvas un lietu 2036/2008/(CD)BEH attiecībā uz to, ka Austrijas pensijas likumi neesot saskaņā ar Līguma noteikumiem par brīvu pārvietošanos.

Arī lietā **443/2008/JMA** par apgalvojumu, ka Komisija nav pienācīgi apstrādājusi sūdzību par Spāniju un kļūdaini nolēmusi iekļaut viņa sūdzību jau esošā, vienotā horizontālā procedūrā pret Spāniju par pilsētas ūdens attīrīšanu, ombuds secināja, ka saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesu praksi Komisijai ir liela rīcības brīvība izlemt, vai individuālas sūdzības jāapvieno vienotā horizontālā procedūrā vai nē. Turklāt Komisija pareizi informēja sūdzības iesniedzēju par savu rīcību. Salīdzinājumam, lietā **706/2007/(WP)BEH** ombuds puda viedokli, ka Komisija nav apstrādājusi sūdzības iesniedzēja sūdzību par pārkāpumu tik ātri un rūpīgi, kā to varētu un tas liecina par pārvaldē pieļautu kļūdu. Austrijas pilsonis 2005. gadā iesniedza sūdzību par to, ka Austrija nepilda ES tiesību aktus par gaisa kvalitāti. Ombuds uzskatīja, ka, neraugoties uz pietiekami skaidrajiem faktiem, Komisija nebija pieņēmusi nostāju saistībā uz sūdzību līdz pat dienai, kad sūdzības iesniedzējs 2007. gadā vērsās pie ombuda.

→→→ Lieta **791/2005/(IP)FOR** attiecās uz iespējami netaisnīgu lēmumu slēgt sūdzību par Itālijas pārkāpumu attiecībā uz Malagrotas pildizgāztuvi Romas tuvumā. Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Komisijas lēmums slēgt lietu nebija taisnīgs, jo tajā bija apvienoti vairāki pārkāpumi. Ombuds konstatēja, ka noteiktais atbilstības termiņš bija 2009. gada 16. jūlijs, un tas, ka pildizgāztuve vēl neatbilda attiecīgajiem standartiem laikā, kad Komisija slēdza pārkāpumu procedūru, nebija ne nepareizi, ne netaisnīgi. Tomēr, ņemot vērā būtisko informāciju, kuru viņam atklāja sūdzības iesniedzējs, viņš aicināja Komisiju pēc 2009. gada jūlijā noteiktā termiņa pārliecināties, vai pildizgāztuve tiešām ir sakārtota saskaņā ar direktīvu. Vēlāk 2009. gadā Komisija no jauna uzsāka pārkāpumu procedūru. ←←←

Lieta **1532/2008/GG** attiecās uz apgalvojumu, ka pret Austriju nav uzsākta pārkāpuma izmeklēšanas procedūra. Komisija uzsāka izmeklēšanu pēc 27 Austrijas pilsoņu sūdzībām par to, ka Vīnes lidosta atkal ir paplašinājusies, lai gan tai nav obligātā ietekmes uz vidi novērtējuma (IVN). Pēc tam Komisija piekrita, ka Austrijas iestādes varētu veikt IVN ar atpakaļejošu datumu. Ombuds savā izmeklēšanā šajā IVN ar atpakaļejošo datumu konstatēja vairākas problēmas, tostarp iespējama interešu konfliktu valsts iestādēs. Tā kā Komisija vēl nebija pieņēmusi lēmumu šajā lietā, ombuds slēdza izmeklēšanu, norādot, ka viņš paļaujas uz to, ka Komisija, pieņemot savu galīgo lēmumu, ņems vērā viņa konstatējumus un apsvērumus.

■ Līguma slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršana

Ombuds izskata sūdzības par līgumu slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršanu vai nepiešķiršanu. Tomēr viņš uzskata, ka iestādēm un jo īpaši novērtēšanas komitejām un piešķirējām iestādēm

Ombuds izskata sūdzības par līgumu slēgšanas tiesību un dotāciju piešķiršanu vai nepiešķiršanu.

konkursos ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz faktoriem, ko tās ņem vērā, lemjot, vai pēc uzaicinājuma uz konkursu piešķirt līguma slēgšanas tiesības. Ombuds uzskata, ka viņam savā izmeklēšanā ir tikai jāpārbauda, vai ir ievēroti noteikumi, kas reglamentē procedūru, vai fakti ir pareizi un vai nav pieļauta acīmredzama novērtējuma kļūda vai pilnvaru ļaunprātīga izmantošana. Turklāt viņš pārbauda, vai iestādes ir izpildījušas savu pienākumu norādīt iemeslus, un vai tie ir saskaņoti un pamatoti.

Ombuds slēdza sešas lietas, kurās sūdzību iesniedzēji apgalvoja, ka atlases komitejas darbojas netaisnīgi tādēļ, ka dažiem to locekļiem ir interešu konflikts vai tie nav objektīvi. Lietā **3112/2007/MF** par Čadas Nacionālā parka atjaunošanu ombuds uzskatīja, ka šīs lietas apstākļi izraisa objektīvas šaubas par noteikta novērtēšanas komitejas locekļa objektivitāti, turklāt pretēji Komisijas viedoklim minētā locekļa paziņojums par objektivitāti nav pietiekams, lai kļiedētu šīs šaubas. Viņš secināja, ka Komisija nav rīkojusies pietiekami, lai novērstu šīs šaubas, un nav pierādījusi, ka šīs darbības būtu vienīgās, kas ir viņas rīcībā. Lietā **2400/2006/JF** konsultāciju uzņēmums apgalvoja, ka dalība konkursā nebija veiksmīga norādījumu dēļ, ko Komisijas delegācija sniegusi trešā valstī. Ombuda izmeklēšana neatklāja nekādus pierādījumus saistībā ar šādiem norādījumiem, kas apstiprinātu sūdzības iesniedzēja apgalvojumus.

Lietā **491/2007/PB** par Komisijas pārstāvniecības Berlīnē izsludināto aicinājumu iesniegt priekšlikumus un, precīzāk, par konkursa taisnīgumu un procedūras pārredzamību, ombuds konstatēja, ka konkursa noteikumos bija nepamatotas ierobežojošas prasības, turklāt Komisija pienācīgi neatbildēja uz sūdzības iesniedzēja informācijas pieprasījumu. Viņš arī pauda bažas par to, ka nav nekādu noteikumu un prakses saistībā ar interešu konfliktu attiecībā uz esošajiem vai bijušajiem iekšējiem pakalpojumu vai citu darba rezultātu sniedzējiem, kas piedalās konkursā, interešu konfliktu lietā. Turpmākā piezīmē viņš aicināja Komisiju pārbaudīt iespēju pieņemt šādus noteikumus vai vadlīnijas.

Lietā **1270/2007/(ET)(ID)(DK)CK** Komisija informēja sūdzības iesniedzēju, kurš iepriekš bija saņēmis vēstuli ar paziņojumu par līguma piešķiršanu, ka konkurss ir atcelts tādēļ, ka procedūrā atklāti pārkāpumi, kā arī, ka nav ievērota konfidencialitāte un objektivitāte, turklāt novērtēšanas procesa laikā, iespējams, ir notikusi ārēja ietekmēšana. Ombuds izdeva ieteikumu projektu, aicinot Komisiju iesniegt detalizētāku un atbilstīgāku pamatojumu konkursa atcelšanai. Pēc lietas pārbaudes ombuds apstiprināja, ka tajā bija pierādījumi, kas apliecina Komisijas paskaidrojumus, kurus tā iesniedza, atbildot uz šo ieteikumu projektu. Tādēļ viņš slēdza lietu, pamatojoties uz to, ka ieteikumu projekts tika īstenots.

Izmeklēšanā, kas uzsākta pēc paša iniciatīvas (**OI/4/2005/GG**), ombuds turpināja izmeklēt Vācijas Nvo apgalvojumu, ka Komisija ir tīši pieņēmusi tai nelabvēlīgu lēmumu un ir rīkojusies negodīgi, noraidot tās lūgumu parakstīt partnerattiecību nolīgumu. Ombuds atklāja nopietnas kļūdas pārvaldē. Papildus trūkumiem, kurus viņš atklāja iepriekšējās saistītajās izmeklēšanās (lietas 1702/2001/GG un 2862/2004/GG), viņš konstatēja, ka Komisija ir tīši noklusējusi patiesību un tādējādi maldinājusi Nvo. Veids, kādā tā apstrādāja Nvo pieteikumu, radīja sūdzības iesniedzējam nopietnus nelabvēlīgus apstākļus. Atbildot uz ombuda ieteikumu projektu, Komisija atzina, ka tai pieteikums būtu bijis jāapstrādā rūpīgāk. Tomēr tā neatvainojās sūdzības iesniedzējam, bet gan norādīja, ka kopš tā laika attiecīgā procedūra ir uzlabota. Ombuds secināja, ka Komisijas piekrišana nebija pietiekama, lai atrisinātu nopietnās bažas, kas izteiktas ieteikumu projektā. Tomēr, ņemot vērā to, ka kļūda pārvaldē bija notikusi jau sen un spēkā ir jauns partnerattiecību nolīgums, viņš slēdza lietu, izsakot aizrādījumu.

Visbeidzot lietā **1192/2008/BU** pret Eiropas Parlamentu sūdzības iesniedzējs bija neapmierināts ar konkursa rezultātiem saistībā ar renovācijas darbiem Parlamenta informācijas birojā Maltā. Viņš apstrīdēja noteikto novērtēšanas kritēriju pareizību. Ombuds neatklāja, ka Parlaments būtu pieļāvis kļūdu pārvaldē un uzskatīja, ka tā paskaidrojumi ir pamatoti. Viņš atsaucās uz saistīto tiesu praksi, saskaņā ar kuru iestādēm ir plaša rīcības brīvība, izvērtējot faktorus, kas jāņem vērā, lai piešķirtu tiesības slēgt līgumus, un konstatēja, ka nav nekādu pierādījumu, ka iestāde būtu pieļāvusi acīmredzamu kļūdu novērtēšanā.

Otrā sūdzību grupa bija saistīta ar apgalvojumiem par sūdzību iesniedzēju nepareizu vai negodīgu izslēgšanu no konkursiem vai izolēm²⁰. Lieta **1928/2008/TS** bija saistīta ar pieteikuma noraidīšanu par stipendiju Kipras turku studentiem. Komisija atzina, ka novērtēšanas komitejas pamatojums varēja būt skaidrāks. Ombuds secināja, ka komitejas lēmums izslēgt pieteikumu neatbilda attiecīgajam uzaicinājumam piedalīties konkursā. Tomēr viņš norādīja, ka Komisija vienojās, ka sūdzības iesniedzējs varētu būt piemērots 2009.–2010. gada stipendiju programmai. Lieta **2576/2008/(AF)GG** bija saistīta ar, iespējams, nepareizu sūdzības iesniedzēja izslēgšanu no konkursa tādēļ, ka viņš nebija pievienojis attiecīgos PVN dokumentus. Ombuds pārbaudīja pieteikumu un secināja, ka sūdzības iesniedzējs nebija spējīgs pierādīt, ka viņš ir iesniedzis prasīto dokumentu. Kļūda pārvaldē netika atklāta, bet ombuds izteica turpmāku piezīmi ar mērķi izvairīties no līdzīgām problēmām nākotnē.

Lietā **3222/2005/IP** sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Komisijas lēmums nepieņemt viņa priekšlikumu bija nepamatots. Novērtēšanas komiteja pēc savas iniciatīvas pārrēķināja priekšlikumu, jo tā bija kļūdaini pieņēmusi, ka tajā ir aritmētiskas kļūdas. Šo nepamatoto grozījumu dēļ priekšlikums par EUR 21 pārsniedza maksimālo budžetu četrus miljonu euro apmērā. Ombuds secināja, ka šajā gadījumā paskaidrojuma pieprasījums būtu devis sūdzības iesniedzējam iespēju paskaidrot priekšlikumu. Tas, ka šie paskaidrojumi netika meklēti, izraisīja kļūdu pārvaldē. Komisija noraidīja

20. Sk. arī lietu 1414/2007/IP.

ombuda ierosināto mierizlīgumu, lai tā censtos vienoties par piemērotu kompensāciju par iespējas zaudējumu. Pēc sūdzības iesniedzēja paziņojuma, ka viņš apsver iespēju vērsties tiesā, ombuds slēdza šo lietu, izsakot aizrādījumu.

→→→ Lieta **1537/2008/(TJ)GG** attiecās uz to, kas Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (EACEA) noraidīja pilsētu sadraudzības asociācijas dotācijas pieteikumu, jo tajā trūka svarīga dokumenta. Sūdzības iesniedzējs aģentūras procedūrās un praksē konstatēja virkni dažādu kļūdu. Atbildot uz ombuda izmeklēšanu, aģentūra atvainojās sūdzības iesniedzējam un paziņoja, ka ir veikusi pasākumus, lai labotu atklātās problēmas. Tā piekrita atkārtoti izvērtēt pieteikumu saskaņā ar attiecīgajiem piešķiršanas kritērijiem. Tomēr priekšlikums nekvalificējās dotācijai. Ombuds pārbaudīja lietu un secināja, ka attiecībā uz novērtējumu nav atrodamas acīmredzamas kļūdas. Viņš tomēr izteica turpmāku piezīmi, ka aģentūrai nākotnē vajadzētu sniegt detalizētāku informāciju par novērtēšanas rezultātiem tiem pieteikumu iesniedzējiem, kuri apstrīd pieteikumu novērtējumu. ←←←

Divas lietas sniedza iespēju noskaidrot atšķirību starp nelikumību un kļūdu pārvaldē: lietā **1561/2008/RT** ombuds uzskatīja, ka informācija, kas sniegta uzaicinājumā uz konkursu, nebija pietiekami precīza un izsmeljoša tiem pretendentiem, kuri nolemtu savus priekšlikumus iesniegt, izmantojot kurjerdienestus (privāto pastu) vai personīgi. Ombuds ierosināja panākt mierizlīgumu, kuru Komisija noraidīja, norādot, ka sniegtā informācija bija saskaņā ar piemērojamajiem Finanšu regulas noteikumiem. Ombuds slēdza lietu, izsakot aizrādījumu, atgādinot, ka terminam “kļūda pārvaldē” ir plašāka nozīme nekā nelikumībai. Tas, ka lēmums ir pieņemts, nepārkāpjot likumu, nenozīmē, ka tas ir pieņemts saskaņā ar labas pārvaldes principiem. Lietu **271/2009/VL** iesniedza Vācijas Eiropas Patērētāju centra biroja darbiniece. Viņas līgumu nevarēja atjaunot savlaicīgi tādēļ, ka Komisija, kura finansē Centru, piešķirot dotāciju, nevarēja savlaicīgi pabeigt visas procedūras, lai atjaunotu dotāciju. Ombuds piekrita, ka Komisija nav pārkāpusi juridiskas saistības. Taču viņš nebija pārliecināts, vai Komisija dotāciju pieteikumus izskata pietiekami ātri, lai viņš varētu uzskatīt, ka tā ir darbojusies saskaņā ar labas pārvaldes praksi. Ņemot vērā, ka Komisija piekrita tam, ka dotāciju pieteikumus būtu vislabāk izskatīt līdz gada beigām pirms tā gada, kuram dotācija tiek pieprasīta, ombuds slēdza lietu, izsakot aizrādījumu.

■ Līgumu izpilde

Ombuds uzskata, ka kļūda pārvaldē ir pieļauta tad, ja valsts pārvaldes iestāde nedarbojas saskaņā ar tai saistošu noteikumu vai principu. Tādējādi kļūdu pārvaldē var konstatēta arī tad, ja runa ir par to pienākumu izpildi, kuri izriet no ES iestāžu noslēgtajiem līgumiem.

Tomēr šādu gadījumu izvērtējums, ko ombuds var veikt, katrā ziņā ir ierobežots. Ombuds uzskata, ka viņam nav jānosaka, vai kāda no pusēm ir pārkāpusi līgumu, ja par šo jautājumu ir radies strīds. Šo jautājumu var efektīvi izskatīt tikai kompetentās jurisdikcijas tiesa, kam būtu iespēja uzklaut pušu argumentus par atbilstošajiem valsts tiesību aktiem un izvērtēt pretrunīgos pierādījumus par jebkuriem apstrīdētajiem faktiem.

Lietās, kas attiecas uz strīdiem par līgumiem, ombuds uzskata, ka ir pamatoti viņa veikto izmeklēšanu ierobežot, tikai pārbaudot, vai Savienības iestāde, vai struktūra, ir sniegusi viņam loģisku un pamatotu atskaiti par tās darbību tiesisko pamatu un paskaidrojusi, kādēļ tā uzskata, ka tās viedoklis par līgumu ir pamatots. Tādā gadījumā ombuds secina, ka viņš izmeklēšanā nav konstatējis pārvaldē pieļautu kļūdu. Šāds secinājums neietekmē pušu tiesības pieprasīt, lai viņu strīdu par līgumu izskatītu un autoritatīvi atrisinātu kompetentās jurisdikcijas tiesa. Ja puses to pieprasa, ombuds tūlīt slēdz savu izmeklēšanu, neveicot turpmāku novērtēšanu, ņemot vērā ombuda statūtu 2. panta 7. punktā paredzēto noteikumu.

Pamatojoties uz iepriekš minēto izvērtējumu, ombuds 2009. gadā slēdza vairākas izmeklēšanas, nekonstatējot kļūdu pārvaldē, vai uzskatīja, ka turpmāka izmeklēšana nav pamatota. Tostarp bija

strīdi par kavētiem atlikuma maksājumiem par darbu dažos projektos²¹, par to, ka uzņēmumiem nav izmaksāti procenti par kavētu maksājumu²², strīdi par attaisnotām izmaksām un/vai summām, kas ir atlīdzināmas vai maksājamas pēc revīzijas²³, strīdi par to, ka nav sniegts pamatojums, pieprasot, lai tiktu atlaistas personas, kuras strādā pie iestāžu apakšuzņēmējiem, un ir pārkāptas viņu tiesību būt uzklausi²⁴.

Atšķirībā no iepriekšējā gada ombuds neslēdza nevienu lietu saistībā ar kavētiem maksājumiem. Var spriest, ka vai nu Komisija uzlabo savu maksājumu sistēmu, vai arī cenšas nokārtot ar to saistītās problēmas, pirms apakšuzņēmēji iesniedz sūdzības ombudam. Jāpiebilst, ka 2009. gadā ombuds uzsāka tālāku rīcību saistībā ar savu iepriekšējo pēc paša iniciatīvas uzsākto izmeklēšanu (OI/5/2007/GG) par Komisijas novēloti veikto maksājumu. Šai izmeklēšanai (OI/1/2009/GG) vajadzētu atklāt to, vai ir panākta virzība.

Atkārtota problēma, ko ombuds izvērtēja ar līgumiem saistītās lietās, attiecas uz konkrētiem līgumiem, ko Komisija izmanto ES finansētu pasākumu vai programmu īstenošanai. Parasti Komisija izveido līgumattiecības ar konkrētu uzņēmumu vai konsorciju, kas pēc tam īsteno attiecīgo projektu, izmantojot apakšuzņēmējus, ekspertus vai savus darbiniekus. Daži no šādiem līgumiem un attiecīgajām pamatprogrammām nodrošināja Komisijai noteiktas tiesības attiecībā uz līgumslēdzēja ekspertiem vai darbiniekiem. Šī ar līgumiem īpaši saistītā vide var radīt strīdus starp Komisijas līgumslēdzējiem un to personālu vai ekspertiem, attiecībā uz kuriem ombuds uzskata, ka Komisijai ir jāuzņemas noteikta atbildība. Lieta 2449/2007/VIK attiecās uz kāda komandas vadītāja atbrīvošanu no darba pienākumiem pēc tam, kad Komisija izteica neapmierinātību ar viņa veikto darbu. Lai gan ombuds nekonstatēja kļūdas pārvaldē attiecībā uz lietas būtību, proti, Komisijas norādījumiem iemesliem, viņš secināja, ka attiecībā uz procedūru Komisija nav rīkojusies saskaņā ar labas pārvaldes principiem, nedodot sūdzības iesniedzējam iespēju atbildēt uz kritiku. Ombuda devumā publiskajās konsultācijās par Finanšu regulas pārskatīšanu ir ietverti konkrēti priekšlikumi šāda veida problēmu risināšanai²⁵.

Ombuds vēlas uzsvērt to, ka 2009. gadā daudzas lietas, kuras viņš izskatīja saistībā ar līgumiem, tika slēgtas, neatklājot kļūdu pārvaldē. Lietā, kur viņš atklāja iespējamu kļūdu pārvaldē, Komisija

Ombuds vēlas uzsvērt to, ka 2009. gadā daudzas lietas, kuras viņš izskatīja saistībā ar līgumiem, tika slēgtas, neatklājot kļūdu pārvaldē.

patiesi centās pieņemt viņa priekšlikumu panākt mierizlīgumu.

Lietā 2119/2007/ELB Komisija secināja, ka dažas personāla izmaksas, kuras pieprasīja attiecīgais uzņēmums, varētu neapmaksāt tādēļ, ka tas ir pieņēmis apakšuzņēmējus bez iepriek-

šējas atļaujas saņemšanas. Komisija pieprasīja atmaksāt visu summu par trīs projektiem par kopumā EUR 500 000. Ombuds norādīja, ka Komisija nav skaidri atbildējusi uz precīzi uzstādīto jautājumu par apakšuzņēmēju izmantošanu. Viņš arī piebilda, ka sūdzības iesniedzējs ir paveicis darbu par labu Komisijai. Komisija piekrita apsvērt uzņēmuma pieprasījuma par apakšuzņēmēju izmantošanu rezultātus un paziņoja, ka tad, ja tas būtu pamatots un sūdzības iesniedzējs būtu iesniedzis pierādījumus par izdevumiem, kas saistīti ar apakšuzņēmējiem, tā varētu atsaukt savu iekasēšanas rīkojumu. ←←←

Turpmāk minētajās izmeklēšanās netika atklāta kļūda pārvaldē²⁶: lietā 2492/2008/VL sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Komisijas darbā pieņemšanas noteikumi attiecībā uz paziņojumu par ekskluzivitāti un pieejamību (PEP), kas tiek prasīts no ārējiem ekspertiem, pārkāpj ekspertu pamattiesības uz nodarbinātību. Ombuds norādīja, ka PEP ierobežo galveno ekspertu iespējas pieteikties citiem amatiem. Taču, ņemot vērā to, ka ekspertiem ir svarīga loma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanā un īstenošanā, Komisijas mērķis ir pamatots. Turklāt ombuds norādīja, ka pēc grozījumiem, kas veikti PEP, galvenajiem ekspertiem ir iespēja savus pienākumus veikt uz pusslodzi. Tādēļ viņi var strādāt arī papildu projektos, ar noteikumu, ka viņu turpmākās saistības ir savienojamas ar

21. Lietas 177/2008/RT un 670/2009/(BU)RT pret Eiropas Komisiju.

22. Lieta 1264/2008/MF pret Eiropas Parlamentu.

23. Lietas 2119/2007/ELB, 2781/2007/(BEH)OV un 1462/2007/DK pret Komisiju.

24. Lietas 226/2007/MHZ, 2449/2007/VIK, 2910/2008/TN un 582/2008/MF pret Komisiju.

25. Šis devums ir pieejams ombuda tīmekļa vietnē.

26. To pašu var teikt par lietām 771/2007/(TN)DK, 834/2007/TN, 870/2007/TN, 1895/2007/ELB un OI/1/2008/(VIK)JMA, visas pret Komisiju.

pienākumiem, kas tiem ir saskaņā ar esošo projektu. Lietā **183/2008/MF** ombuds neatklāja kļūdu pārvaldē Komisijas rīcībā saistībā ar sūdzību par iespējamu uzņēmuma autortiesību pārkāpumu. Lietā **1906/2007/VIK** Amerikas pilsonis apgalvoja, ka Komisijas uzsāktajā novērtēšanas procesā, novērtējot projektu, kuru finansiāli atbalsta ES programma cilvēktiesību un demokrātijas veicināšanai visā pasaulē, ir virkne dažādu problēmu un trūkumu. Pēc pilnīgas izmeklēšanas ombuds nekonstatēja kļūdu pārvaldē un secināja, ka turpmāka izmeklēšana nav attaisnojama. Turklāt viņš piebilda, ka tajā pašā laikā OLAF pārbaudīja sūdzības iesniedzēja apgalvojumus par krāpšanu un nesaimniecisku darbību.

■ Pārvalde un Civildienesta noteikumi

Katru gadu ombuds saņem virkni sūdzību par ES iestāžu pārvaldi (52 izmeklēšanas jeb 16 % no visām 2009. gadā slēgtajām izmeklēšanām). Šīs darbības ir saistītas ar Civildienesta noteikumu un citu dokumentu piemērošanu. Šīs lietas pēc būtības ievērojami atšķiras un attiecas uz gandrīz visām iestādēm un struktūrām.

Ombuds ar prieku atzīst, ka personāla sūdzību jomā 2009. gadā ir atrisināts ievērojams sūdzību skaits, pateicoties pārvaldes proaktīvajai attieksmei²⁷.

Ombuds ar prieku atzīst, ka personāla sūdzību jomā 2009. gadā ir atrisināts ievērojams sūdzību skaits, pateicoties pārvaldes proaktīvajai attieksmei.

→→→ Ombuds veiksmīgi slēdza lietu par bijušo darbinieku, kurš viņam sūdzējās par negodīgiem iekasēšanas rīkojumiem par naudu, kuru iestāde ir pārmaksājusi. Ombuda pieeja šādos jautājumos pamatojas uz Eiropas Savienības Tiesas praksi²⁸ un apsvērumiem par taisnīgumu un pamatotību. Šajā ziņā acīmredzama nozīme ir faktam, ka nepamatoti maksājumi ir samaksāti ierēdņiem vai trešām personām, kuras mazāk pārzina ES noteikumus. Lietā **1908/2007/JF** pret Komisiju iestāde pieņēma mierizlīguma priekšlikumu anulēt iekasēšanas rīkojumu, atzīstot, ka līdzekļu atlīdzināšana radītu sūdzības iesniedzējam ļoti nedrošu finanšu situāciju. Ombuds slavēja Komisiju par to, ka tā ir atteikusies no iekasēšanas, un par to, ka tā var izrādīt iejūtīgumu smagā personīgā situācijā. ←←←

Komisija līdzīgu labvēlību izrādīja vēl divās lietās. Lietā **2991/2008/(WP)GG** sūdzības iesniedzējs bija bijušais darbinieks, kuram bija tiesības saņemt atļaušanas pabalstu. Viņš iesniedza pieteikumu, bet vēl pēc desmit mēnešiem nebija to saņēmis. Komisija atzina, ka ir atbildīga par kavējumu, un piekrita samaksāt kavējuma procentus EUR 6 400 apmērā. Lietā **2248/2009/MF** sūdzības iesniedzēja pamanīja, ka viņai izmaksātais ģimenes pabalsts ir pārāk mazs. Kad viņa sazinājās ar Komisiju, viņa nesaņēma paskaidrojumus. Ombuds nolēma piemērot paātrināto procedūru un sazinājās ar Izmaksu biroju (Ib). Komisijas atbilde bija pozitīva, un tā izmaksāja neizmaksāto pabalstu jeb EUR 2 400. Tā arī nodrošināja pilnīgus paskaidrojumus, atbildot uz sūdzības iesniedzējas informācijas pieprasījumu.

Arī citas iestādes šajā jomā uz ombuda ierosinājumiem un ieteikumiem atbildēja ļoti pozitīvi. Eiropas Parlaments pēc ombuda uzsāktas izmeklēšanas piekrita vienai no savām darbiniecēm labot dekrēta atvaļinājuma aprēķinus (lieta **2123/2008/ELB**). Eiropas Aviācijas drošības aģentūra (EASA) piekrita mainīt viena sava darbinieka pakāpi²⁹ pēc ombuda ieteikumu projekta (lieta **3567/2006/JF**). Dažās citās lietās ombuds pabeidza izmeklēšanu, neatklājot kļūdas pārvaldē. Lietā pret Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju (EESK) par iespējamu nepamatotu lēmumu neuzsākt disciplināru procedūru pret vienu no tās bijušajām amatpersonām (lieta **1016/2008/JMA**) ombuds uzskatīja, ka nav pamatojuma turpināt izmeklēšanu, un izteica aizrādījumu, ka Komiteja nav atbildējusi uz sūdzības iesniedzēja korespondenci. Lietā **572/2008/OV** ombuds apstiprināja Parlamenta pozīciju attiecībā uz sekretariāta piemaksu atcelšanu saskaņā ar jaunajiem Civildienesta noteikumiem. Lietā **2791/2007/(BEH)KM** ombuds apstiprināja Komisijas interpretāciju

Arī citas iestādes šajā jomā uz ombuda ierosinājumiem un ieteikumiem atbildēja ļoti pozitīvi. Eiropas Parlaments pēc ombuda uzsāktas izmeklēšanas piekrita vienai no savām darbiniecēm labot dekrēta atvaļinājuma aprēķinus (lieta **2123/2008/ELB**). Eiropas Aviācijas drošības aģentūra (EASA) piekrita mainīt viena sava darbinieka pakāpi²⁹ pēc ombuda ieteikumu projekta (lieta **3567/2006/JF**).

Dažās citās lietās ombuds pabeidza izmeklēšanu, neatklājot kļūdas pārvaldē. Lietā pret Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju (EESK) par iespējamu nepamatotu lēmumu neuzsākt disciplināru procedūru pret vienu no tās bijušajām amatpersonām (lieta **1016/2008/JMA**) ombuds uzskatīja, ka nav pamatojuma turpināt izmeklēšanu, un izteica aizrādījumu, ka Komiteja nav atbildējusi uz sūdzības iesniedzēja korespondenci. Lietā **572/2008/OV** ombuds apstiprināja Parlamenta pozīciju attiecībā uz sekretariāta piemaksu atcelšanu saskaņā ar jaunajiem Civildienesta noteikumiem. Lietā **2791/2007/(BEH)KM** ombuds apstiprināja Komisijas interpretāciju

27. Labs piemērs ir lieta 495/2009/ELB par pensijas tiesību pāreju no Savienības pensiju shēmas uz valstu shēmām.

28. Lieta T-205/01, *Ronsse pret Komisiju*, [2002] ECR-SC II-1065.

29. Attiecībā uz darbinieku pakāpēm sk. arī lietu 3199/2007/(WP)(VL)BEH.

Civildienesta noteikumu 45. panta 2. punktam un vispārīgajiem noteikumiem par valodu apmācību. Lietā **1179/2008/JF** par nepareizu atbrīvošanas no amata datumu, kas norādīts sūdzības iesniedzējam, ombuds atbalstīja argumentu, ka mēnesi iepriekš izdarīts paziņojums neļāva viņam savlaicīgi pārtraukt dzīvokļa nomas līgumu, lai atgūtu iemaksāto avansu. Ombuds izteica turpmāku piezīmi attiecībā uz šo procedūras jautājumu. Taču viņš neatbalstīja prasību par kompensāciju par zaudējumiem, jo sūdzības iesniedzējs uzturējās dzīvoklī līdz nomas līguma beigām un faktiski nav cietis nekādus zaudējumus. Tāpat ombuds apstiprināja Komisijas pieeju lietā **699/2007/(WP) BEH** par piekļuvi bijušās amatpersonas medicīnas kartei; lietā **2518/2008/(NM)GG** par diskrimināciju vecuma dēļ un nepareizu darba pieteikuma apstrādi; un lietā **2793/2007/WP** par atteikumu izmaksāt veselības apdrošināšanu pensijā aizgājušam līgumdarbiniekam.

Ombuds vēlas izcelt arī divas sūdzības, kuras iesniedza personas ar invaliditāti. Lietā **2631/2007/JMA** Komisijas darbinieks, kurš izmanto invalīdu ratiņus apgalvoja, ka Komisija nav nodrošinājusi pienācīgu piekļuvi sūdzībā minētajai ēkai. Komisija paskaidroja, ka tā ir izsludinājusi uzaicinājumu uz konkursu un ka 2009. gada pirmajā ceturksnī tiks parakstīts pamatlīgums, un 2009. gada septembrī būvniecības darbi būs pabeigti. Tā atvainojās par sūdzības iesniedzējam sagādātajām neērtībām. Ombuds lūdza Komisijai līdz 2009. gada 31. oktobrim ziņot viņam par attiecīgajiem darbiem un informēt viņu par progresu, kas panākts projektā ar mērķi vairākas Komisijas ēkas padarīt pieejamas personām ar invaliditāti. Lieta **2350/2007/RT** pret Eiropas Parlamentu par to, ka tas sūdzības iesniedzējai nav nodrošinājis stažēšanos, kurai tā pieteicās, un nav nodrošinājis, lai stažēšanās laikā pret viņu izturas pienācīgi. Parlaments atzina dažus trūkumus, bet uzsvēra dienesta apņemšanos piedāvāt sūdzības iesniedzējai tādas pašas apmācības iespējas, kādas tās ir saskaņā ar standarta stažēšanās programmu. Atbildot uz ieteikumu projektu, Parlaments atkal noraidīja sūdzības iesniedzējas apgalvojumus, bet piedāvāja tai atvainošanos un izskaidroja pasākumus atklāto trūkumu novēršanai. Lai gan sūdzības iesniedzēja nepieņēma Parlamenta atvainošanos, ombuds uzskatīja, ka turpmākai izmeklēšanai nav pamata, ņemot vērā Parlamenta apņemšanos nākotnei un ievērojot faktu, ka tas ir atvainojies. Viņš izteica turpmāku piezīmi, atgādinot, ka Parlamentam un citām ES iestādēm ir jāapzinās, ka pret cilvēkiem ar īpašām vajadzībām jāizturas ar cieņu.

OI/6/2007/MHZ par cilvēkresursu pārvaldi Komisijas Apvienoto pētniecības centru (APC) zinātniskajos institūtos bija saistīta ar iepriekšējo ombuda apvienoto izmeklēšanu par individuālām sūdzībām par iekšējiem konkursiem, kuru rezultātā pagaidu darbinieki kļūst par ierēdņiem. Izmeklēšanas mērķis bija dot Komisijai iespēju izskaidrot savu cilvēkresursu pārvaldi APC, tostarp arī pagaidu darbinieku profesionālo situāciju. Ombuds uzskatīja, ka Komisijas skaidrojums par cilvēkresursu politiku APC ir apmierinošs. Attiecībā uz pagaidu darbinieku situāciju ombuds sagatavoja ieteikumu projektu par to, ka Komisijai vajadzētu organizēt iekšējos konkursus. Komisija atteicās, bet informēja ombudu par savu plašāko iniciatīvu organizēt EUR-27 iekšējos konkursus. Tā norādīja, ka arī pagaidu darbinieki varēs piedalīties konkursos, ar noteikumu, ka tie atbildīs piemērotības kritērijiem. Ombuds uzskatīja, ka turpmākai rīcībai nav pamata, un slēdza lietu.

Ombuds gribētu pievērst uzmanību arī dažām lietām, kurās iestāžu negatīvā vai uz sadarbību nevērsta reakcija uz viņa konstatējumiem bija jo īpaši apbēdinoša. Lieta **344/2007/BEH** bija saistīta ar to, ka Parlaments nebija pienācīgi pabeidzis personāla novērtēšanu procedūru³⁰, jo īpaši attiecībā uz punktiem par nopelniem. Neraugoties uz to, ka Civildienesta tiesa anulēja būtībā identisku Parlamenta lēmumu attiecībā uz 2003. gadu, 2004. gadā Parlaments savu lēmumu nepārskatīja. Ombuds uzskatīja, ka norādi par viņa konstatēto kļūdu pārvaldē Parlaments jau saņēma līdz ar iepriekš minēto spriedumu. Viņš secināja, ka īpašs ziņojums Parlamentam nebūtu lietderīgs, un slēdza šo lietu, izsakot aizrādījumu.

30. Uz jautājumiem par personāla novērtēšanu attiecas arī lieta 3004/2007/BEH.

Nākamā lieta attiecās uz problēmām, ar kurām amatpersonas, kas pāriet no vienas iestādes uz citu, saskārās personāla novērtēšanas procedūras laikā. Sūdzības iesniedzējs lietā **2007/2008/ELB** apgalvoja, ka Komisijas politika amatpersonām, kas tiek pārceltas no vienas iestādes uz citu, piešķirt noteiktu skaitu punktu par nopelniem, neraugoties uz viņu panākumiem sākotnējā iestādē, ierobežo starpiestāžu mobilitāti. Piemērojamie Komisijas noteikumi tika mainīti, pirms ombuds bija pabeidzis savu izmeklēšanu.

Īpaši apbēdinoša Komisijas reakcija uz ombuda izmeklēšanu bija lietā **OI/7/2006/JF**. Tā attiecās uz deleģētas vietējās darbinieces atlaišanu, kura iesniedza ombudam sūdzību par to, ka birojs viņu pakļāva "necilvēcīgai un pazemojošai" atbrīvošanai no amata. Viņa apgalvoja, ka Komisijai būtu jāatvainojas. Komisija tikai izteica nožēlu par to, kāds iespaids un sajūtas bija radušās sūdzības iesniedzējai atlaišanas rezultātā, apgalvojot, ka biroja ievērotā procedūra bija pareiza. Ombuds kritizēja iestādi par to, ka tā nav paudusi patiesu, pilnīgu un jēgpilnu atvainošanās sūdzības iesniedzējai, norādot, ka jo īpaši nožēlojami tas ir tādēļ, ka atvainošanās bija vienīgais, ko viņa gaidīja.

■ Konkursi un atlases procedūras

Kopš Eiropas Personāla atlases biroja (EPSO) izveides lielākā daļa ombuda izmeklēšanu, kas attiecas uz atklātiem konkursiem un citām atlases procedūrām, ir vērstas pret to. Ņemot vērā EPSO acīmredzamās iespējas darboties kā ievērojamam un privilēģētam kontaktpunktam, ar kuru sazinās ievērojams skaits ES pilsoņu, ir īpaši svarīgi, lai tas attīstītu uz pilsoņiem vērstu pakalpojumu kultūru un darbotos pārskatāmi.

Daudzas problēmas, kuras atklāja EPSO organizētajos konkursos, tika atrisinātas paātrinātās procedūrās, kas liecina par EPSO spēju rast ātrus un taisnīgus problēmu risinājumus. Tas liecina

Daudzas problēmas, kuras atklāja EPSO organizētajos konkursos, tika atrisinātas paātrinātās procedūrās, kas liecina par EPSO spēju rast ātrus un taisnīgus problēmu risinājumus. Tas liecina par pakalpojumu kultūru un patiesu vēlmi panākt uzlabojumus.

par pakalpojumu kultūru un patiesu vēlmi panākt uzlabojumus. No 15 pilnīgajām ombuda veiktajām izmeklēšanām saistībā ar EPSO sešās kļūda pārvaldē netika atklāta, un ombuds atbalstīja EPSO pozīciju. Ombuds atklāja kļūdu pārvaldē trīs lietās un slēdza izmeklēšanu, izsakot aizrādījumu vai netiešu kritiku. Vēl sešās lietās, kur ombuds sākotnēji konstatēja kļūdu pārvaldē, EPSO pieņēma viņa ierosinājumu atrisināt problēmu. Šie skaitļi liecina,

ka EPSO ir plašas iespējas meklēt risinājumus sūdzībām, kuras saņemtas no neapmierinātiem kandidātiem. Lai gan rodas zināma spriedze, cenšoties apvienot nepieciešamību atlases komisijām būt brīvām no jebkādas ietekmes vai spiediena un tikpat būtisko nepieciešamību nodrošināt viņu darbības pārredzamību un atbildīgumu, abus šos jautājumus tomēr var pienācīgi atrisināt, izmantojot EPSO pieejas, kas balstītas uz pakalpojumu kultūru un taisnīgumu. Šī pozitīvā sadarbība ar EPSO ombudu ir iedrošinājusi un viņš grasās šādu sadarbību padarīt intensīvāku, lai nostiprinātu līdz šim panāktos pozitīvos rezultātus. EPSO pozitīvo attieksmi atspoguļo daudzi no turpmākajiem piemēriem.

Sešas lietas tika slēgtas, nekonstatējot kļūdu pārvaldē, tostarp lieta **1245/2007/JF** par EPSO tiesības reģistrācijas veidlapu un atbildēm, ko sniedz šajā tīmekļa vietnē. Trīs citas lietas attiecās uz lēmumiem, kurus pieņēma atlases komisijas, noraidot pieteikumus nepietiekamas akadēmiskās kvalifikācijas (profesionālās pieredzes vai diploma) dēļ, kas tiek prasīta, lai saņemtu piekļuvi noteiktiem konkursiem. Lietās **1569/2007/IP**, **2965/2008/(VL)BEH** un **2116/2007/IP** ombuds atsaucās uz plašo rīcības brīvību, kas ir atlases komisijām, novērtējot pieteikumu iesniedzēju kvalifikāciju, un ombuda pārskata jomu, kas paredz tikai iespēju pārbaudīt, vai komisijas novērtējumā nav pieļauta acīmredzama kļūda.

Lieta **1943/2008/BB** bija saistīta ar apgalvojumu par netaisnīgiem un diskriminējošiem testa sagatavošanas darbiem kandidātam, kurš testus kārtoja Maltā. Ombuds konstatēja, ka EPSO pilnībā ir ievērojis paziņojuma par konkursu formulējumu un attaisnoja savu politiku, pamatojoties uz efektivitāti un proporcionalitāti. Tomēr viņš izteica turpmāku piezīmi, ka turpmākajos paziņojumos par konkursu EPSO sava politika būtu jāpadara skaidrāka kandidātiem. Arī lieta **3035/2008/(MHZ)RT**

bija saistīta ar apgalvojumu par diskrimināciju, šoreiz valodas dēļ. Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka tiem kandidātiem, kuriem angļu, franču vai vācu valoda ir dzimtā, uzņemšanas testos ir priekšrocības. Ombuds piekrita EPSO, ka kandidātiem procedūras laikā ir jāpierāda abu, gan galvenās, gan otrās valodas zināšanas. Turklāt viņš uzskatīja, ka termins “galvenā valoda” Civildienesta noteikumiem atbilst labāk nekā termins “dzimtā valoda”.

Kā jau iepriekš minēts, EPSO bija ļoti atvērts, izskatot ombuda konstatētās kļūdas pārvaldē, un patiesi centās rast risinājumus. Tādēļ tas varēja panākt vai pilnībā vai daļēji pieņemt mierizlīguma priekšlikumus šādās sešās lietās. Lietas **2893/2008/WP** un **3024/2008/DK** bija saistītas ar kandidātu nepielaišanu rakstveida testiem ārstu konkursā. Pēc tam, kad sūdzības iesniedzēji bez panākumiem centās risināt šo jautājumu ar atlases komisiju, kandidāti vērsās pie ombuda. Abās lietās EPSO informēja ombudu, ka atlases komisijas ir pielaidušas kandidātus konkursam. Lieta **1135/2006/(GK)(ID)MF** attiecās uz strīdu par komisijas un tās vērtētāju veikto labojumu pareizību tulkojumā no grieķu valodas itāliešu valodā. Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka oriģinālajam tekstam grieķu valodā bija slikta kvalitāte, un tajā bija kļūdas. Vēl viņš apgalvoja, ka komisijas locekļi nerunāja grieķu valodā, un komisija neizmantoja neatkarīgu vērtētāju. Ombuds lūdza EPSO, lai sūdzības iesniedzēja testu trešo reizi pārbauda jauns vērtētājs. EPSO pieņēma ombuda priekšlikumu.

→→→ Lieta **2346/2007/JMA** attiecās uz EPSO atteikumu informēt konkursu izturējušos kandidātus par viņu vērtējumiem dažādos testos (sk. nodaļā “Datu aizsardzība”). Pēc konsultēšanās ar Valdi EPSO nolēma mainīt politiku un visiem kandidātiem atļaut piekļuvi savam vērtējumam. ←←←

Lietā **397/2009/CK** EPSO atvainojās sūdzības iesniedzējam par to, ka tas kavējās apmaksāt ceļa izdevumus, kas radās, piedaloties konkursā, un apņēmas pārskatīt esošās procedūras saistībā ar šādu maksājumu veikšanu. Ombuds izteica turpmāku piezīmi, aicinot EPSO informēt viņu par šo procedūru pārskatīšanas rezultātiem. Lietā **1566/2007/DK** EPSO piekrita ombuda ierosinājumam izskaidrot sūdzības iesniedzējam iemeslus, kādēļ pirmsatlases testu kārtotāšanas laikā radās tehniskas problēmas, un ļaut viņam vēlreiz kārtot testus. EPSO pieņēma mierizlīguma ierosinājumu, bet sūdzības iesniedzējs vēlāk nolēma, ka vairs nav ieinteresēts vēlreiz kārtot testus.

Ombuds EPSO praksi kritizēja tikai trīs lietās. Pirmā (lieta **1303/2007/(WP)(BEH)KM**) attiecās uz apgalvojumu, ka intervija nebija iepļānota pirms datuma, kurā kandidātei bija paredzētas dzemdības. Lai gan pilnīgi apmierinošu risinājumu nevarēja panākt, ombuds atzinīgi novērtēja EPSO vēlmi risināt vispārējo problēmu. Otrā lieta bija saistīta ar viņa pēc paša iniciatīvas uzsākto izmeklēšanu, kas sākās 2007. gadā un tika slēgta 2009. gadā (**OI/4/2007/(ID)MHZ**). Tā bija saistīta ar datorizētos testus (CBT) nenokārtojušo pretendentu piekļuvi jautājumiem un viņu sniegtajām atbildēm. Pēc tam, kad ombuds bija saņēmis ievērojamu skaitu atsevišķu sūdzību par šo praksi un secinājis, ka tā ir kļūda pārvaldē³¹, viņš uzsāka šo izmeklēšanu. Pēc tam par šo jautājumu tika iesniegtas vēl daudzas citas lietas³². Ombuds nepiekrita EPSO argumentiem saistībā ar administratīvām un finanšu grūtībām, kas varētu rasties, piešķirot kandidātiem šādu piekļuvi. Viņš norādīja, ka šādas grūtības nedrīkstētu būt pārākas par pārredzāmības principu, kā arī iestāžu panākto virzību saistībā ar to. EPSO pieminēja arī noteikumus par piekļuvi dokumentiem un attiecīgo tiesu praksi saistībā ar atlases komisiju darba slepenību un principu par vienlīdzīgu attieksmi pret kandidātiem. Ņemot vērā to lietu skaitu, kas iesniegtas tiesā, apstrīdot EPSO atteikumu, ombuds secināja, ka šīs izmeklēšanas turpināšanai nav pamatojuma. Gaidot ES Tiesas lēmumus saistībā ar CBT jautājumu atklāšanu, ombuds atgādināja aizrādījumus, kurus viņš bija izteicis iepriekšējās individuālo sūdzību iesniedzēju izmeklēšanās. Aizrādījumu ombuds izteica arī lietā **99/2008/VIK** par mutiska pamatojuma jautājuma formulējumu. Viņš apgalvoja, ka atbildes formulējums, kuru EPSO uzskatīja par pareizu, nebija neapšaubāms, un ka tā ir kļūda pārvaldē.

Lai gan lielākā daļa sūdzību, kas attiecas uz pieņemšanu darbā, ir vērstas pret EPSO, ombuds ik pa brīdim saņem sūdzības par citām iestādēm, jo īpaši jaunizveidotām aģentūrām, kas joprojām pilnveido savas darbā pieņemšanas procedūras. Ombuds vēlas uzsvērt aģentūru kopumā pozitīvo pieeju attiecībā uz viņa izmeklēšanām un ieteikumiem.

31. Lieta 370/2007/MHZ.

32. Lietas 3492/2006/(WP) BEH, 1312/2007/IP, 7/2007/PB un 801/2007/ELB.

→→→ Vēl ar to nācās sastapties lietā **2003/2008/TS** pret Eiropas Pētniecības padomes izpilddaģentūru (ERCEA) attiecībā uz apgalvojumu, ka tā nav pienācīgi atbildējusi uz atkārtotu pieprasījumu saistībā ar pieteikšanos darbā. Pēc ombuda izmeklēšanas ERCEA nolēma ņemt vērā pieteikumus no kandidātiem, kuriem ir tāds pats profils kā sūdzības iesniedzējam. ERCEA arī uzaicināja sūdzības iesniedzēju uz interviju. Turklāt tā atzina, ka savā sākotnējā lēmumā par kandidāta izslēgšanu tā nebija nodrošinājusi skaidru un saprotamu informāciju par iespējamajiem kompensācijas veidiem. Tā apstiprināja ombudam, ka turpmāk kandidāti saņems atbilstīgu informāciju. ←←←

→→→ Konkurētspējas un jauninājumu aģentūra atvainojās kandidātam, kurš nebija izturējis amata konkursu, un sniedza tam papildu paskaidrojumus. Tā arī pieminēja apņemšanos savu pakalpojumu ietvaros noteikt papildu pasākumus, kas paredzēti, lai uzlabotu amatpersonu izpratni par piemērojamajiem pārvaldes standartiem (lieta **1562/2008/BB**). ←←←

Tika veiktas divas izmeklēšanas saistībā ar sūdzībām par ES Padomi (lietas **296/2008/RT** un **945/2008/(DK)RT**) attiecībā uz, iespējams, nepareizi noraidītu pieteikumu atklātam konkursam un netaisnīgu kavēšanos atbildēt uz pārbaudes pieprasījumu. Abās sūdzībās problēma bija saistīta ar Francijas diplomu novērtējumu un ekvivalenci. Ombuds uzskatīja, ka atlases komisija, kura sazinājās ar Francijas parlamenta pārstāvniecību ES un apstiprināja attiecīgā diploma līmeni, nepārkāpa savu rīcības brīvību, vērtējot, vai sūdzības iesniedzējs atbilst pielāides nosacījumiem. Viņš arī uzskatīja, ka nav pamata turpmākām izmeklēšanām saistībā ar kavēšanos sūdzības iesniedzējam sniegt atbildi.

Ombuds slēdza trīs izmeklēšanas saistībā ar sūdzībām par Eiropas Parlamentu. Lietā **502/2008/VIK** sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka ir pārkāpti iestādes iekšējās kārtības noteikumi saistībā ar darbā pieņemšanas procedūru. Ombuds uzskatīja, ka Parlaments ir rīkojies pareizi. Lieta **3348/2008/GG** bija saistīta ar apgalvojumu, ka nav sniegta oficiāla un savlaicīga informācija par lēmumu par pieņemšanu darbā. Arī šajā ziņā ombuds neatklāja kļūdu pārvaldē. Visbeidzot, lieta **2909/2007/JMA** attiecās uz Parlamenta atteikumu pieņemt pieteikumus, kas lejupielādēti no tīmekļa vai iesniegti uz Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicētās pieteikuma veidlapas kopijām. Ombuds nepieņēma Parlamenta argumentus, ka kopētu vai lejupielādētu veidlapu pārbaude pārlietu noslogotu tā dienestus. Viņš atzinīgi novērtēja elastīgāku praksi, par kuru Parlaments ir ziņojis attiecībā uz to, un uzsvēra, ka agrāk Parlaments šajā ziņā tiešām bija elastīgāks, un norādīja uz to, cik elastīgs ir EPSO, organizējot savus konkurss.

Ombuds slēdza arī divas personāla atlases lietas, kas saistītas ar Komisiju. Lieta **2851/2008/TN** attiecās uz nepareizu kandidāta transporta izdevumu atlīdzināšanas pieprasījuma apstrādi. Ombuds slēdza lietu, izsakot aizrādījumus, jo Komisija nevarēja pienācīgi paskaidrot, kādēļ tā vairākus mēnešus kavējas apmaksāt šos izdevumus. Viņš izteica arī turpmāku piezīmi, ierosinot Komisijai paskaidrot kandidātiem, kādi attaisnojoši dokumenti ir vajadzīgi, lai saņemtu atmaksu. Lietu **224/2005/ELB** iesniedza kandidāte, kas nebija nokārtojusi Komisijas organizētos atlases testus. Vispārējā tiesa saistībā ar diviem citiem kandidātiem tajā pašā atlases procedūrā secināja, ka mutiskie pārbaudījumi bija nepilnīgi. Sūdzības iesniedzēja apgalvoja, ka Komisijai viņas lieta būtu jāizskata saskaņā ar attiecīgo tiesas spriedumu. Ombuds ierosināja Komisijai izmaksāt kompensāciju par iespējas zaudējumu. Komisija tomēr uzstāja, ka vienīgais tiesā izskatīto lietu mērķis saistībā ar pārējiem diviem kandidātiem bija anulēt individuālos lēmumus attiecībā uz viņiem. Pēc turpmākas kontaktēšanās ar ombudu Komisija paskaidroja, ka sūdzības iesniedzēja no Komisijas jau ir saņēmusi kompensāciju par iespējas būt pieņemtai darbā zaudējumu saistībā ar citu atlases procedūru. Tādēļ tā nevarēja viņai divreiz izmaksāt kompensāciju par vienu zaudējumu. Lai gan ombuds tam piekrita, viņš norādīja, ka Komisijai būtu jāatvainojas sūdzības iesniedzējai par pieļautajām kļūdām un detalizēti viņai jāpaskaidro, kādēļ Komisija uzskata, ka viņas gadījumā papildu kompensācijas piešķiršana nebūtu pamatota. Viņš slēdza lietu, izsakot aizrādījumu.

■ Institucionāli, politiski un citi jautājumi

Šī atlikusī kategorija attiecas uz dažādām sūdzībām, kas vērstas pret iestādēm saistībā ar to politikas veidošanas darbībām vai vispārējo darbību. Slēgtās lietas tiks norādītas četrās kategorijās.

Šī atlikusī kategorija attiecas uz dažādām sūdzībām, kas vērstas pret iestādēm saistībā ar to politikas veidošanas darbībām vai vispārējo darbību.

Pirmās trīs attiecas uz Komisijas darbību saistībā ar (i) tās likumdošanas iniciatora lomu kā, (ii) konkurences likuma jomu un (iii) tās pārvaldes darbībām. Ceturtā raksturo lietas saistībā ar citām iestādēm vai struktūrām.

Lieta **1102/2008/(SL)OV** bija saistīta ar to, ka, iespējams, netika labota regulā iekļauta administratīva kļūda. Sūdzības iesniedzējs bija Beļģijas uzņēmums, kas eksportē noteiktu kategoriju atkritumus. Tas protestēja pret kļūdu, kas pieļauta Regulā (EK) Nr. 1013/2006, kura kļūdaini aizliedz eksportēt noteiktas kategorijas atkritumus uz Malaiziju. Komisija atzina kļūdu, bet ļoti ilgi to laboja. Tā atvainojās par kļūdu un kavēšanos un apsolīja meklēt ātrākus veidus, kā turpmāk labot šādas kļūdas pārvaldē. Lieta **3594/2006/PB** attiecās uz iespējamu kļūdu pārvaldē Komisijas atbildē uz korespondenci saistībā ar iespējamiem tehniskiem trūkumiem vārstos, kurus ES/EEZ tirgū pārdeva vārstu ražotājs no trešās valsts. Ombuds, kurš pašsaprotamu iemeslu dēļ nevar izvērtēt tehniskus konstatējumus šādās lietās, atklāja, ka Komisija būtu varējusi sūdzības iesniedzējam sniegt labāku atbildi par viņa iesniegtajiem testēšanas rezultātiem. Viņš aicināja Komisiju informēt sūdzības iesniedzēju par to, kādēļ tai šķita, ka testēšanas rezultāti nav būtiski šajā lietā. Ombuds konstatēja, ka Komisijas nākamā atbilde pienācīgi atrisināja šos jautājumus. Lieta **1289/2008/MHZ** attiecās uz niķeļa vielu klasifikāciju un saziņu ar nozari saistībā ar to. Ombuda izmeklēšanas laikā daži sūdzības iesniedzēja locekļi Anglijas un Eiropas tiesās iesniedza prasības saistībā ar Komisijas niķeļa vielu klasifikāciju un tās paziņojumiem par iemesliem. Rezultātā saskaņā ar EK līguma 195. pantu (tagad LESD 228. pantu) un ombuda statūtu 2. panta 7. punktu ombuds pievienoja lietai savu izmeklēšanu rezultātus. Attiecībā uz lietas “procesuālajiem aspektiem” ombuds konstatēja, ka Komisija sniedza apmierinošus paskaidrojumus visos aspektos, izņemot jautājumu saistībā ar sūdzības iesniedzēja uzticētā dokumenta izplatīšanu bez viņa piekrišanas. Ombuds atklāja, ka Komisija, tā darot, rīkojās netaisnīgi, tādēļ izteica aizrādījumu. Lieta **406/2008/(WP)VIK** attiecās uz to, ka Komisija, iespējams, nav konsultējusies ar pilsonisko sabiedrību un nav ievērojusi sava piektā ziņojuma par Eiropas pilsonību publicēšanas termiņu. Ombuds norādīja, ka Komisijai nav juridiski saistoša pienākuma konsultēties ar pilsonisko sabiedrību pirms ziņojuma par Eiropas pilsonību publicēšanas. Tomēr viņš norādīja, ka konsultēšanās ar ieinteresētajām pusēm pirms attiecīgo ziņojumu publicēšanas noteikti būtu laba pārvaldes prakse. Izmeklēšanas laikā Komisija pati apņēmas turpmāk šādas konsultēšanās īstenot. Lieta **97/2008/(BEH)JF** bija saistīta ar apgalvojumu, ka Komisija nav pareizi īstenojusi komiteju procedūras komitejas darbu. Ombuds secināja, ka viņam pieejamie pierādījumi bija pietiekami, lai atzītu, ka attiecīgās komitejas sanāksmes notika saskaņā ar piemērojamajiem procedūras noteikumiem un vispārējiem labas pārvaldes principiem. Tomēr viņš norādīja, ka gadījumā, ja sūdzības iesniedzēja vēlas ierosināt izmaiņas komiteju procedūras sistēmā, viņa var apsvērt iespēju iesniegt lūgumrakstu Eiropas Parlamentā. Lieta **1520/2008/RT** attiecās uz apgalvojumu, ka Komisija nav ievērojusi Regulu par Ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH regulu), kā arī apgalvojumu par Jaunprātīgu ES līdzekļu izmantošanu. Sūdzības iesniedzējs sazinājās ar Komisiju, pārstāvēt 140 citas Eiropas apvienības, kas darbojas dzīvnieku aizsardzības jomā. Viņš lūdza aizliegt eksperimentus ar dzīvniekiem un saskaņā ar REACH regulas noteikumiem ieviest jaunas testēšanas metodes. Komisija apgalvoja, ka sūdzības iesniedzēja ierosinātās jaunās metodes vēl nav tādā stadijā, lai tās varētu izmatot regulējošiem nolūkiem saskaņā ar REACH regulu. Pēc tam, kad ombuds bija rūpīgi izanalizējis abu pušu iesniegtos dokumentus, viņš uzskatīja, ka sūdzības iesniedzējs nav pierādījis, ka Komisijas konstatējumi saistībā ar šīm jaunajām metodēm nav balstīti uz teicamu un neatkarīgu zinātnisko informāciju vai arī, ka to pareizību mazina acīmredzamas kļūdas novērtējumā. Attiecīgi viņš neatklāja kļūdu pārvaldē.

Ombuds izskatīja vairākas lietas saistībā ar Komisijas darbību konkurences tiesību aktu jomā. Lieta **2015/2008/GG** attiecās uz, iespējams, nepareizu lēmumu neuzsākt procesu pēc sūdzības par konkurenci neatbalstošu praksi, ko īsteno kāds Nīderlandes ķieģeļu ražotājs. Ombuds konstatēja, ka, pieņemot lēmumu neturpināt izmeklēšanu, Komisija ir rīkojusies savu pilnvaru robežās. Viņš pārbaudīja sūdzības iesniedzēja apgalvojumus un neatklāja pietiekami daudz pierādījumu, lai tos atbalstītu. Tāpat viņš pieteikumā neatrada acīmredzamas kļūdas. Arī lieta **1142/2008/(BEH)KM** attiecās uz, iespējams, nepareizu lēmumu neuzsākt procesu par konkurenci pret diviem uzņēmumiem. Savā atzinumā Komisija galvenokārt apgalvoja, ka (i) attiecīgā komunālo pakalpojumu uzņēmuma rīcībai nav nekādas ietekmes uz pārrobežu tirdzniecību un ka (ii) attiecībā uz otra uzņēmuma rīcību Komisijai ir rīcības brīvība noteikt prioritātes citiem darbības veidiem, lai veicinātu konkurenci attiecīgajā valsts enerģētikas tirgū, nevis tiem, kurus ierosināja sūdzības iesniedzējs. Ombuds uzskatīja, ka Komisijas nostāja attiecībā uz komunālo pakalpojumu uzņēmuma rīcību bija pareiza. Viņš arī atklāja, ka Komisijai bija taisnība, apgalvojot, ka tai ir tiesības izvēlēties, uzsākt vai neuzsākt procesu, balstoties uz sūdzību par konkurenci. Viņš secināja, ka Komisija, lemjot par to, vai uzsākt izmeklēšanu pret otru uzņēmumu, rīkojās savu pilnvaru robežās.

Lieta **2967/2008/FOR** bija saistīta ar apgalvojumu par nepienācīgu ļoti slepenas informācijas atklāšanu izmeklēšanas laikā par, iespējams, nelikumīgu valsts atbalstu, kas uzņēmumam piešķirts saskaņā ar nolīgumu par lidostas nodokļiem starp uzņēmumu un valsts kontrolētu lidostas operatoru. Ombuds atklāja, ka Komisija Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī publicēja precīzas ziņas par noteiktām atlaidēm, ko uzņēmumam piešķir lidosta, lai gan valsts iestādēm bija skaidri rakstveidā apliecinājusi, ka to nedarīs. Viņš atklāja, ka informācijas atklāšana bija kļūda, tātad tā ir uzskatāma par kļūdu pārvaldē. Ņemot vērā, ka pirms ombuda izmeklēšanas uzsākšanas Komisija atzina, ka ir pieļāvusi kļūdu un atvainojās, ombuds uzskatīja, ka nav nepieciešams izteikt aizrādījumu. Viņš atzinīgi novērtēja jaunus pasākumus, ko Komisija īsteno, lai nodrošinātu to, lai šāda veida kļūdas vairs nenotiktu. Arī lietā **1342/2007/FOR** (sk. arī 3.3. sadaļu) Komisijai izteica apsūdzību par to, ka tā ir nepienācīgā veidā atklājusi ļoti slepenu informāciju apvienošanās procesa kontekstā. Ombuds atklāja, ka patiesi ir noticis nopietns konfidencialitātes pārkāpums. Taču viņš norādīja, ka nevar pieņemt, ka noplūdes avots ir Komisija, ņemot vērā to, ka attiecīgajā laikā šo dokumentu kopijas bija pieejamas arī abiem iesaistītajiem uzņēmumiem un valsts transporta departamentam. Turklāt ombuds secināja, ka Komisija savu pilnvaru robežās izmeklēja sūdzības iesniedzēja apgalvojumu, ka informāciju presei nopludinājis otrs uzņēmums. Tādēļ viņš saistībā ar šo apgalvojumu nekonstatēja kļūdu pārvaldē. Taču ombuds atzīmēja, ka Komisijas izmantotā konfidencialitātes deklarācija nav īsti atbilstoša, tādēļ izteica par to aizrādījumu. Viņš uzteica Komisiju, ka tā pēc tam grozīja konfidencialitātes deklarāciju, lai labotu šo kļūdu. Lieta **1935/2008/FOR** attiecās uz apgalvojumu par procesuālām kļūdām lietā par konkurenci (sk. arī 3.3. sadaļu). Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Komisija nav protokolējusi sanāksmi, lai gan tā bija tieši saistīta ar Komisijas konkurences izmeklēšanas jautājumiem. Ombuds atklāja, ka sanāksme tiešām ir bijusi saistīta ar Komisijas konkurences izmeklēšanu un to, ka Komisija nav veikusi pienācīgu protokolēšanu. Ombuds secināja, ka tā bijusi kļūda pārvaldē. Viņš nekonstatēja kļūdu pārvaldē saistībā ar sūdzības iesniedzēja otru apgalvojumu, ka Komisija atbalstīja nolīgumu par informācijas apmaiņu, kurš, pēc sūdzības iesniedzēja domām, deva nevajadzīgu piekļuvi informācijai, kas ietverta Komisijas izmeklēšanas lietā. Tomēr ombuds konstatēja, ka Komisija nav pienācīgi paziņojusi par tālruņa sarunu, kurā tika apspriests līgums par informācijas apmaiņu. Tādēļ viņš turpmākā piezīmē ieteica nākotnē pienācīgi paziņot par tikšanās reizēm vai tālruņa sarunām ar trešām pusēm attiecībā uz svarīgiem procedūras jautājumiem.

Lietā **1341/2008/MHZ** par to, vai ierēdņi drīkst pieņemt dāvanas un viesmīlības apliecinājumus, Komisija atzina, ka būtu labāk neatļaut divām augstām amatpersonām, kas izskatīja antidempinga lietas, pieņemt VIP regbija biļetes no sporta apģērbu piegādātāja. NVO pieļāva iespēju, ka tas varēja izraisīt interešu konfliktu.

Citas lietas bija saistītas ar nevēlamo Nvo saraksta veidošanu³³, veģetāra ēdiena nodrošināšanu Eiropas skolu ēdnīcās³⁴, un iespējams, kļūdainu Eiropas datubāzes slēgšanu³⁵. Ombuds 2009. gadā izskatīja arī dažādu alfabētu lietošanu ES publikāciju biroja izdotajās publikācijās³⁶.

Ombuds izskatīja arī lietu **107/2009/(JD)OV** pret ES Padomi par to, ka tā nav informējusi pilsoņus par jaunajām vīzu prasībām iebraukšanai Šveicē. Tā kā sūdzības iesniedzēja pirmais apgalvojums patiesībā apšaubīja to, vai Komisijas lēmums ir atbilstīgs, ombuds piekrita Komisijai, ka apgalvojums attiecas uz lēmuma būtību, tādēļ ir ārpus viņa kompetences. Attiecībā uz to, ka cilvēkus pienācīgi neinformēja, ombuds uzskatīja, ka viņam ir jāpārbauda, vai Padomei pašai ir pienākums sniegt informāciju, ja Šveices un Lielbritānijas iestāžu informācija nav pietiekama. Izrādījās, ka Šveices iestādes attiecīgajām avioliņijām bija sniegušas pietiekamu informāciju. Tādēļ ombuds neatklāja kļūdu pārvaldē.

Lieta **244/2006/JMA** pret Eiropas Investīciju banku (EIB) attiecās uz bankas pārskatu par ietekmes uz vidi novērtējumu (IVN) ātrgaitas dzelzceļa projektam, kas savienotu Madridi ar Francijas robežu cauri Barselonai. Pēc rūpīgas IVN dokumenta pārbaudes EIB secināja, ka tas ir veikts pareizi. Daļu šā novērtējuma veido fakts, ka atbildīgās valsts iestādes apsver alternatīvus risinājumus. Pēc lietas pārbaudes ombuds neatklāja dokumentu, kas dokumentētu šādu pārskatu. Viņš sagatavoja ieteikumu projektu. Savukārt EIB norādīja, ka tā ir uzdevusi saviem dienestiem sagatavot lietai piezīmi, kas liecinātu par projekta pašreizējo stāvokli. Ombuds secināja, ka piezīme lietai īpaši attiecas uz "alternatīvu analīzi". Viņš uzskata, ka šis paziņojums skaidri apstiprina, ka EIB ir pārliecinājusies, ka alternatīvās iespējas IVN ir ņemtas vērā. Tomēr tas skaidri nenorāda, ka EIB ir pārbaudījusi IVN norādītos iemeslus, kādēļ lēmums būtu jāpieņem valsts iestādēm. Tā kā EIB pirms finansējuma piešķiršanas joprojām bija iespējas skaidri apstiprināta, ka patiesībā IVN bija sniegts pamatojums valstu iestādēm pieņemt lēmumu, kuru risinājumu izvēlēties, ombuds izteica turpmāku piezīmi, ierosinot EIB apsvērt iespēju savus IVN novērtējumus reģistrēt sistemātiskākā veidā, izmantojot visaptverošus kontrolosarakstus ar nosacījumiem, kuriem IVN ir jāatbilst.

Lieta **310/2009/ELB** attiecās uz apgalvojumu, ka Eiropas Parlaments bija nepamatoti atteicies piešķirt piekļuvi Parlamenta telpām saskaņā ar noteikumiem, kas paredz, ka tā telpās nedrīkst notikt semināri, kuros par reģistrēšanos tiek iekasēta samaksa. Ombuds norādīja, ka piekļuve Parlamenta telpām atbilst iestādes iekšējās organizācijas pilnvarām un attiecībā uz to neatklāja kļūdu pārvaldē. Tomēr viņš izteica aizrādījumu saistībā ar to, ka iestāde nav nodrošinājusi sūdzības iesniedzējam informāciju par iespējām apstrīdēt tās lēmumu.

Ombuds izskatīja arī lietas saistībā ar OLAF. Lieta **2930/2008/JMA** saistībā ar apgalvojumu, ka nav veikta pienācīga izmeklēšana, tika slēgta, jo izmeklēšanas laikā ombuds noskaidroja, ka Spānijas reģionālā ekonomikas un administratīvā tiesa ir izdevusi spriedumu saistībā ar lietu, kuru sūdzības iesniedzējs iesniedza pret Spānijas muitas iestāžu lēmumu. Ombuds secināja, ka sūdzības iesniedzēja prasība Spānijas tiesā ir identiska apgalvojumiem viņa iesniegtajā sūdzībā. Ņemot vērā Spānijas tiesas spriedumu, pamatojoties uz EK līguma 195. pantu (tagad LESD 228. pantu) un ombuda statūtu 2. panta 7. punktu, ombuds nolēma slēgt lietu. Lieta **1748/2006/JMA** attiecās uz sūdzības iesniedzēju, kurš bija strādājis daudzos uzņēmumos pie dažādiem ES finansētiem projektiem un kurš uzzināja, ka viens no viņa bijušajiem darba devējiem ir saņēmis vēstuli no OLAF, kurā bija norādīts, ka viņš ir pieļāvis nopietnus pārkāpumus un saistībā ar to par viņu tika pieprasīta informācija. Sūdzības iesniedzējs vairākas reizes rakstīja OLAF. Tā kā viņš uzskatīja, ka OLAF atbildes nav apmierinošas, viņš iesniedza sūdzību ombudam. Ombuds norādīja, ka, lai efektīvi īstenotu savu izmeklēšanu, OLAF var pieprasīt informāciju no trešām pusēm. Tomēr viņš uzskatīja, ka OLAF nav ievērojis taisnīguma un proporcionalitātes principus, kā arī nevainīguma prezumpcijas principu. Tādēļ viņš izteica aizrādījumu OLAF. Tāpat ombuds izteica citus aizrādījumus un turpmākas piezīmes saistībā ar vairākiem OLAF izmeklēšanas un attieksmes aspektiem.

33. Lieta OI/3/2007/GG.

34. Lieta 2530/2008/TS.

35. Lietas 814/2008/IP, 277/2008/(IG)IP un 472/2008/IP.

36. Lieta 2060/2008/VIK.

3.6. Sūdzību pārsūtīšana un ieteikumi

Gandrīz 80 % 2009. gadā ierosināto lietu ombuds sūdzības iesniedzējam varēja palīdzēt, uzsākot izmeklēšanu, pārsūtot lietu kompetentajai struktūrai vai dodot padomu, kur vērsties. Sūdzības, uz

Sūdzības, uz kurām neattiecas Eiropas ombuda pilnvaras, bieži vien saistītas ar iespējamiem dalībvalstu izdarītiem ES tiesību pārkāpumiem. Daudzas šādas lietas vislabāk var atrisināt valsts vai reģionālais ombuds Eiropas ombudu tīklā.

kurām neattiecas Eiropas ombuda pilnvaras, bieži vien saistītas ar iespējamiem dalībvalstu izdarītiem ES tiesību pārkāpumiem. Daudzas šādas lietas vislabāk var atrisināt valsts vai reģionālais ombuds Eiropas ombudu tīklā. Arī Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komiteja ir pilntiesīga tīkla biedre. Viens no tīkla uzdevumiem ir veicināt sūdzību ātru pārsūtīšanu kompetentajam valsts

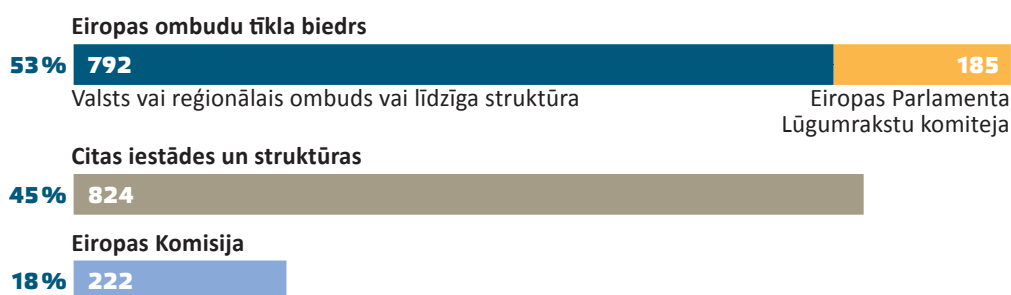
vai reģiona ombudam vai līdzīgai struktūrai (sk. tālāk 4.2. sadaļu).

Kopumā 55 % (1 704) sūdzību, kuras Eiropas ombuds izskatīja 2009. gadā, tika atzītas par tādām, kas atbilst Eiropas ombudu tīkla locekļu pilnvarām (727 no tām atbilda Eiropas ombuda pilnvarām). Kā redzams 3.12. attēlā, 977 gadījumos sūdzība tika pārsūtīta³⁷ Eiropas ombudu tīkla biedram vai sūdzības iesniedzējam tika ieteikts sazināties ar tīkla biedru (792 lietas tika pārsūtītas valstu vai reģionu ombudiem, savukārt 185 lietas tika nodotas izskatīšanai Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komitejai).

Dažos gadījumos ombuds uzskata, ka labāk sūdzību ir pārsūtīt Eiropas Komisijai vai SOLVIT – tīklam, ko izveidojusi Komisija, lai palīdzētu cilvēkiem, kuri saskaras ar šķēršļiem, mēģinot īstenot savas tiesības Eiropas Savienības iekšējā tirgū. Pirms sūdzības pārsūtīšanas vai ieteikuma sniegšanas sūdzības iesniedzējam ombuda dienesti veic visu iespējamo atbilstošākā ieteikuma nodrošināšanai. 2009. gadā 222 sūdzību iesniedzējiem tika ieteikts vērsties Eiropas Komisijā³⁸, bet 824 lietas tika pārsūtītas citām iestādēm vai struktūrām, tostarp, SOLVIT un attiecīgajiem ombudiem vai dalībvalstu iestādēm, kas izskata sūdzības.

67 % no visām 2009. gadā izskatītajām lietām tika sniegts ieteikums, vai arī lieta tika pārsūtīta. Nodaļas turpinājumā ir sniegti šādu lietu piemēri.

3.12. attēls. Sūdzības, kas pārsūtītas citām iestādēm un struktūrām Gadījumi, kad sūdzību iesniedzējiem ieteikts sazināties ar citām iestādēm un struktūrām

1. PIEZĪME Šie rādītāji attiecas uz 215 sūdzībām, kas reģistrētas 2008. gada beigās un apstrādātas 2009. gadā, bet nav ņemtas vērā 94 sūdzības, kas reģistrētas 2009. gada beigās un kas gada beigās joprojām tika apstrādātas, lai noteiktu turpmāko rīcību.
2. PIEZĪME Dažos gadījumos sūdzības iesniedzējam tika sniegts vairāk nekā viena veida padoms. Tādēļ procentuālais kopskaitis pārsniedz 100 %.

37. Sūdzība tiek pārsūtīta tikai ar sūdzības iesniedzēja iepriekšēju piekrišanu un ar noteikumu, ka sūdzībai ir pamatojums.

38. Šis skaitlis ietver dažas lietas, kurās sūdzība pret Komisiju tika atzīta par nepieņemamu, jo pirms sūdzības iesniegšanas ombudam netika īstenotas atbilstošās administratīvās pieejas attiecībā uz iestādi.

Eiropas ombudu tīkla locekļu loma

Rumānijas pilsonis, kurš Austrijā nopirka furgonu lietošanai Rumānijā, apgalvoja, ka valsts reģistrācijas nodevas, kuras pieprasīja Rumānijas valdība, bija neproporcionāli augstas. Viņš sūdzējās arī par to, ka viņa īpašums bija pakļauts sagrozītiem un patvaļīgiem mēra noteikumiem. Vēl sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka ES “pieļāva” Rumānijas valdības korumpēto rīcību.

Attiecībā uz apgalvojumiem par Rumānijas valdības un valsts iestāžu praksi ombuds ieteica sūdzības iesniedzējam sazināties ar Rumānijas ombudu. Savukārt attiecībā uz apgalvojumu par ES nespēju rīkoties ombuds ieteica sūdzības iesniedzējam ar sūdzību par ES tiesību aktu pārkāpumu vērsties Eiropas Komisijā. Vēl viņam ieteica Komisijas tīmekļa vietnē iepazīties ar informāciju par autotransporta nodokļiem Rumānijā.

2326/2009/CH ■

Sūdzības iesniedzējas vīram ir smaga invaliditāte. Īpaša atļauja ļauj viņam novietot automobili noteiktās vietās, kur parasti automobiļa novietošana būtu aizliegta. Šī atļauja ir derīga vairākās Vācijas federālajās zemēs. Saskaņā ar sūdzības iesniedzējas, kura ir vāciete, informāciju, tā ir atzīta arī Beļģijā un Luksemburgā un ir pieņemta arī *Veere*, Nīderlandes pašvaldībā netālu no *Middelburg*. Tomēr sūdzības iesniedzējai un viņas vīram tika piespriests sods vairāk nekā EUR 50 apmērā, kad viņi bija novietojuši savu automobili *Middelburg*. Turklāt *Middelburg* pašvaldība uzstāj, lai sūdzības tiktu iesniegtas nīderlandiešu valodā, lai gan ne sūdzības iesniedzēja, ne viņas vīrs šo valodu neprot. Ombuds sazinājās ar Nīderlandes ombudu, kurš lūdza, lai viņam pārsūta sūdzību vācu valodā.

2168/2009/FS ■

Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka Vācijas Radio un televīzijas licencēšanas aģentūra (GEZ) bez tiesas lēmuma var pieprasīt nodevas un uzspiest savas prasības, arī ar atpakaļejošu datumu. Turklāt GEZ rīcībai nav sabiedriska uzrauga. Sūdzības iesniedzējs apgalvoja, ka pienākums maksāt nodevu par radio un televīziju ir pretrunā pamattiesībām uz informācijas brīvību. Viņš uzskatīja, ka GEZ ir jālikvidē vai jāpakļauj efektīvai sabiedrības uzraudzībai, lai pilsoņi varētu sevi aizsargāt no netaisnīgiem lēmumiem. Tāpat GEZ būtu vajadzīgs tiesas rīkojums, lai varētu uzspiest savas prasības. Sūdzības iesniedzējs piekrita, ka viņa sūdzību pārsūta Bundestāga lūgumrakstu komitejai.

2851/2009/FS ■

Sūdzības iesniedzējai iesaka sazināties ar Eiropas Komisiju

Sūdzības iesniedzēja apgalvoja, ka kāda trešā persona ir pieteikusies uz ES dotāciju viņas īpašumam, zemes gabalam Polijā. Sūdzības iesniedzēja ar šo jautājumu vērsās attiecīgajā aģentūrā, kur viņai paskaidroja, ka tā ir normāla procedūra. Neapmierināta ar atbildi, viņa sūdzējās Eiropas ombudam, ka ES nebūtu jāpacieš šāda uzvedība. Tā kā viņas sūdzība attiecās uz ES, ombuds ieteica sūdzības iesniedzējai vispirms sazināties ar Komisiju, un, ja viņa vēlas sūdzēties par attiecīgo aģentūru, nodrošināt sīkāku informāciju Polijas ombudam.

2699/2009/CH ■

Sūdzība, kas pārsūtīta SOLVIT

Lielbritānijas pilsonis, kas dzīvo Kiprā, iesniedza sūdzību Eiropas ombudam, apgalvojot, ka viņa sievai, kura nav ES pilsonē, ir uzturēšanās atļauja, kas ļauj viņai dzīvot kopā ar viņu Kiprā, bet liedz strādāt. Lietu pārsūtīja AK SOLVIT centram, kura iesaistīšanās sekmēja pozitīvu rezultātu. Sūdzības iesniedzēja sieva uzturēšanās tiesības saņēma pirms Kipras pievienošanās ES, tādēļ uz viņu attiecās ierobežojumi attiecībā uz darbu. Sūdzības iesniedzējam nodrošināja informāciju par to, kā pieteikties jaunai uzturēšanās atļaujai, kas ļautu viņa sievai Kiprā strādāt.

765/2009/EC ■

Attiecības
ar iestādēm,
citiem ombudiem
un ieinteresētajām
pusēm

Š AJĀ nodaļā sniegts pārskats par Eiropas ombuda centieniem sadarboties ar ES iestādēm¹, citiem ombudiem un galvenajām ieinteresētajām personām. Šo darbību mērķis ir nodrošināt sūdzību efektīvu izskatīšanu, apmainīties ar paraugpraksi un sniegt informāciju par ombuda nozīmi labas pārvaldes, atklātības un apkalpošanas kultūras veicināšanā.

4.1. Attiecības ar ES iestādēm

Eiropas ombudam ir ļoti svarīgi veidot konstruktīvas attiecības ar ES iestādēm; šādas attiecības ļauj nodrošināt pēc iespējas labākus pārvaldes standartus. Ombuds regulāri tiekas ar ES iestāžu

Ombuds regulāri tiekas ar ES iestāžu pārstāvjiem un amatpersonām, lai pārrunātu Eiropas Savienības pārvaldes kvalitātes uzlabošanas iespējas un nodrošinātu ombuda piezīmju, ieteikumu un ziņojumu pienācīgu turpmāko ievērošanu.

pārstāvjiem un amatpersonām, lai pārrunātu Eiropas Savienības pārvaldes kvalitātes uzlabošanas iespējas un nodrošinātu ombuda piezīmju, ieteikumu un ziņojumu pienācīgu turpmāko ievērošanu. Turpmāk ir detalizēti raksturota viņa darbība šajā jomā.

■ Eiropas Parlaments

Eiropas Parlaments ievēl ombudu, un tas atskaitās Parlamentam, galvenokārt iepazīstinot ar savu gada ziņojumu, kā arī iesniedzot īpašus ziņojumus. Ombudam ir lieliskas darba attiecības ar Parlamenta Lūgumrakstu komiteju, kas ir atbildīga par Parlamenta attiecībām ar ombudu un sagatavo tā atskaiti par ombuda gada ziņojumu. 2009. gada 2. septembrī ombuds tikās ar jauno Lūgumrakstu komitejas priekšsēdētāju — Eiropas Parlamenta deputāti Erminia MAZZONI.

2009. gada 23. aprīlī ombuds iepazīstināja ar savu *2008. gada ziņojumu* tālaika Eiropas Parlamenta priekšsēdētāju un deputātu Hans-Gert PÖTTERING un toreizējo Lūgumrakstu komitejas priekšsēdētāju un Eiropas Parlamenta deputātu Marcin LIBICKI. Prezentēšana Lūgumrakstu komitejai notika

Parlamenta ikgadējās debates par ombuda darbību ir svarīgākais notikums ombuda darba kalendārā. DIAMANDOUROS kungs šeit ir nofotografēts, sniedzot atbildes uz jautājumiem par savu 2008. gada ziņojumu Eiropas Parlamenta plenārsēdē Strasbūrā 12. novembrī. Tajā pašā dienā Eiropas Parlaments pieņēma rezolūciju par ombuda darbību 2008. gadā, pamatojoties uz atskaiti, ko sagatavoja Lūgumrakstu komitejas locekle un Eiropas Parlamenta deputāte Chrysoula PALIADELI.

1. Eiropas Savienības dibināšanas Līguma 228. pants paplašina ombuda pilnvaras, attiecinot tās ne tikai uz sūdzībām par kļūdām pārvaldē "Kopienas iestāžu vai struktūru" darbībā, bet arī uz "Eiropas Savienības iestāžu, vai struktūru" darbību. Lai gan šajā gada ziņojuma nodaļā agrāk tika lietots termins "iestādes un struktūras", tagad īsuma labad lietojam terminu "iestādes", lai apzīmētu visas ES iestādes, struktūras, birojus un aģentūras.

14. septembrī. Komitejas atskaiti par ombuda darbību 2008. gadā sagatavoja Parlamenta deputāte Chrysoula PALIADELI. Eiropas Parlaments 12. novembra sesijā pēc ombuda uzstāšanās plenārsēdē un debatēm tajā pašā dienā pieņēma rezolūciju, pamatojoties uz PALIADELI kundzes atskaiti. Eiropas Parlaments savā rezolūcijā apliecināja, ka ir apmierināts ar ombuda darbu, tā konstruktīvo sadarbību ar iestādēm un publisko tēlu, jo īpaši uzslavējot ombuda jauno tīmekļa vietni un interaktīvo ceļvedi.

Pēc komitejas lūguma ombuda darbinieks pārstāvēja ombudu visās komitejas 2009. gada sanāksmēs. Komiteja minētajā gadā apsprieda vienu ombuda īpašo ziņojumu: īpašais ziņojums par vecuma diskrimināciju tika apspriests 10. februārī. Ombuds ar prieku piebilda, ka Parlamenta ziņojumu, ko sagatavoja Eiropas Parlamenta deputāts Miguel MARTÍNEZ un kas atspoguļoja visus jautājumus, ar kuriem ombuds bija vērsies Eiropas Parlamentā, plenārsēdē maijā pieņēma, nevienam deputātam nebalsojot pret.

Ombuda attiecībās ar Eiropas Parlamentu 2009. gadā ievērojamu vietu ieņēma arī jautājums par Regulas Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem² turpmāko reformu. 27. aprīlī DIAMANDOUROS kungs tikās ar Pilsoņu brīvības, tieslietu un iekšlietu komiteju, lai apspriestu Parlamenta ziņojumu par reformas gaitu. Pirms tam, 20. janvārī, viņš piedalījās Eiropas Parlamenta Pilsoņu brīvību komitejas un valstu parlamentu Apvienotās komitejas sanāksmē, lai izskatītu jautājumu “Kādu ierosmi ES iestādes var gūt no dalībvalstu labākās prakses atklātības un labas pārvaldības jomā?”. Visbeidzot, 16. februārī, ombuds piedalījās atklātā izskatīšanā, ko organizēja komiteja “Problēmas un perspektīvas Eiropas pilsonības jautājumā”.

Eiropas ombuda ievēlēšana

Eiropas Savienības dibināšanas līguma 228. panta 2. punkts paredz, ka ombudu ievēl pēc jauna Eiropas Parlamenta sastāva ievēlēšanas uz laiku, kamēr šis sastāvs pilda savus pienākumus. Eiropas Parlamenta reglaments sīkāk precizē ievēlēšanas kārtību.

Eiropas Parlaments publicēja aicinājumu nominēt ombuda amata kandidātus Oficiālajā Vēstnesī 2009. gada 10. septembrī³, nosakot 2009. gada 9. oktobri par nomināciju iesniegšanas termiņu.

Papildu informācija par Eiropas ombuda ievēlēšanu ir atrodama Eiropas Parlamenta tīmekļa vietnē:

<http://www.europarl.europa.eu/electionombudsman/> ■

■ ES Padome

Šajā gadā ombuds piedalījās ES Zviedrijas prezidentūras organizētā seminārā “Atklātība un skaidra juridiskā valoda Eiropas Savienībā”. Viņš runāja par savu pieredzi, izmeklējot sūdzības par kļūdām pārvaldē, jo īpaši attiecībā uz piekļuvi dokumentiem.

Īpaša nozīme ombuda darba attiecībās ar Padomi 2009. gadā bija jautājumam par to, kā Padome izprot ombuda statūtus. Tas bija saistīts ar ombuda statūtu izmaiņām 2008. gadā⁴. Ombuds 2009. gada 14. oktobrī piedalījās Padomes Informācijas darba grupas sanāksmē, lai apmainītos viedokļiem šajā jautājumā. Šī sanāksme bija ļoti noderīga un ļāva atrisināt minēto problēmu ātri un abām pusēm izdevīgi (sk. 2. nodaļu).

2. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.).

3. OV 2009, C 216, 7. lpp.

4. Eiropas Parlamenta 2008. gada 18. jūnija Lēmums Nr. 2008/587, ar ko groza Lēmumu Nr. 94/262 par noteikumiem un vispārējiem nosacījumiem, kas reglamentē ombuda pienākumu izpildi (OV 2008, L 189, 25. lpp.).

■ Eiropas Komisija

Eiropas Komisija ir iestāde, uz kuru attiecas lielākā daļa ombuda veikto izmeklēšanu.

Eiropas Komisija ir iestāde, uz kuru attiecas lielākā daļa ombuda veikto izmeklēšanu. Tādēļ regulāras ombuda tikšanās ar Komisijas pārstāvjiem ir būtiskas, lai nodrošinātu apmierinošas atbildes uz pilsoņu sūdzībām. Ombuds 2009. gadā daudzas reizes tikās ar Komisijas ģenerālsekretāri Catherine DAY. Viņš 28. maijā trešo reizi vērsās pie Komisijas ģenerāldirektoriem, pirms tam tika ties ar tiem jau 2005. un 2007. gadā. Ombuda darbinieki 2. februārī tikās ar Komisijas amatpersonām, lai apspriestu veidu, kā Komisija reģistrē sūdzības un pieprasījumus par pārkāpuma procedūrām, kā arī noteikumu pārskatīšanu par publisku piekļuvi dokumentiem. Ombuda Juridiskā departamenta vadītājs reizi mēnesī tikās ar direktoru, kas Komisijas Ģenerālsekretariātā ir atbildīgs par iestāžu attiecībām, lai turpinātu darbu izmeklēšanās, kas attiecas uz Komisiju. Visbeidzot, ombuds rīkoja divas sanāksmes ar Komisijas darbinieku mediatoru Mercedes DE SOLA, lai apspriestu abas puses interesējošus jautājumus.

2009. gads pieredzēja arī ciešāku sadarbību ar SOLVIT, Komisijas izveidoto tīklu, kas palīdz cilvēkiem, kuri saskaras ar šķēršļiem, mēģinot izmantot savas tiesības Eiropas Savienības iekšējā tirgū. SOLVIT pārstāvis arī pirmo reizi piedalījās divgadīgā seminārā, kas aprīlī Kiprā tika rīkots ES dalībvalstu un kandidātvalstu ombudiem. Pēc 17. februāra sanāksmes ar Iekšējā tirgus un pakalpojumu ģenerāldirektorāta amatpersonām ombuda darbinieki tikās ar Komisijas SOLVIT pārstāvjiem 17. jūnijā un vēlreiz 7. decembrī. Abi dienesti kopīgi piedalījās seminārā, kas tika rīkots Stokholmā 9. oktobrī Uzņēmumu Eiropas tīkla ikgadējā kongresa ietvaros. Visbeidzot, ombuds darīja visu iespējamo, lai labāk informētu par SOLVIT lomu, kad devās informatīvās vizītēs uz dalībvalstīm, un ombuds uzaicināja SOLVIT piedalīties pasākumā, ko organizēja 13. martā par tematu "Problēmu risināšana ES — kāds pagrieziena punkts?" (sk. turpmāk).

2009. gadā nostiprinājās ombuda sadarbība ar Eiropas Komisijas atbalstītajiem tīkliem, kas apkalpo pilsoņus, organizācijas un uzņēmumus. DIAMANDOUROS kungs šeit ir nofotografēts, sakot programmatisku runu ikgadējā Europe Direct tīkla pilnsapulcē Tallinā 23. septembrī.

Svarīgi ir arī paplašināt informētību par visiem pakalpojumiem, kas ir pieejami tiem pilsoņiem, organizācijām un uzņēmumiem, kuriem rodas jautājumi vai problēmas attiecībā uz viņu tiesībām, kas paredzētas ES tiesību aktos, un šajā jomā ombuds mēģina padziļināt sadarbību ar Europe Direct. Tika veikti pasākumi, lai nodrošinātu, ka Europe Direct tīkls un Europe Direct kontaktcentrs ir pilnībā informēti par Eiropas ombuda un Eiropas ombudu tīkla darbu. Tas ir svarīgi, lai jau uzreiz varētu norādīt personām, kur tās var vērsties, lai risinātu savas problēmas. Decembrī ombuds tikās ar Komisijas par komunikāciju atbildīgo ģenerāldirektoru Claus SØRENSEN, lai apspriestu šīs un citas iniciatīvas.

■ Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja

Ombuds 13. maijā uzrunāja Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju (EESK) plenārsēdē Briselē, pēc tam, kad iepriekšējā dienā bija ticies ar Komisijas priekšsēdētāju Mario SEPI, priekšsēdētāja vietnieci Irini Ivoni PARI, Darbinieku grupas vadītāju George DASSIS, dažādu interešu grupas priekšsēdētāju Staffan NILSSON un ģenerāls sekretāru Martin WESTLAKE. Sēdes laikā DIAMANDOUROS kungs runāja galvenokārt par savu pieredzi jautājumā par to, ko pilsoņi vēlas no ES iestādēm. Otrā sanāksmē, kas notika 9. novembrī, DIAMANDOUROS kungs vērsās pie Komitejas darbiniekiem. Viņa

Ombuds 13. maijā uzrunāja Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju (EESK) plenārsēdē Briselē.

Otrā sanāksmē, kas notika 9. novembrī, DIAMANDOUROS kungs vērsās pie Komitejas darbiniekiem.

runa aptvēra ombuda izskatāmo sūdzību veidus, ombuda lomu salīdzinājumā ar tiesām, viņa proaktīvo darbu un iespējamo pārvaldes resursa nozīmi. Ombuds savā runā atsaucās uz Eiropas Labas administratīvās prakses kodeksu, ko Komiteja bija pieņēmusi 2009. gada jūlijā. Ombuds šo dokumentu novērtēja ļoti atzinīgi.

■ Eiropas Investīciju banka

Ombuds 2009. gadā veica daudz darba, lai informētu par savu lomu Eiropas Investīciju bankas (EiB) uzraudzībā. Tas notika pēc saprašanās memoranda⁵ noslēgšanas starp ombudu un EiB 2008. gadā. Ombuds 1. decembrī organizēja pasākumu ieinteresētajām personām, lai pievērstu uzmanību šim savu pienākumu aspektam. Šis pasākums, kurā pulcējās vairāk nekā 30 ieinteresētās personas, notika EiB sabiedriskās apspriešanas ietvaros par bankas sūdzību izskatīšanas mehānismu⁶. Bankas pārstāvji piedalījās pasākumā un sniedza noderīgus paskaidrojumus par to, kā EiB izskata sūdzības. Ombuds bija arī pārstāvēts sanāksmēs, ko Banka šajā gadā rīkoja sabiedriskās apspriešanas ietvaros.

Lai palīdzētu informēt par ombuda lomu Eiropas Investīciju bankas (EiB) uzraudzībā, ombuds organizēja pasākumu ieinteresētajām personām 1. decembrī Briselē. Tas notika EiB sabiedriskās apspriešanas ietvaros par bankas sūdzību izskatīšanas mehānismu. Pasākumā piedalījās vairāk nekā 30 ieinteresēto personu, kas ir redzamas fotogrāfijā.

5. Saprašanās memorands starp Eiropas ombudu un Eiropas Investīciju banku attiecībā uz informāciju par bankas politiku, standartiem un procedūrām, kā arī sūdzību izskatīšanu, tostarp Eiropas Savienības nepilsoņu un nerezidentu sūdzību izskatīšanu (OV 2008, C 244, 1. lpp.).

6. Informācija par EiB sūdzību izskatīšanas mehānisma politiku ir pieejama vietnē: <http://www.eib.org>

■ Eiropas Personāla atlases birojs

Ņemot vērā Eiropas Personāla atlases biroja (EPSO) būtisko nozīmi Eiropas Savienības personāla atlasē un tādā arī attiecībās ar Eiropas pilsoņiem, ombuds veic salīdzinoši lielu izmeklēšanu skaitu saistībā ar šo struktūru. Tomēr pēdējos gados veiktais grūtais darbs ir ievērojami uzlabojis gan atlases procesa atklātumu, gan EPSO atsaucību uz kandidātu pieprasījumiem un sūdzībām. Turpmākie centieni ES darbā pieņemšanas procedūru modernizēšanā rosinās papildu uzlabojumus. 2009. gada 4. martā EPSO organizēja pasākumu, lai atzīmētu savas pilnveides programmas vairāku posmu pabeigšanu, tostarp attiecībā uz jauno tīmekļa vietni, tiešsaistes reģistrāciju konkursiem, jauno logotipu un jauno konkursu sludinājumu. Ombudu šajā pasākumā pārstāvēja ģenerālsekre-tārs Ian HARDEN.

DIAMANDOUROS kungs 2009. gada 1. jūlijā tikās ar EPSO direktoru David BEARFIELD, lai apspriestu šos un citus uzlabojumus, kā arī lai uzsāktu diskusijas par saprašanās memoranda iespējamu parakstīšanu starp abām struktūrām.

■ Citas ES iestādes

Ombuds 2009. gadā rīkoja arī daudzas citas sanāksmes ar ES iestāžu pārstāvjiem. 24. jūnijā Luksemburgā viņš tikās ar Eiropas Revīzijas palātas priekšsēdētāju Vítor DA SILVA CALDEIRA un vēlāk piedalījās darba pusdienās ar visiem Tiesas locekļiem. Tajā pašā dienā viņš tikās ar Eiropas Savienības Tiesas priekšsēdētāju Vassilios SKOURIS. 25. septembrī DIAMANDOUROS kungs piedalījās Vispārējās tiesas 20. gadadienas svinībās un 29. novembrī tikās ar Tiesas priekšsēdētāju Marc JAEGER, kurš ieradās Strasbūrā, lai vērstos pie ombuda darbiniekiem. 22. oktobrī DIAMANDOUROS kungs tikās un apspriedās ar Eiropas nākotnes pārdomu grupu Briselē. Visbeidzot, 11. maijā viņš tikās ar Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (OLAF) direktoru Franz-Hermann BRÜNER, bet 29. jūnijā — ar jauno Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāja (EDAU) palīgu Giovanni BUTTARELLI.

4.2. Attiecības ar citiem ombudiem un līdzīgām iestādēm

Lai palīdzētu iespējami daudziem sūdzību iesniedzējiem, Eiropas ombuds cieši sadarbojas ar kolēģiem valstu, reģionālajā un vietējā līmenī. Šāda sadarbība ir vienlīdz svarīga gan informācijas

Lai palīdzētu iespējami daudziem sūdzību iesniedzējiem, Eiropas ombuds cieši sadarbojas ar kolēģiem valstu, reģionālajā un vietējā līmenī.

apmaiņai par Eiropas Savienības tiesību aktiem, gan arī, lai sekotu līdzi jaunumiem ombudu darbā un apmainītos ar paraugpraksi. Lielākā daļa šādas sadarbības notiek Eiropas ombudu tīkla ietvaros. Eiropas ombuds piedalās arī konferencēs, semināros un sanāksmēs ārpus tīkla.

■ Eiropas ombudu tīkls

Eiropas ombudu tīklu patlaban veido 94 biroji 32 valstīs, Eiropas Savienības dalībvalstīs ietverot valstu un reģionālo līmeni, bet ES kandidātvalstīs, Norvēģijā, Islandē un nesen arī Šveicē — valstu līmeni.

Tīkls ir efektīvs līdzeklis, kas ļauj sadarboties lietu izskatīšanā. Tīklā vienlīdz aktīvi notiek gan pieredzes, gan paraugprakses apmaiņa — šos mērķus tiecas sasniegt, organizējot seminārus un tikšanās, regulāri izplatot biļetenu, nodrošinot elektronisku diskusiju forumu un ikdienas elektronisko ziņu kopu.

Sadarbība lietu izskatīšanā

Eiropas ombudam iesniedz daudz sūdzību par sarežģījumiem ar valsts, reģionālajām vai vietējām pārvaldes iestādēm. Daudzos gadījumos Eiropas ombudu tīkla loceklis var sniegt efektīvu palīdzību.

Eiropas ombudam iesniedz daudz sūdzību par sarežģījumiem ar valsts, reģionālajām vai vietējām pārvaldes iestādēm. Daudzos gadījumos Eiropas ombudu tīkla loceklis var sniegt efektīvu palīdzību.

Kad vien ir iespējams, Eiropas ombuds pārsūta tīklā pieņemamās lietas tieši valsts vai reģiona ombudam vai sniedz atbilstošu padomu sūdzības iesniedzējam. Papildu informācija par šādu sadarbību ir sniegta 3. nodaļā.

Lai uzlabotu informētību par ombudu darbu ES kontekstā un izskaidrotu, kādus pakalpojumus viņi sniedz cilvēkiem, kas sūdzas par ES tiesību aktu kompetencē ietilpstošiem jautājumiem, tīkls 2007. gada oktobrī pieņēma savu deklarāciju. Šī deklarācija, kas pieejama Eiropas ombuda tīmekļa vietnē 23 valodās, tika nedaudz precizēta ES dalībvalstu un kandidātvalstu ombudu septītajā seminārā, kas notika Kiprā 2009. gada aprīlī. Mainītā deklarācija atspoguļo faktu, ka Eiropas ombuda tīmekļa vietnē tagad ir iekļauts interaktīvs ceļvedis, kas palīdz cilvēkiem noskaidrot, kurš ombuds vai līdzīga struktūra vislabāk spēj izskatīt viņu sūdzības vai sniegt atbildi uz viņu informācijas pieprasījumiem. Dalībnieki arī vienojās, ka šī deklarācija tiks grozīta pēc vajadzības.

Tāpat, lai labāk informētu par tīkla lomu palīdzības sniegšanā pilsoņiem, kā izmantot ES tiesību aktos paredzētās tiesības, Eiropas ombuds 2009. gadā paplašināja sadarbību ar *Europe Direct* (sk. 4.1. punktu). Šī ombuda iniciatīva ir saistīta ar agrāk izplatīto paziņojumu par iespējām izveidot vienotu tālruņa numuru saziņai ar Eiropas ombudu tīklu. Pēc dažādu iespēju rūpīgas izvērtēšanas ombuds secināja, ka tā vietā, lai veidotu jaunu dienestu, būtu efektīvāk un izdevīgāk izmantot jau esošo *Europe Direct* kontaktcentru kā vienotu ieejas punktu, kurā plaša sabiedrība var vērsties ar jautājumiem par ES. Ombuds ir piekritis nodrošināt šo kontaktcentru ar informāciju un materiāliem par tīklu, lai vajadzības gadījumā tas varētu cilvēkiem norādīt pareizo ceļu.

Valstu un reģionu ombudi var lūgt no Eiropas ombuda rakstveida atbildes uz jautājumiem par Eiropas Savienības tiesībām un to interpretāciju, tostarp saistībā ar jautājumiem, kas rodas konkrētu lietu izmeklēšanas gaitā. Eiropas ombuds sniedz atbildi vai arī gadījumā, kad tā ir piemērotāk, pārsūta pieprasījumu atbildes sniegšanai citai Eiropas Savienības iestādei. 2009. gadā tika saņemts viens pieprasījums no *Emilia-Romagna* reģiona ombuda Itālijā. Tas attiecās uz ES noteikumu interpretāciju jautājumā par sociālās drošības shēmām, kā tās piemēro nodarbinātām personām un viņu ģimenes locekļiem, pārceļoties uz citu dzīvesvietu Eiropas Savienības robežās.

Semināri

Valsts un reģionālo ombudu semināri notiek pārmaiņus katru otro gadu, un tos organizē Eiropas ombuds kopā ar sadarbības partneri kādā valstī vai reģionā.

ES dalībvalstu un kandidātvalstu ombudu septītais seminārs notika *Paphos*, Kiprā, no 2009. gada 5. līdz 7. aprīlim. Kipras administrācijas komisāre (ombuds) Eliana NICOLAOU un Eiropas ombuds rīkoja šo semināru kopā. Pavisam šajā seminārā bija pārstāvēti valstu un reģionu ombudu biroji no

ES dalībvalstu un kandidātvalstu ombudu septītais seminārs notika *Paphos*, Kiprā, 2009. gada aprīlī. Pavisam šajā seminārā bija pārstāvēti valstu un reģionu ombudu biroji no 29 valstīm, un seminārs bija veltīts: Eiropas pilsoņu pārvietošanās brīvībai, vienādaī attieksmei pret Eiropas pilsoņiem, imigrantu pieņemšanai, integrācijai un reglamentācijai, kā arī patvēruma jautājumiem un tiesībām uz patvēruma piešķiršanu.

29 valstīm. Piedalījās arī dalībnieki no Eiropas Parlamenta, Eiropas Komisijas, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras, Eiropas Padomes un Kipras valsts iestādēm.

Seminārs par tematu “Migrācija un tās ietekme uz ombudu darbu” bija sadalīts četrās tematiskās sesijās. Programmatiskās runas teica Jacques BARROT, Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieks, atbildīgais par tieslietām, brīvībām un drošību, kurš savā video uzrunā runāja par Eiropas imigrācijas un patvēruma politiku, un Elspeth GUILD, *Jean Monnet ad personam* profesore migrācijas tiesību jautājumos Nijmegen universitātē Nīderlandē, kura sniedza vispusīgu ieskatu par migrāciju Eiropas Savienībā.

Eiropas ombudi — informācijas biļetens

Eiropas ombudi — Informācijas biļetens informē par Eiropas ombudu tīkla biedru un Starptautiskā ombudu institūta (IOI) Eiropas reģiona dalībnieku darbu. Biļetenu publicē angļu, franču, vācu, itāliešu un spāņu valodā, un to saņem vairāk nekā 400 Eiropas, dalībvalstu, reģionālā un vietējā līmeņa biroji. Eiropas ombuds publicē biļetenu divreiz gadā — aprīlī un oktobrī. 2009. gadā abi izdevumi aptvēra plašu tematu klāstu, tostarp rakstus par pilsoņu tiesībām uz brīvu pārvietošanos, migrācijas un patvēruma jautājumiem, ombuda lomu cietumu uzraudzībā, tiesību pārkāpumiem veselības aprūpē, publisku piekļuvi dokumentiem un valsts funkciju nodošanu privātajam sektoram. Citi raksti bija veltīti sabiedrības mazāk aizsargāto locekļu aizsardzībai, jo īpaši attiecībā uz bērniem, invalīdiem, bezpajumtniekiem un gados veciem cilvēkiem. Daudzos no šiem rakstiem tika skarts jautājums par ombudu lomu saistībā ar Eiropas Savienības tiesību normu nodrošināšanas īstenošanu.

Elektroniskie saziņas līdzekļi

Ir pierādīts, ka ombuda interneta diskusiju un dokumentu apmaiņas forums ombudiem un to darbiniekiem Eiropā ir ļoti noderīgs līdzeklis visiem tīkla dalībniekiem. Vairāk nekā 260 personām ir piekļuve forumam, kurā iestādēm ir piedāvātas ikdienas sadarbības iespējas.

Vispopulārākā foruma sadaļa ir *Ombudsman Daily News* kopa, ko publicē katru darba dienu un kas sniedz ziņas par ombudu biroju darbu, kā arī par Eiropas Savienību. Gandrīz visi dalībvalstu un reģionālie ombudu biroji visā Eiropā regulāri sniedz informāciju *Daily News* un arī iegūst informāciju no tās.

2009. gadā diskusiju forums turpināja nodrošināt lietderīgu informācijas apmaiņu starp ombudu birojiem jautājumu un atbilžu veidā. Šajā gadā apskatītās problēmas aptvēra, piemēram, veselības aprūpi pārrobežu kontekstā, nepieskatītas mazgadīgās personas no ārvalstīm, reliģisko diskrimināciju un apziņas brīvību, valsts drošības iestādes, sūdzības par centrālajām bankām un kontaktus ar SOLVIT centriem dalībvalstīs.

Diskusiju foruma pamatā ir autoritatīvs valstu un reģionu ombudu saraksts ES dalībvalstīs, Norvēģijā, Islandē, Šveicē un Eiropas Savienības kandidātvalstīs. Šo sarakstu atjauno, tiklīdz mainās ombudu biroju kontaktinformācija, un tas ir neaizvietojams informācijas avots visiem Eiropas ombudiem.

■ Ombuda tikšanās

Pārskata gada laikā ombuda centieni sadarboties ar kolēģiem pārsniedza Eiropas ombudu tīkla darbības robežas. Lai veicinātu ombudu biroju attīstību un apmainītos ar paraugpraksi, DIAMANDOUROS

Viens no lielākajiem pasākumiem, kurā ombuds piedalījās 2009. gadā, bija Starptautiskā ombuda institūta (IOI) devītā pasaules konference, kas jūnijā tika organizēta Zviedrijas galvaspilsētā, un tajā tika arī svinēta Zviedrijas parlamenta ombuda divsimtgade.

kungs un viņa darbinieki piedalījās valstu un reģionu ombudu organizētos pasākumos visā Eiropā, tostarp Albānijā, Grieķijā, Īrijā, Itālijā, Norvēģijā, Spānijā, Zviedrijā un Apvienotajā Karalistē. Viens no lielākajiem pasākumiem, kurā ombuds piedalījās 2009. gadā, bija Starptautiskā ombuda institūta (IOI) devītā pasaules konference, kas jūnijā tika organizēta Zviedrijas galvaspilsētā, un tajā tika arī svinēta Zviedrijas parlamenta ombuda divsimtgade. Konfe-

rence, lai atzīmētu šo svarīgo notikumu, atspoguļoja ombuda institūcijas evolūciju no tās izcelsmes brīža Zviedrijā līdz daudzveidīgajām šodienas formām. Maijā Eiropas ombuds uzstājās arī Lielbritānijas un Īrijas ombudu asociācijas ikgadējā sanāksmē Vorikā, Apvienotajā Karalistē, bet oktobrī – Eiropas ombuda institūta Ģenerālajā Asamblejā, kas noritēja Florencē, Itālijā. Ombuda ģenerālsekretārs Ian HARDEN pārstāvēja šo iestādi Vidusjūras reģiona ombudu asociācijas trešajā sanāksmē, kas decembrī notika Atēnās, Grieķijā.

4.3. Attiecības ar citām ieinteresētajām pusēm

Eiropas ombuds ir apņēmis nodrošināt, lai ikviena persona vai organizācija, kas varētu saskarties ar sarežģījumiem Eiropas Savienības pārvaldes struktūrās, būtu informēta par tiesībām iesniegt viņam sūdzību par kļūdām pārvaldē. Viņš arī aktīvi izplata vispārīgāku informāciju par saviem centieniem veicināt atklātumu, atbildīgumu un apkalpošanas kultūru ES pārvaldē. 2009. gadā tika veikti papildu pasākumi šajā jomā – ombuds un viņa darbinieki rīkoja apmēram 145 prezentācijas.

Šajā nodaļā sniegts pārskats par daudzajiem veidiem, kādos ombuds gada laikā centās vairoz zināšanas par savu darbību.

■ Konferences un tikšanās

Pasākumi ar ombuda piedalīšanos

Ombuds 2009. gadā veltīja daudz laika, lai tiktos ar svarīgākajām ieinteresētajām personām un izskaidrotu savus pakalpojumus, kā arī uzklautu viņu pieredzi saskarsmē ar ES pārvaldes iestādēm.

Ombuds 2009. gadā veltīja daudz laika, lai tiktos ar svarīgākajām ieinteresētajām personām un izskaidrotu savus pakalpojumus, kā arī uzklautu viņu pieredzi saskarsmē ar ES pārvaldes iestādēm.

Vairāk nekā 60 pasākumos viņš iepazīstināja ar savu darbu juristus, uzņēmumu apvienības, zinātniekus, nevalstiskās organizācijas, reģionālo un vietējo pašvaldību pārstāvjus, lobijus un interešu grupas, akademiķus, augsta līmeņa politiķus un valsts ierēdņus. Šīs konferences, semināri un tikšanās tika organizētas Briselē un

dalībvalstīs, nereti arī kā ombuda informatīvo vizīšu daļa (skatīt turpmāk). Īpaši spilgts bija problēmu risināšanas pasākums, ko Eiropas Parlaments rīkoja martā, un seminārs maziem un vidējiem uzņēmumiem, kas notika kā MVU nedēļas daļa 2009. gada maijā.

Pasākumi ar ombuda darbinieku piedalīšanos

Ombuda darbinieki tikpat aktīvi veicina informētību par savu iestādi. 2009. gadā šie darbinieki sniedza vairāk nekā 85 prezentācijas apmēram 2 600 pilsoņiem no visas ES. Lielākais šādu apmeklētāju grupu skaits bija no Vācijas, kā arī no Francijas, Austrijas un Grieķijas. Šajās prezentācijās piedalījās studenti un praktikanti, juristi un tiesneši, žurnālisti, uzņēmēji un lobētāji, valdības amatpersonas un civildienesta ierēdņi, kā arī ombudu biroju darbinieki un armijas pārstāvji.

Eiropas ombuds daudz strādā, lai nodrošinātu, ka personas, kurām radušās problēmas, izmantojot ES tiesību aktos paredzētās tiesības, zinātu, kas tām var palīdzēt. 2009. gada martā viņš organizēja semināru Briselē par tematu “Problēmu risināšana ES — kāds pagrieziena punkts?”. Šajā pasākumā piedalījās vairāk nekā 100 cilvēku, lai uzzinātu par pakalpojumiem, ko sniedz Eiropas ombuds, Eiropas Parlamenta Lūgumrakstu komiteja, SOLVIT un Eiropas pilsoņu rīcības dienests (ECAS).

Ņemot vērā līdzekļu trūkumu, kas ierobežo katru gadu organizējamo prezentāciju skaitu, ombuds iespēju robežās cenšas pieņemt ieinteresēto personu uzaicinājumus un lūgumus. Visas šīs prezentācijas ir ļoti svarīgas, jo palīdz ES pārvaldībai piešķirt “cilvēcisku seju”.

■ Informatīvās vizītes

Lai uzlabotu zināšanas par ombuda darbu un turpinātu pilnveidot darba attiecības ar kolēģiem dalībvalstīs un reģionos, ombuds 2003. gadā uzsāka intensīvu informatīvo vizīšu programmu dalīb-

Ombuda informatīvās vizītes 2009. gada maijā notika Slovēnijā un Čehijas Republikā, bet oktobrī — Somijā un Igaunijā.

valstīs un kandidātvalstīs. Šādas vizītes joprojām turpinās. Ombuda informatīvās vizītes 2009. gada maijā notika Slovēnijā un Čehijas Republikā, bet oktobrī — Somijā un Igaunijā. Jūnijā ombuds devās arī uz Itāliju, lai piedalītos daudzos informatīvos pasākumos.

SLOVĀKIJA — No 2009. gada 13. līdz 15. maijam Eiropas ombuds apmeklēja Slovēkiju. Vizīti organizēja Slovēkijas ombuda Pavel KANDRÁČ birojs. DIAMANDOUROS kungs tikās ar Slovēkijas prezidentu Dr. Ivan GAŠPAROVIČ, premjerministru Robert FICO un Parlamenta priekšsēdētāja vietnieku Miroslav ČÍŽ. Viņš tikās arī ar Slovēkijas Juristu asociāciju un Slovēkijas Tirdzniecības palātu, un šajās sanāksmēs piedalījās arī SOLVIT un Uzņēmumu Eiropas tīkla pārstāvji. Ombuds nolasīja lekciju Ekonomikas universitātē Bratislavā, un to noklausījās arī nevalstisko organizāciju pārstāvji. Pēc preses konferences ombuda vizīti plaši atspoguļoja Slovēkijas laikraksti, radio un televīzija.

SLOVĀKIJA — Informatīvās vizītes laikā Slovēnijā, kas notika no 13. līdz 15. maijam, ombuds tikās ar Slovēkijas prezidentu, premjerministru un parlamenta priekšsēdētāja vietnieku, kā arī rīkoja daudzos informatīvos pasākumus. DIAMANDOUROS kungs ir nofotografēts kopā ar Slovēkijas ombudu Pavel KANDRÁČ, kura birojs organizēja šo vizīti.

ČEHIJAS REPUBLIKA — Čehijas Republikas Sabiedriskā tiesībsarga (ombuda) birojs organizēja Eiropas ombuda informatīvo vizīti Brno un Prāgā no 17. līdz 20. maijam. Brno DIAMANDOUROS kungam bija ilga tikšanās ar ombudu Otakar MOTEJL un viņa darbiniekiem. Viņš apmainījās viedokļiem ar Čehijas Republikas tiesību sistēmas svarīgākajiem pārstāvjiem, tostarp ar Augstākās tiesas priekšsēdētāju Iva BROŽOVÁ. Viņš tikās arī ar nevalstisko organizāciju pārstāvjiem un Dienvidaustrumu kohēzijas reģiona Reģionālo padomi informatīvā pasākumā, kas bija organizēts šīs vizītes ietvaros. Prāgā DIAMANDOUROS kungs tikās ar Čehijas Republikas prezidentu Václav KLAUS, premjerministru Jan FISCHER un cilvēktiesību ministru Michael KOCÁB. Viņš arī apspriedās ar Čehijas Republikas Tirdzniecības palātu, kā arī ar SOLVIT un Uzņēmumu Eiropas tīkla pārstāvjiem Čehijas Republikā.

ČEHIJAS REPUBLIKA — Čehijas Republikas Sabiedriskā tiesībsarga (ombuda) birojs organizēja Eiropas ombuda informatīvo vizīti Brno un Prāgā no 17. līdz 20. maijam. Šo vizīti pēc DIAMANDOUROS kunga un MOTEJL kunga kopīgās preses konferences plaši atspoguļoja Čehijas Republikas plašsaziņas līdzekļi, viņi abi ir šeit nofotografēti kopā ar žurnālistiem.

SOMIJA — Eiropas ombuds apmeklēja Somiju laikā no 25. līdz 28. oktobrim. Vizīte notika pēc Eiropas lietu ministres Astrid THORS ielūguma. Pirms vizītes DIAMANDOUROS kungs tikās ar Olli REHN, komisāru, kurš ir atbildīgs par ES paplašināšanos, lai apspriestu ES jautājumus attiecībā uz Somiju. Uzturoties Helsinkos, ombuds tikās ar Parlamenta ombudu Riitta-Leena PAUNIO un viņas darbiniekiem un iepazīstināja ar savu darbu nevalstisko organizāciju un uzņēmēju aprindu pārstāvjus, universitāšu studentus un plašsaziņas līdzekļus. Viņš tikās ar Somijas prezidenti Tarja HALONEN, Augstākās administratīvās tiesas priekšsēdētāju Pekka HALLBERG un Eiropas lietu ministri Astrid THORS. Viņam bija tikšanās arī ar Tieslietu kanclera vietnieku Mikko PUUMALAINEN, Datu aizsardzības ombudu Reijo AARNIO un vairākām parlamentārajām komitejām.

SOMIJA — Eiropas ombuds apmeklēja Somiju laikā no 25. līdz 28. oktobrim. Somijas parlamenta ombuds palīdzēja organizēt šo vizīti kopā ar Eiropas Parlamenta Informācijas biroju un Eiropas Komisijas pārstāvniecību. Īpaši svarīga šīs vizītes ietvaros bija tikšanās ar pirmo Eiropas ombudu un Parlamenta deputātu Jacob SÖDERMAN, kurš iepazinās ar DIAMANDOUROS kungu ombuda lekcijas laikā Helsinku universitātē un piedalījās, kad ombuds sniedza paziņojumu žurnālistiem.

IGAUNIJA — Ombuds devās uz Igauniju laikā no 29. līdz 30. oktobrim, un tā bija informatīva vizīte, ko organizēja Tieslietu kanclers Indrek TEDER. Ombuds runāja ar Tieslietu kanclera darbiniekiem un ilgi apspriedās ar kancleru un viņa vietnieku Madis ERNITS. Vizītes laikā viņš tikās ar Igaunijas prezidentu Toomas HENDRIK ILVES, Parlamenta priekšsēdētāju Ene ERGMA un tieslietu ministru Rein LANG. Viņš arī nolasīja publisku lekciju Tartu universitātē un tikās ar Igaunijas uzņēmēju aprindu pārstāvjiem, kā arī ar Igaunijas Tiesnešu asociāciju. Pirms došanās uz Tallinu DIAMANDOUROS kungs tikās ar Komisijas priekšsēdētāja vietnieku, kas atbild par administratīvajām lietām, revīzijām un krāpšanas apkarošanu, Siim KALLAS, lai apspriestu šīs informatīvās vizītes mērķi.

IGAUNIJA — Ombuda informatīvās vizītes ietvaros Igaunijā Eiropas Parlamenta Informācijas birojs Tallinā organizēja tikšanos ar nevalstiskajām organizācijām un žurnālistiem, kā arī daudzas intervijas plašsaziņas līdzekļos, šādi palīdzot izplatīt informāciju par ombuda vizīti. DIAMANDOUROS kungs šeit ir nofotografēts tikšanās laikā, līdzās Parlamenta Informācijas biroja vadītājam Kadi HERKÜL.

ITĀLIJA — ANCI (Itālijas Pašvaldību asociācija) uzaicināja Eiropas ombudu uz Palermo piedalīties pasākumā, lai informētu par savu darbu. Uzturoties Palermo no 2. līdz 3. jūnijam, DIAMANDOUROS kungs tikās ar reģiona iestāžu pārstāvjiem, tostarp ar Reģionālās padomes priekšsēdētāju Alberto CAMPAGNA un Palermo mēru Diego CAMMARATA. Pēc tam ombuds devās uz Romu, lai piedalītos vairākās sanāksmēs un jo īpaši lai tiktos ar Itālijas prezidentu Giorgio NAPOLITANO. Viņš uzstājās pasākumā, ko organizēja Itālijas Juristu padome, un apmainījās viedokļiem ar Sabino CASSESE, Itālijas Konstitucionālās tiesas tiesnesi, un Parlamenta deputātu Sandro GOZI, kurš bija ierosinājis likumprojektu par valsts ombuda izveidi Itālijā. DIAMANDOUROS kungs tikās arī ar Itālijas Pašvaldību politikas departamenta vadītāju Roberto ADAM un ar SOLVIT pārstāvjiem Itālijā.

ITĀLIJA — DIAMANDOUROS kungs apmeklēja Itāliju laikā no 2. līdz 5. jūnijam pēc ANCI Sicīlijas nodaļas ģenerālsekretāra Andrea PIRAINO ielūguma, lai runātu ar Itālijas Pašvaldību asociācijas (ANCI) locekļiem. DIAMANDOUROS kungs ir nofotografēts pasākuma laikā Palermo, kurā viņš raksturoja savu darbu un to, kādas sūdzības viņš izskata. *Misilmeri* ombuds Pierangelo BONANNO palīdzēja organizēt Eiropas ombuda vizīti Palermo.

Visas šīs vizītes bija ļoti noderīgas, lai uzlabotu sabiedrības informētību par Eiropas Savienības likumdošanā paredzētajām pilsoņu tiesībām, uzlabotu Eiropas ombuda un viņa kolēģu citās valstīs publisko tēlu un izplatītu informāciju par tiesībām iesniegt sūdzības.

■ Plašsaziņas līdzekļu pasākumi

Ombuds atzīst plašsaziņas līdzekļu svarīgo nozīmi sabiedrības viedokļa veidošanā, debašu bagātināšanā un ombuda pakalpojumu atpazīstamības uzlabošanā visās Eiropas Savienības dalībvalstīs.

Proaktīva plašsaziņas līdzekļu politika ir ombuda darbības pamatelements, un tā palīdz sekmēt tiesību ievērošanu saskaņā ar ES tiesību aktiem un uzlabot pārvaldības kvalitāti.

Proaktīva plašsaziņas līdzekļu politika ir ombuda darbības pamatelements, un tā palīdz sekmēt tiesību ievērošanu saskaņā ar ES tiesību aktiem un uzlabot pārvaldības kvalitāti.

Ombuda svarīgākie pasākumi saistībā ar plašsaziņas līdzekļiem 2009. gadā iekļāva preses konferences Briselē, lai iepazīstinātu ar gada ziņojumu, kā arī Bratislavā, Prāgā, Helsinkos un Tallinā, kas bija iepriekš minēto informatīvo vizīšu daļa. Preses sanāksmes ar ieinteresētajiem žurnālistiem no dažādiem laikrakstiem un ziņu aģentūrām arī sniedza ombudam iespēju skaidrot savu darbu pilsoņu labā un viedokli par konkrētiem jautājumiem. Tāpat arī DIAMANDOUROS kungs 2009. gadā sniedza apmēram 40 interviju žurnālistiem no drukātajiem, apraides un elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem Strasbūrā, Briselē un citur – galvenokārt informatīvo vizīšu laikā.

2009. gadā plašsaziņas līdzekļi daudz ziņoja par ombuda darbu, visvairāk saistībā ar sūdzību, ko bija iesniedzis mikroprocesoru ražotājs Intel, jautājumu par atklātumu un 2008. gada ziņojumu. Ombuds ir nofotografēts intervijas laikā europarl tv pēc debatēm Parlamentā par ombuda darbību 2008. gadā.

2009. gadā žurnālistiem un ieinteresētajām personām visā Eiropā tika izdots un izplatīts 21 paziņojums presei. Tajos tika izskatīti tādi jautājumi kā ES noteikumu par publisku piekļuvi dokumentiem pārskatīšana, lidsabiedrību pasažieru tiesības, Eiropas Komisijas kavētie maksājumi, Eiropas Parlamenta ēku finansēšana un sūdzība, ko bija iesniedzis mikroprocesoru ražotājs Intel.

Laikā no 2008. līdz 2009. gadam ievērojami palielinājās ombuda darba atspoguļojums plašsaziņas līdzekļos un par 85 % palielinājās apzināto laikrakstu publikāciju skaits. Lielā mērā tā notika, pateicoties plašajiem ziņojumiem presē par iepriekš minēto Intel sūdzību (sk. 3.3. punktu).

■ Publikācijas

Visu gadu plaši tika izplatīti materiāli par ombuda darbu, jo īpaši Eiropas Parlamenta maijā organizēto atvērto durvju dienu laikā Briselē un Strasbūrā.

Jo īpaši interesants publikāciju kontekstā 2009. gadā bija jaunais *gada ziņojuma* formāts un jaunais kopsavilkuma dokuments *2008. gada pārskatu*. Ombuds saņēma ļoti pozitīvas atsauksmes

Visas ombuda publikācijas ir pieejamas

ombuda tīmekļa vietnē:

<http://www.ombudsman.europa.eu>,

kā arī tās var iegūt bez maksas ES grāmatnīcā:

<http://bookshop.europa.eu>

par šīm divām publikācijām, kuras bija pilnībā pārveidotas, lai būtu lasītājiem izprotamākas un pieejamākas. Abas publikācijas tika izdotas 23 oficiālajās ES valodās un izplatītas gan svarīgākajām ieinteresētajām personām, gan plašai sabiedrībai. Visas ombuda publikācijas ir pieejamas ombuda tīmekļa vietnē: <http://www.ombudsman.europa.eu>, kā arī tās var iegūt bez maksas ES grāmatnīcā: <http://bookshop.europa.eu>

Tāpat 2009. gadā ombuda birojs pabeidza sagatavošanās darbus, lai izveidotu iestādei jaunu vizuālo identitāti, tostarp jaunas emblēmas gan Eiropas ombudam, gan Eiropas ombudu tīklam. Jaunā vizuālā identitāte tiks atklāta 2010. gadā.

■ Elektroniskā saziņa

Saziņa, izmantojot elektronisko pastu

Gandrīz 60 % visu ombuda saņemto sūdzību 2009. gadā tika iesniegtas ar interneta starpniecību. Liela daļa no tām (72 %) tika saņemtas elektroniskās sūdzības formā, kas ir pieejama ombuda tīmekļa vietnē 23 valodās.

2009. gadā ombuda galveno e-pasta adresi izmantoja, lai atbildētu kopā uz vairāk nekā 1 850 elektroniskā pasta sūtījumiem ar informācijas pieprasījumiem. Salīdzinājumam, 2008. gadā tika saņemti apmēram 4 300 pieprasījumi, 2007. gadā — 4 100, bet 2006. gadā — 3 500. Ievērojamais informācijas pieprasījumu samazinājums 2009. gadā lielā mērā ir izskaidrojams ar milzīgajiem panākumiem, ko guva ombuda jaunais interaktīvais ceļvedis, kas pieejams ombuda tīmekļa vietnē. Tas ļāva cilvēkiem pašiem iegūt nepieciešamo informāciju bez pieprasījuma nosūtīšanas. No 1 850 e-pasta sūtījumiem ar informācijas pieprasījumiem aptuveni 1 600 bija individuālie pieprasījumi, un uz tiem visiem individuālas atbildes sniedza attiecīgajā jomā kompetentie ombuda darbinieki. Apmēram 250 bija saistīti ar masveida vēstuļu iesūtīšanu galvenokārt saistībā ar grūtībām, ar kurām it kā saskārās Katalonijas (*Catalan*) televīzijas kanāli, kas pārraidīja raidījumus Valensijas (*Valencia*) reģionā.

Tīmekļa vietnes pilnveidošana

2009. gada 5. janvārī sāka darboties Eiropas ombuda jaunā tīmekļa vietne. Vietnes mērķis ir sniegt apmeklētājam skaidru, kodolīgu un viegli izprotamu informāciju par to, ko Eiropas ombuds var darīt. Tā sniedz ieskatu ombuda līdzšinējos panākumos un izskaidro, kā iesniegt sūdzību. Ombuda tīmekļa vietne visu gadu tika regulāri papildināta ar lēmumiem, lietu kopsavilkumiem, paziņojumiem presei, informāciju par gaidāmajiem notikumiem, kā arī publikācijām.

Īpaši interesants ombuda jaunajā tīmekļa vietnē ir interaktīvais ceļvedis, kura mērķis ir palīdzēt personām noskaidrot, kura iestāde ir vispiemērotākā, lai tajā vērstos ar sūdzību. Šis pakalpojums acīmredzami ir īpaši noderīgs pilsoņiem, uzņēmumiem un citām organizācijām visā Eiropā. 2009. gadā vairāk nekā 26 000 cilvēku meklēja un saņēma ombuda padomus ar šā interaktīvā ceļveža starpniecību. Visbiežāk dotais padoms bija iesniegt sūdzību Eiropas ombudam, tam sekoja padoms sazināties ar *Europe Direct*, informācija par Eiropas Komisijas lomu ES tiesību aktu piemērošanas nodrošināšanā un padoms vērsties pie dalībvalsts vai reģiona ombuda.

Laikā no 2009. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim ombuda tīmekļa vietni apmeklēja apmēram 340 000 unikālo apmeklētāju, un kopumā viņi aplūkoja vairāk nekā četrus miljonus lappušu. Lielākais apmeklētāju skaits bija no Spānijas, tai sekoja Itālija, Vācija, Francija un Beļģija.

Lai nodrošinātu, ka ombuda tīmekļa vietne ir viena no labākajām Eiropas Savienības tīmekļa vietnēm, ombuda birojs 2009. gadā piedalījās ES starpiestāžu tīmekļa redakcijas komitejas (*EU Inter-Institutional Internet Editorial Committee*, CEiii) darbā.

2009. gadā vairāk nekā 26 000 cilvēku meklēja un saņēma ombuda padomus ar šā interaktīvā ceļveža starpniecību.

acīmredzami ir īpaši noderīgs pilsoņiem, uzņēmumiem un citām organizācijām visā Eiropā. 2009. gadā vairāk nekā 26 000 cilvēku meklēja un saņēma ombuda padomus ar šā interaktīvā ceļveža

Resursi

ŠĪ NODAĻA sniedz pārskatu par resursiem, kas ombuda institūcijai bija pieejami 2009. gadā. Tajā ir iekļauts apraksts par darbu, ko paveikuši dažādi ombuda biroja departamenti un nodaļas, kā arī par centieniem nodrošināt kvalitatīvu informācijas apriti starp darbiniekiem un veicināt profesionālās izaugsmes iespējas. Nodaļas otrā daļa ir veltīta ombuda budžetam.

5.1. Personāls

Lai nodrošinātu, ka ombuds pienācīgi veic savu darbu, izskatot sūdzības par kļūdām pārvaldē 23 Līguma valodās, un lai vairotu zināšanas par ombuda darbu, iestādei ir augsti kvalificēts daudz-

Regulāras darbinieku sanāksmes, kā arī ikgadējais personāla izvērtēšanas seminārs palīdz informēt visus darbiniekus par izmaiņām biroja darbā un rosina viņus pārdomāt, kā viņu darbs veicina institucionālo mērķu sasniegšanu.

valodīgs personāls. Regulāras darbinieku sanāksmes, kā arī ikgadējais personāla izvērtēšanas seminārs palīdz informēt visus darbiniekus par izmaiņām biroja darbā un rosina viņus pārdomāt, kā viņu darbs veicina institucionālo mērķu sasniegšanu.

■ Personāla izvērtēšanas seminārs

Eiropas ombuda personāla izvērtēšanas seminārs ir neatņemama ombuda stratēģiskā plāna daļa, kas jo īpaši sniedz iedvesmu un noderīgas vadlīnijas politikas veidošanai un gada pārvaldības plāna izstrādei. Tas ir viens no gada pasākumu programmas notikumiem, kas sniedz darbiniekiem un praktikantiem iespēju apmainīties ar viedokļiem jautājumos, kas tieši saistīti ar ombuda darbu. Izvērtēšanā iegūtie secinājumi palīdz ombudam noteikt stratēģiskos mērķus, kurus pēc tam savā darbā ievēro visas nodaļas.

Personāla izvērtēšanas semināri ir vieni no tiem gada pasākumu programmas notikumiem, kas sniedz darbiniekiem un praktikantiem iespēju neoficiāli apmainīties ar viedokļiem jautājumos, kas tieši saistīti ar ombuda darbu. Personāla izvērtēšanas seminārs 2009. gadā notika laikā no 11. līdz 13. februārim, un tā temats bija "Strādājot kopā". Konkrētie apspriestie temati bija šādi: sūdzību izskatīšana, sadarbība ar citām iestādēm, saprotamas izteiksmes lietošana un darbinieku informēšana, iesaistīšana un novērtēšana.

Personāla izvērtēšanas seminārs 2009. gadā notika laikā no 11. līdz 13. februārim, un tā temats bija “Strādājot kopā”. Turpinot 2008. gada personāla izvērtēšanas seminārā iesākto tematu, kad uzmanība bija pievērsta iestādes identitātei un labas pārvaldības jēdzienam, 2009. gadā seminārs vairāk bija veltīts biroja iekšējam darbam. Gatavojoties šim semināram, darbinieki tika lūgti sniegt atbildes uz tiem pašiem pašnovērtējuma anketas jautājumiem, kas tika izmantoti 2006. gada personāla izvērtēšanas seminārā. Tas bija vajadzīgs, lai varētu tieši salīdzināt iegūtos rezultātus un noteikt, kādi panākumi ir gūti un kurās jomās vēl ir nepieciešama papildu uzmanība. Anketas rezultāti un analīze tika ņemta vērā, sagatavojot galīgo prezentāciju programmu un seminārā apspriežamos tematus.

Tāpat kā iepriekšējos seminārus, arī trešo personāla izvērtēšanas semināru darbinieki atzina par ļoti pozitīvu pieredzi. Nākamais seminārs ir ielānots 2010. gada februārī.

■ Personāla sanāksmes

Lai nodrošinātu pastāvīgu informācijas apmaiņu starp darbiniekiem un veicinātu profesionālās pilnveides iespējas, tiek regulāri rīkotas personāla sanāksmes. Šo sapulču darba kārtībā ir ombuda sagatavotais pārskats par viņa nesenajiem un turpmākiem pasākumiem, kā arī ziņojumi par tām administratīvajām, juridiskajām un politikas tendencēm, kuras ietekmē iestādi. Personāla sanāksmēs aktīva loma ir arī ģenerālsekretāram un departamentu un nodaļu vadītājiem. Šajā gadā personāla sanāksmes notika 10. jūlijā un 11. decembrī, nodrošinot labu iespēju diskusijām un informācijas apmaiņai.

Lai sekmētu labāku personāla informētību par citu ES iestāžu paveikto, ombuds aicina ārējus referentus uzstāties par atbilstošiem tematiem. Vispārējās tiesas priekšsēdētājs Marc JAEGER 2009. gada 20. novembrī ieradās Strasbūrā, lai runātu par tematu “Labas pārvaldības princips Kopienas tiesībās”. Viņš ir nofotografēts šeit kopā ar ombudu.

Lai sekmētu labāku personāla informētību par citu ES iestāžu paveikto, ombuds arī aicina ārējus referentus uzstāties par atbilstošiem tematiem. Vispārējās tiesas priekšsēdētājs Marc JAEGER 2009. gada 20. novembrī ieradās Strasbūrā, lai runātu par tematu “Labas pārvaldības princips Kopienas tiesībās”. Šī lieliskā uzstāšanās izraisīja daudzus jautājumus un piezīmes par tematu, kam ir galvenā loma ombuda darbā.

Ombuds un viņa personāls

Turpmāk sniegts pārskats par ombuda biroja struktūru, kā arī sniegta sīkāka informācija par ombudu un viņa vadošajiem darbiniekiem. Noslēgumā īsumā izklāstīta ombuda Personāla komitejas un datu aizsardzības inspektora loma.

Eiropas ombuds

P. Nikiforos DIAMANDOUROS — EIROPAS OMBUDS

P. Nikiforos DIAMANDOUROS ir dzimis 1942. gada 25. jūnijā Atēnās, Grieķijā. Viņu ievēlēja Eiropas ombuda amatā 2003. gada 15. janvārī. Amata pienākumus viņš sāka pildīt 2003. gada 1. aprīlī, un 2005. gada 11. janvārī viņu atkārtoti ievēlēja uz pieciem gadiem.

No 1998. gada līdz 2003. gadam viņš bija Grieķijas valsts pirmais ombuds. Kopš 1993. gada līdz pat 2009. gada augustam viņš bija Atēnu Universitātes Politisko zinātņu un sabiedriskās administrācijas departamenta salīdzinošās politikas pasniedzējs (akadēmiskajā atvaļinājumā no 2003. līdz 2009. gadam). No 1995. gada līdz 1998. gadam viņš ieņēma Grieķijas Nacionālā sociālo pētījumu centra (EKKE) direktora un priekšsēdētāja amatu.

Viņš ir ieguvis politisko zinātņu bakalaura grādu Indianas Universitātē (1963), maģistra grādu (1965), filozofijas maģistra grādu (1969) un doktora grādu (1972) tajā pašā jomā Kolumbijas Universitātē. Pirms darba Atēnu Universitātē, kas aizsākās 1988. gadā, viņš strādāja par lektoru Ņujorkas štata universitātē un par zinātnisko līdzstrādnieku Kolumbijas Universitātē (1973.–1978.). No 1980. gada līdz 1983. gadam viņš bija Atēnu Koledžas attīstības direktors Atēnās, Grieķijā. No 1983. gada līdz 1988. gadam viņš bija Rietumeiropas, Vidējo Austrumu un Ziemeļāfrikas programmu vadītājs Ņujorkas Sociālo zinātņu pētījumu Padomē. No 1988. gada līdz 1991. gadam viņš vadīja Grieķijas Starptautisko un stratēģisko pētījumu institūtu Atēnās, kas ir politisko pētījumu ideju ģenerators, dibināta ar *Ford* un *MacArthur Foundations* finansiālu atbalstu. 1997. gadā viņš strādāja par politisko zinātņu viesprofesoru *Juan March* Sociālo zinātņu Augstāko kursu centrā Madridē.

P. Nikiforos DIAMANDOUROS darbojās Grieķijas Politisko zinātņu asociācijas priekšsēdētāja amatā (1992.–1998.) un ASV Mūsdienu Grieķijas studiju asociācijas priekšsēdētāja amatā (1985.–1988.). No 1999. līdz 2003. gadam viņš bija Grieķijas Valsts cilvēktiesību komisijas loceklis, bet no 2000. līdz 2003. gadam — Grieķijas Valsts administratīvās reformas padomes loceklis. No 1988. līdz 1995. gadam viņš bija Dienvideiropas administratīvās apakškomitejas līdzpriekšsēdētājs Ņujorkas Sociālo zinātņu pētījumu padomē, kuras darbību finansē *Volkswagen Foundation*. P. Nikiforos DIAMANDOUROS ir arī viens no galvenajiem redaktoriem grāmatu sērijai par jauno Dienvideiropu, kā arī Fulbraita un *National Endowment for the Humanities* pētījumu stipendiāts.

Viņš ir daudzu darbu autors par Grieķijas, Dienvideiropas un Dienvidaustrumeiropas politiku un vēsturi, jo īpaši par demokratizāciju, valsts un nācijas veidošanu, kā arī saikni starp kultūru un politiku. ■

— Eiropas ombuda sekretariāts

Eiropas ombuda sekretariāts atbild par ombuda personīgā biroja darbību un konsultē ombudu. Tas konsultē par attiecībām ar citām ES iestādēm un jautājumiem, kas saistīti ar ombuda izskatītajām lietām. Tas arī pilda daudzus administratīvus uzdevumus, tostarp izstrādā ombuda darba kārtību, koordinē viņa saņemto un nosūtīto korespondenci, atbild par iestādes darba protokola jautājumiem un pilda vispārējos ombuda sekretariāta pienākumus.

Ģenerālsekretārs

Ģenerālsekretārs iestādē atbild par stratēģisko plānošanu un vispārīgās biroja vadības pārraudzību. Viņš konsultē ombudu par biroja struktūru un vadību, tā darbības plānošanu, darba izpildi

Ģenerālsekretārs iestādē atbild par stratēģisko plānošanu un vispārīgās biroja vadības pārraudzību.

un uzraudzību. Jo īpaši attiecībā uz Juridiskā departamenta darbu ģenerālsekretārs konsultē ombudu par tiesisko stratēģiju un palīdz un konsultē viņu par sūdzību izskatīšanu un izmeklēšanu.

Visbeidzot, ģenerālsekretārs koordinē attiecības starp ombuda biroju un citām Eiropas iestādēm, kā arī ir galvenais attiecību veidotājs ar ombuda birojiem visā Eiropā un Eiropas pilsoņiem.

Ian HARDEN — ĢENERĀLSEKRETĀRS

Ian HARDEN ir dzimis 1954. gada 22. martā Norvičā, Anglijā. Viņš ir studējis jurisprudenci Čērčila koledžā Kembridžā, kur 1975. gadā ieguvis bakalaura grādu ar augstāko izcilību un 1976. gadā juridisko zinātņu bakalaura grādu (LLB). Pēc universitātes beigšanas no 1976. gada līdz 1990. gadam I. HARDEN bija lektors Šefildas Universitātes juridiskajā fakultātē, no 1990. līdz 1993. gadam — vecākais lektors, no 1993. līdz 1995. gadam — docētājs un no 1995. gada — valsts tiesību profesors. Eiropas ombuda birojā I. HARDEN sāka strādāt galvenā juridiskā padomnieka amatā 1996. gadā un vadīja sekretariāta darbu no 1997. gada līdz 1999. gadam; 2000. gadā viņš kļuva par Juridiskā departamenta vadītāju. 2006. gada 1. augustā viņš tika iecelts par ombuda biroja ģenerālsekretāru. Viņš ir autors un līdzautors daudzām publikācijām par ES tiesībām un valsts tiesībām, tostarp *The Contracting State* (Bekingema: Open University Press, 1992); *Flexible Integration: Towards a more effective and democratic Europe* (Londona, CEPR, 1995), un *European Economic and Monetary Union: The Institutional Framework* (Kluwer Law International, 1997). Ian HARDEN ir Association française de droit constitutionnel un Lielbritānijas Study of Parliament Group biedrs un goda profesors Šefildas Universitātē. ■

Juridiskais departaments

Juridiskajā departamentā strādā galvenokārt juristi, kuru galvenais pienākums ir analizēt Eiropas ombuda saņemtās sūdzības un veikt to izmeklēšanu Juridiskā departamenta vadītāja un četru Juri-

Juridiskajā departamentā strādā galvenokārt juristi, kuru galvenais pienākums ir analizēt Eiropas ombuda saņemtās sūdzības un veikt to izmeklēšanu Juridiskā departamenta vadītāja un četrus Juridisko nodaļu vadītāju uzraudzībā.

disko nodaļu vadītāju uzraudzībā. Juridiskā departamenta vadītājs arī sniedz ombudam padomus par tiesisko stratēģiju un iestādes vadības jautājumiem, kā arī vada departamenta darbu.

2009. gadā departamentā strādāja pavisam 25 darbinieki — Juridiskā departamenta vadītājs, četri juridisko nodaļu vadītāji, trīs vadošie juristi, 14 juristi, divi juristi-lingvisti un Juridiskā departamenta vadītāja palīgs. Šajā gadā Juridiskajā departamentā stažējās 21 praktikants.

João SANT'ANNA — JURIDISKĀ DEPARTAMENTA VADĪTĀJS

João SANT'ANNA ir dzimis 1957. gada 3. maijā Setubalā, Portugālē. Viņš ir studējis jurisprudenci Lisabonas Universitātē no 1975. līdz 1980. gadam un 1981. gadā sācis strādāt par advokātu Lisabonā. No 1980. līdz 1982. gadam viņš strādājis par juristu Portugāles Iekšlietu ministrijas Lisabonas reģiona Juridiskā un administratīvā darba nodaļā. No 1982. līdz 1984. gadam João SANT'ANNA turpināja jurisprudences studijas intelektuālā īpašuma tiesību jomā Ludviga Maksimiliāna Universitātē un Maksa Planka institūtā Minhenē. Pēc atgriešanās Portugālē 1984. gadā viņš tika iecelts par Portugāles Iekšlietu ministrijas Lisabonas reģiona Juridiskā un administratīvā darba nodaļas vadītāju. 1986. gadā João SANT'ANNA kļuva par Eiropas Parlamenta ierēdni un strādāja Informācijas un sabiedrisko attiecību, Pētniecības, Personāla un Finanšu ģenerāldirektorātos un, visbeidzot, Eiropas Parlamenta Juridiskajā dienestā. 2000. gadā viņš sāka strādāt par Eiropas ombuda biroja Administratīvā un finanšu departamenta vadītāju. 2007. gada 1. jūlijā viņš tika iecelts par Juridiskā departamenta vadītāju. ■

— Juridisko nodaļu vadītāji

Katrs Juridiskās nodaļas vadītājs uzrauga juristu un praktikantu grupu, lai nodrošinātu augstu sūdzību izskatīšanas kvalitāti. Viņi palīdz Juridiskā departamenta vadītājam, nodrošinot precīzu, savlaicīgu un konsekventu departamenta darbu. Tas nozīmē sekmēt un uzraudzīt atbilstību iekšējai kārtībai, standartiem un termiņiem. Juridisko nodaļu vadītājiem ir arī katram sava atbildības joma tāpat kā turpmāk minētajiem juristiem. Viņi pārstāv ombudu arī atsevišķos sabiedriskos pasākumos. Viņi ir pakļauti Juridiskā departamenta vadītājam, ar kuru viņi regulāri tiekas.

Patlaban ir četri Juridisko nodaļu vadītāji. Alfabētiskā kārtībā viņi ir: Peter BONNOR no Dānijas strādā ombuda birojā kopš 1998. gada; Gerhard GRILL no Vācijas, kurš strādā ombuda birojā kopš 1999. gada; Marta HIRSCH-ZIEMINSKA no Polijas, kura strādā kopš 2003. gada; un Fergal Ó REGAN no Īrijas — strādā kopš 2006. gada.

— Juristi

Juristi izskata sūdzības, kuras var iesniegt ombudam jebkurā no Eiropas Savienības 23 Līguma valodām. Tāpat viņi arī pēc savas iniciatīvas ierosina un veic izmeklēšanu, atbild uz pilsoņu informācijas pieprasījumiem, sniedz ombudam palīdzību juridiskajos jautājumos, konsultē par juridiskajām procedūrām, jaunumiem un tradīcijām savās dalībvalstīs un iepazīstina ar ombuda darbu.

Administratīvais un finanšu departaments

Administratīvais un finanšu departaments ir atbildīgs par visu to darbu, kas ombuda birojā nav tieši saistīts ar sūdzību izskatīšanu un izmeklēšanām. Kopš 2008. gada 1. jūlija to veido četras turpmāk

Administratīvais un finanšu departaments ir atbildīgs par visu to darbu, kas ombuda birojā nav tieši saistīts ar sūdzību izskatīšanu un izmeklēšanām.

minētās nodaļas, kā arī Sūdzību izskatīšanas sekretariāts. Administratīvā un finanšu departamenta darbu kopumā koordinē tā vadītājs. Viņš ir atbildīgs par biroja vispārējo organizāciju un darbību, personāla politiku birojā, iestādes budžeta un finanšu stratēģijas plānošanu un izpildi, kā arī pārstāv ombudu vairākos starpiestāžu forumos. 2009. gadā departamentā kopumā bija nodarbināti 34 cilvēki.

João SANT'ANNA

ADMINISTRATĪVĀ UN FINANŠU DEPARTAMENTA VADĪTĀJS (UZ LAIKU) ■

— Sūdzību izskatīšanas sekretariāts

Sūdzību izskatīšanas sekretariāts ir atbildīgs par Eiropas ombudam iesniegto sūdzību reģistrāciju, sadali un kontroli. Sekretariāts nodrošina, lai visas sūdzības tiktu reģistrētas datu bāzē, apstiprinātas un pārsūtītas Juridiskajam departamentam. Tas ir atbildīgs par visas ar sūdzībām saistītās, saņemtās un nosūtītās korespondences pārzināšanu, nodrošinot to, ka sūdzību reģistrāciju datu bāzē atjauno visā to izskatīšanas laikā, ievērojot beigu datumus, veidojot sūdzību statistiku un reģistrējot dokumentus, kas attiecas uz šīm sūdzībām. Sūdzību izskatīšanas sekretariāta vadītājs ir Peter BONNOR.

— Administratīvā un personāla nodaļa

Administratīvajai un personāla nodaļai ir daudz pienākumu. Tajos ietilpst personāla atlase un pārvaldība, saņemtā un nosūtītā korespondence, tālruņa savienojumi, biroja infrastruktūra, dokumentu tulkošanas koordinēšana, juridisko uzziņu bibliotēkas organizēšana un vadība, un iestādes dokumentēšanas un arhīva politika. Šī nodaļa ir atbildīga arī par iestādes informācijas tehnoloģiju politiku un biroja IT vajadzību īstenošanu; šo uzdevumu tā veic ciešā sadarbībā ar Eiropas Parlamentu. Nodaļu vada Alessandro DEL BON, Vācijas un Itālijas pilsonis, kurš strādā ombuda birojā kopš 1998. gada.

— Budžeta un finanšu nodaļa

Budžeta un finanšu nodaļas pienākums ir nodrošināt, lai ombuda biroja darbība atbilstu piemērojamiem finanšu noteikumiem, un garantēt pieejamo resursu taupīgu un efektīvu izmantošanu, kā arī pienācīgu to aizsardzību. Nodaļa arī atbild par atbilstošu šo mērķu sasniegšanai nepieciešamo iekšējās kontroles mehānismu izstrādi un ieviešanu. Šie pienākumi izriet no tā, ka Eiropas ombudam ir neatkarīgs budžets. Budžetu sagatavo un izpilda finanšu referenti atbildīgā kredītrīkotāja, kam deleģētas pilnvaras, uzraudzībā. Nodaļas vadītājs ir Loïc JULIEN no Francijas, kurš strādā ombuda birojā kopš 2005. gada.

— Komunikāciju nodaļa

Komunikāciju nodaļa atbild par ombuda publikāciju un informatīvo materiālu sagatavošanu, ombuda tīmekļa vietņu uzturēšanu un pilnveidošanu un iestādes vizuālās atpazīstamības nodrošināšanu. Šī nodaļa koordinē arī Eiropas ombudu tīklu un arī vispārējās attiecības ar citiem ombudiem Eiropā un ārpus tās. Nodaļas vadītājs ir Ben HAGARD no Lielbritānijas, kurš strādā ombuda birojā kopš 1998. gada.

— Plašsaziņas līdzekļu, uzņēmumu un pilsoniskās sabiedrības nodaļa

Plašsaziņas līdzekļu, uzņēmumu un pilsoniskās sabiedrības nodaļa atbild par atbalstu ombudam, informējot cilvēkus un organizācijas, kurām varētu būt nepieciešami viņa pakalpojumi. Tā palīdz uzlabot informētību par ombuda darbu visā Eiropas Savienībā. Nodaļa uztur un pilnveido attiecības ar plašsaziņas līdzekļiem, organizē ombuda informatīvās vizītes un pasākumus, kā arī nodrošina sadarbību ar citām ES iestādēm šādās informatīvās iniciatīvās. Nodaļas darbinieki ir arī atbildīgi par ombuda publikāciju un runu rakstīšanu. Nodaļas vadītāja ir Rosita AGNEW no Īrijas, kas strādā ombuda birojā kopš 2001. gada.

— Personāla komiteja

Ombuda Personāla komiteja pārstāv personāla intereses un nodrošina nepārtrauktu iestādes un personāla dialogu. Personāla komiteja sniedz būtisku ieguldījumu raitā iestādes darbībā, gan nodrošinot personālam iespējas paust viedokli, gan arī pievēršot administrācijas uzmanību jebkādiem sarežģījumiem saistībā ar attiecīgu noteikumu interpretēšanu un piemērošanu. Personāla komiteja sniedz priekšlikumus par iestādes uzbūvi un darba organizāciju, kā arī ierosinājumus par darbinieku dzīves un darba apstākļu uzlabošanu. Šajā kontekstā Personāla komitejai bija liela nozīme personāla ikgadējā izvērtēšanā kopš 2006. gada.

Pašlaik komitejai ir trīs vēlēti locekļi, un proti, tās priekšsēdētājs Daniel KOBLENCZ, Elodie BELFY un Christopher MILNES.

— Datu aizsardzības inspektors

Katrā Eiropas Savienības iestādē ir datu aizsardzības inspektors (DAI), kas sadarbojas ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju un nodrošina, lai datu apstrādes operācijas nenodarītu kaitējumu datu subjektu tiesībām un brīvībām. DAI nodrošina arī datu kontrolieru un datu subjektu informēšanu par viņu tiesībām un pienākumiem saskaņā ar Regulu Nr. 45/2001¹. Kopš 2006. gada marta Eiropas ombuda biroja datu aizsardzības inspektors ir Loïc JULIEN.

5.2. Budžets

■ Budžets 2009. gadā

Kopš 2000. gada 1. janvāra ombuda budžets ir iekļauts atsevišķā Eiropas Savienības budžeta sadaļā (patlaban VIII sadaļā)². Tas ir sadalīts trīs pozīcijās. Pirmā pozīcija ietver algas, pabalstus un citus ar personālu saistītus izdevumus. Otrā pozīcija ietver izdevumus saistībā ar ēkām, mēbelēm, inventāru un citām saimnieciskās darbības izmaksām. Trešā pozīcija ietver izdevumus, kas rodas, veicot iestādes vispārīgās funkcijas.

2009. gadam piešķirtā budžeta summa bija EUR 8 906 880.

1. Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV 2001, L 8, 1. lpp.).

2. Padomes Regula (EK, EOTK, Euratom) Nr. 2673/1999 (1999. gada 13. decembris), ar ko groza 1977. gada 21. decembra Finanšu regulu, ko piemēro Eiropas Kopienas vispārējam budžetam (OV 1999, L 326, 1. lpp.).

■ Starpiestāžu sadarbība

Lai nodrošinātu pēc iespējas labāku resursu izmantošanu un izvairītos no nevajadzīgas personāla funkciju dublēšanās, ombuds, kad vien iespējams, sadarbojas ar citām Eiropas Savienības iestādēm.

Lai nodrošinātu pēc iespējas labāku resursu izmantošanu un izvairītos no nevajadzīgas personāla funkciju dublēšanās, ombuds, kad vien iespējams, sadarbojas ar citām Eiropas Savienības iestādēm. Lai gan par šādiem pakalpojumiem Eiropas ombudam, protams, tiek iesniegti rēķini, šāda sadarbība ļāva nodrošināt ievērojumu ES budžeta ietaupījumu. Jo īpaši ombuds sadarbojas ar:

- (i) Eiropas Parlamentu attiecībā uz iekšējo revīziju un grāmatvedības uzskaiti, kā arī tehnisko pakalpojumu sniegšanu, tostarp saistībā ar ēkām, informācijas tehnoloģijām, sakariem, medicīnas pakalpojumiem, mācībām, rakstveida un mutvārdu tulkošanu;
- (ii) Eiropas Savienības Publikāciju biroju saistībā ar dažādiem publikāciju aspektiem;
- (iii) Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centru, kas nodrošina ombudam daudzus tulkošanas pakalpojumus, kuri viņam nepieciešami darbā pilsoņu labā.

■ Budžeta kontrole

Lai nodrošinātu resursu efektīvu pārvaldību, ombuda iestādes iekšējais revidents Robert GALVIN regulāri pārbauda iestādes iekšējās kontroles sistēmas un biroja veiktās finanšu operācijas. Tāpat kā citās ES iestādēs arī ombuda iestādē revīzijas veic Eiropas Revīzijas palāta.

Kā sazināties ar Eiropas ombudu

Pa pastu

Eiropas ombuds
1 Avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
67001 Strasbourg Cedex
FRANCIJA

Pa tālruni

+33 3 88 17 23 13

Pa faksu

+33 3 88 17 90 62

Pa e-pastu

eo@ombudsman.europa.eu

Tīmekļa vietne

<http://www.ombudsman.europa.eu>

Eiropas ombuds izmeklē sūdzības
par kļūdām pārvaldībā,
ko pieļāvušas Eiropas Savienības
iestādes un struktūras.

→→→ <http://www.ombudsman.europa.eu>

Eiropas ombuds
1 Avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
67001 Strasbourg Cedex
FRANCIJA

Publikāciju birojs

ISBN 978-92-9212-208-9 · ISSN 1725-9754 · DOI 10.2869/1895 · QK-AA-10-001-LV-C